

Årsredovisning 2017

SKARA

Antagen: Kommunfullmäktige i Skara kommun 2018-04-23, Kf § 47
Kommunledningskontoret, Skara kommun

Målstyrning och ett långsiktigt tänk ger kvalitet för våra invånare

Alla kommuner har en verksamhet som omfattar många aspekter i medborgarnas liv. Det är alla anställdas samlade ansträngningar som ska ge Skaras invånare förutsättningar för ett bra liv. Detta arbete behöver samordnas så att alla arbetar mot samma målbild och förstår sin del i helheten.

Utvärderingar och uppföljningar för att mäta effektivitet, resultat och kvalitet behövs för att säkerställa att vi gör rätt saker för de skattemedel som används och uppnår det vi ska uppnå.

Det är viktigt att ha både ett långsiktigt och kortsiktigt tänk i detta arbete och utgå från att verksamheten ska bedrivas enligt god ekonomisk hushållning med bästa möjliga resultat och medborgarnytta.

Styrningen på lång sikt

Vision, strategidokument och strategiska mål anger övergripande riktning för alla som arbetar i kommunen. Visionen är en målbild – så här vill vi att Skara ska vara år 2025. Den bygger på fyra utvecklingsområden där Skara har extra stor potential:

- I Skara är vi stolta
- Livsstilen som konkurrenskraft
- Vi främjar entreprenörskapet
- Självklart hållbart

Strategierna och de strategiska målen ger inriktningen och påvisar hur vi ska genomföra arbetet för att ta oss mot visionens målbild.

Styrningen på kort sikt

Strategierna behöver löpande följas upp så att vi snabbt kan korrigera kvalitetsavvikelser eller felaktigheter i resursanvändning. För att säkerställa att kommunen arbetar med ett systematiskt kvalitetsarbete och rör sig mot visionen, tar vi fram mätbara kvalitetsnivåer på verksamhetsnivå. De stäms av årligen.

Skara arbetar utifrån sju perspektiv för att kunna förstå helhetsbilden:

- Invånare: vad anser medborgarna om våra verksamheter och kommunen.
- Verksamheter: vilken kvalitet och effektivitet lyckas vi producera.
- Medarbetare: lyckas Skara kommun vara en attraktiv arbetsgivare och bibehålla och rekrytera kompetent personal.
- Ekonomi: Hur mycket av medborgarnas pengar förbrukas? Säkerställer vi att inte framtida generationers pengar nyttjas idag?
- Miljö, Folkhälsa och Tillväxt / Utveckling är de andra perspektiven som ska säkerställa att arbetet ger ett bredare synsätt på den sociala hållbarheten än bara de "hårda" verksamhetsvariablerna.

Tusen år har gjort oss kloka. Och nyfikna på framtiden.

Kommunens Kvalitet i Korthet

För femte gången är Skara kommun med i Kommunens Kvalitet i Korthet där vi jämförs med många andra kommuner när det gäller kvalitet och service utifrån medborgarens perspektiv. Kommunens kvalitet mäts på följande områden:

- Tillgänglighet
- Trygghet
- Delaktighet och information
- Effektivitet
- Kommunen som samhällsutvecklare

Syftet med projektet är t ex att underlätta för de förtroendevalda att föra en dialog med medborgarna om kommunens kvalitet och vad man får för skattepengarna. Det är Sveriges kommuner och Landsting (SKL) som årligen genomför undersökningen som kallas för Kommuners kvalitet i korthet (KKiK).

Bättre än medel Medel eller något under medel 20 % eller mer under medel

Område 1. Tillgänglighet i Skara kommun

Fråga	Mått	Resultat 2017	Medelvärde riket 2017	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014
1. Hur stor andel av medborgarna som skickar in en enkel fråga via e-post får svar inom två arbetsdagar?	%	84	86	90	Ingen mätning 2015	81
2. Hur stor andel av medborgarna som tar kontakt med kommunen via telefon får ett direkt svar på en enkel fråga?	%	63	51	55	Ingen mätning 2013	57
3. Hur stor andel av medborgarna uppfattar att de får ett gott bemötande när de via telefon ställt en enkel fråga?	%	85	81	83	Ingen mätning 2013	86
4. Öppettider utöver vardagar 8-17 på bibliotek, simhall och återvinningscentral, h/v	antal timmar/vecka	65	58	56	59	Ingen mätning
5. Hur stor andel av de som erbjudits plats inom förskoleverksamheten har fått plats på önskat placeringsdatum?	%	51	60	58	57	41
6. Hur lång är väntetiden för dem som inte fått plats för sitt barn inom förskoleverksamheten på önskat placeringsdatum?	antal dagar	54	29	46	42	34
7. Hur lång är väntetiden i snitt för att få plats på ett särskilt boende från ansökan till erbjudande om plats?	antal dagar	32	56	63	87	64

Mått	Indikatorer	Resultat 2017	Medelvärde riket 2017	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014
8. Hur lång är handläggningstiden i snitt för att få ekonomiskt bistånd vid nybesök?	antal dagar	9	16	27	9	13

Område 2. Trygghetsaspekter i Skara kommun

Mått	Indikatorer	Resultat 2017	Genomsnitt 2017	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014
9. Elevers upplevelse av trygghet i skolan åk 9, andel %?	%	87	83			
10. Hur många olika vårdare besöker en äldre person med hemtjänst under en 14-dagars period?	antal vårdare	17	15	15	13	13
11. Hur många barn per personal är det i kommunens förskolor? (planederad)	antal barn/personal	5.9	5.2	6.3	5.7	6.1

Område 3. Delaktighet och information i Skara kommun

Mått	Indikatorer	Resultat 2017	Medelvärde riket 2017	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014
12. Hur många av kommunens röstberättigade röstade i senaste valet?	%	Inget val detta år	Inget val detta år	Inget val detta år	Inget val detta år	84,8
13. Hur god är kommunens webb-information till medborgarna?	andel (%) av maxpoäng	87	80	80	79	78
14. Hur väl möjliggör kommunen för medborgarna att delta i kommunens utveckling?	andel (%) av maxpoäng	46	57	37	30	Ingen mätning

Område 4. Effektivitet i Skara kommun

Mått	Indikatorer	Resultat 2017	Genomsnitt 2017	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014
15. Vad är kostnaden för ett inskrivet barn i förskolan?	tkr/barn och år	135	142	127	125	118
16A. Elever i åk 6 med lägsta betyget E i alla ämnen andel %.	%	74,4	75,9	79,2	Ingen mätning	Ingen mätning
16B. Vilket resultat når elever i årskurs 3 i kommunen i de nationella proven?	%	66,0	69,1	70,0	61,2	63,0
17. Andel behöriga elever till något nationellt program på gymnasiet.	%	81,8	83,7	91,0	84,4	86,5
18. Elevers syn på skolan och undervisningen i årskurs 9.	andel (%) positiva svar	72	69	74	79	86

Mått	Indikatorer	Resultat 2017	Genomsnitt 2017	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014
19. Kostnad per betygspoäng grundskola.	kr	419	440	311	342	323
20. Andelen elever som tagit examen i gymnasiet och bor i kommunen.	%	77,0	71,7	71,1	82,2	77,8
21. Kostnad per elev i ett gymnasieprogram, kr/elev	tkr	115,2	128,3	115,3		
22. Vilka kvalitetsaspekter finns inom särskilt boende?	%	53	69	60	48	61
23. Vad kostar en plats i kommunens särskilt boende?	tkr	772,3	898,2	738,9	809,2	568,0
24. Andel brukare som är ganska/mycket nöjda med sitt särskilda boende.	%	83	83	79	80	85
25. Vilket omsorgs- och serviceutbud har hemtjänst finansierad av kommunen? (andel av matpoäng)	%	85	65	79	79	76
26. Vad är kostnaden per vårdtagare inom hemtjänsten i kommunen?	tkr	293,6	267,6	283,2	240,9	226,0
27. Andel brukare som är ganska/mycket nöjda med sin hemtjänst.	%	92	92	88	90	94
28. Vilka kvalitetsaspekter finns inom LSS grupp- och serviceboende?	%	94	81	96	90	72
Andelen ungdomar som inte kommit tillbaka inom ett år efter avslutad insats/utredning.	%	93	78	79	45	89

Område 5. Skara kommun som samhällsutvecklare

Mått	Indikatorer	Resultat 2017	Genomsnitt 2017	Resultat 2016	Resultat 2015	Resultat 2014
30. Andel förvärvsarbetande i kommunen	%	77,5	79,4	76,6	76,0	75,4
31. Hur stor andel av befolkningen får försörjningsstöd?	%	5,7	4,2	6,2	5,5	4,7
32. Hur många nya företag har startats i kommunen?	antal/1000 invånare	3,9	5,2	6,4	4,6	3,6
33. Vad ger företagen för sammanfattande omdöme om kommunens service för företagen?	SKL: index Insikten enkät av 100 poäng	70	72	76	70	
34. Hur högt är sjukpenningtalet bland kommunens invånare?	dagar	15,4	12,1	13,9	13,4	12,2
35. Hur effektiv är kommunens hantering och återvinning av hushållsavfall?	andel (%) återvunnet hushålls- avfall	36	39	37	35	33
36. Hur stor är kommunorganisationens andel miljöbilar av totala antal bilar?	%	37	34	37	37	41
37. Hur stor är andelen inköpta ekologiska livsmedel?	%	20	28	16	7	6

Hundralappen

Hundra kronor i skatt till Skara kommun användes så här under 2017.

Snabbfakta

Kommunen	2017
Folkmängd	18 843
Kommunal skattesats	21,10
Årets resultat (mnkr)	24,4
Investeringar (mnkr)	115,1
Soliditet (%)	37,7%

24,4 mnkr

Årets resultat 2017

Resultatet är i nivå med vad som årligen i snitt krävs för att kunna trygga framtida investeringar i nya verksamhetsanläggningar och därmed inte belasta kommande generationer.

Innehållsförteckning

Sammanfattning kommunens resultat	8	Driftsredovisning	47	Kommunägda bolag	101
5 år i sammandrag.....	9	Investeringsredovisning.....	48	Skara kommun Förvaltnings AB	102
Kommunstyrelsens ordförande har ordet.....	10	Exploateringsredovisning	52	Centrumbostäder Skara AB.....	103
Förvaltningsberättelse	11	Notförteckning.....	53	Näringsrådhuset Skara AB.....	106
Organisation.....	11	Begreppsförklaringar.....	59	Skara Energi AB.....	108
Offentlig ekonomi.....	12	Redovisningsprinciper	60	Music Development Factory AB.....	111
Regional utveckling och Skara kommun.....	15	Nämndernas redovisning	63	Revisionsberättelse.....	113
Målmodell.....	20	Kommunfullmäktige.....	64	Skara Vision 2025.....	114
Kommunfullmäktiges övergripande mål	22	Revisionen	65	Strategier.....	115
Ekonomisk översikt.....	31	Valnämnden	66	Strategiska mål kopplade till visionen.....	116
Personalredovisning	39	Kommunstyrelsen	67		
Ekonomisk redovisning	44	Barn- och utbildningsnämnden	72		
Resultaträkning	44	Omsorgsnämnden.....	77		
Balansräkning.....	45	Kultur- och fritidsnämnden.....	84		
Borgen och övriga ansvarsförbindelser	45	Miljö- och byggnadsnämnden.....	90		
Kassaflödesanalys.....	46	Nämnden för Service och teknik.....	93		

Sammanfattning av kommunens resultat

Årets resultat

Årets resultat uppgår till 24,4 mnkr, (föregående år 72,9 mnkr.) Resultatet är lägre än vad som budgeterades. Resultatet uppgår till 2,4 procent (föregående år 7,4 procent) av skatter och generella bidrag. Resultat efter balanskravsjustering är 22,8 mnkr då avdrag görs för uppkomna reavinster/förluster. Reservering till resultatutjämningsreserven görs med 2,4 mnkr vilket ger ett balanskravsresultat på 20,4 mnkr.

Skara kommun hade i beslut 2016-06-20 § 84 budgeterat med ett resultat om 37,4 mnkr för 2017, motsvarande 3,6 procent av skatter och generella statsbidrag. Budgeterat resultat har påverkats dels av Kommunstyrelsens beslut 2017-04-15 § 72 angående teknisk justering av hyror relaterat sänkt internränta, (från 3,1 procent till 2 procent att gälla från 2017), som innebär att det budgeterade resultatet påverkades positivt med 3,9 mnkr, dels av Kommunfullmäktiges beslut 2017-11-06 § 122 om extramedel för Barn- och utbildningsnämnden utifrån förändrad demografitilldelning i förskola och grundskola om totalt 7,0 mnkr. Detta innebär ett (efter ovan beslut) budgeterat resultat för kommunen om 34,3 mnkr. Ställt mot årets resultat innebär detta en avvikelse om -9,9 mnkr för 2017.

Verksamhetsresultat

Nämndernas verksamheter avviker negativt från budget med 19,2 mnkr. Omsorgsnämnden redovisar totalt ett underskott om 19,4 mnkr. Underskottet kan främst hänföras till placeringar inom individ- och familjeomsorgen, samt högre kostnader än budgeterat relaterat personlig assistens och hemvård. Barn- och utbildningsnämnden redovisar ett underskott som är relaterat flertalet verksamheter, men företrädesvis Gymnasium och Gymnasiesärskola som står för en negativ avvikelse om 7,7 mnkr av totalt 9,5 mnkr. Verksamheter inom Barn och utbildning med överskott eller ett nära balansläge är verksamheter för Vuxenutbildning, Elevhälsa och Stureplan. Kommunstyrelsen redovisar ett överskott med 3,5 mnkr mot budget. Företrädesvis är det Avdelning för Näringsliv och Samhälle som står för överskottet bl.a. beroende på ökade intäkter inom plan- och byggverksamheten och lägre utfall för

bostadsanpassning än budgeterat. Nämnden för Service och Teknik redovisar ett överskott om 4,0 mnkr. Överskottet relaterar företrädesvis verksamhet för Fastighet relaterat ett lägre utfall för mediakostnader (el, vatten, fjärrvärme) och akut underhåll än budgeterat. Kultur- och fritidsnämnden redovisar ett underskott om 0,8 mnkr. Avvikelsen är till viss del hänförlig lägre intäkter än budgeterat för fritidsområdet Vilan samt till personalkostnader inom administrationen. Ansvaren för Kommunfullmäktige respektive Revision redovisar båda en positiv avvikelse mot budget. I kommunfullmäktiges fall, 0,6 mnkr, är överskottet i stort hänförligt till ett lägre utfall för ersättningar och arvoden till förtroendevalda än budgeterat, bl.a. ställdes ett möte in under hösten. Likaså för Miljö- och byggnadsnämnden bidrar ett lägre utfall för arvoden ett överskott för nämnden om 0,1 mnkr.

I övrigt redovisar ansvar för Räddningstjänst, (inom ramen för Nämnden för Samhällsskydd mellersta Skaraborg med Falköpings kommun som huvudman), ett överskott mot budget med 2,1 mnkr.

Skatteintäkter och generella statsbidrag

Skatteintäkter och generella bidrag visar ett utfall om 11,9 mnkr högre än vad som förväntades i budget. I budgetbeslut avsattes 7,0 mnkr för prognososäkerhet, relaterat osäkerhet i skatteprognoser och osäkerhet i regeringens, (i april 2016), aviserade utfördelning av utökat statsbidrag. Vid summering av 2017 kan man se att skatteintäkterna inkom med avvikelsen +1,8 mnkr mot budget medans generella statsbidrag inkom +10,1 mnkr jämfört med budget.

Finansnetto

Finansförvaltningen inklusive finansnetto uppvisar ett underskott 2017 mot budget för övriga poster på -2,5 mnkr. Beloppet påverkas positivt av ett lägre utfall för löneredovisningsmedel, 2,6 mnkr, och ett något högre finansnetto än budgeterat, 0,3 mnkr, men tyngs bl.a. via interna poster mot nämnder såsom personalomkostnader, -0,7 mnkr men framförallt av lägre utfall för internränta än budgeterat, -4,0 mnkr.

5 år i sammandrag

Det finns i övrigt inga större engångsposter i 2017 års resultat som har påverkat utfallet.

Summerat innebär avvikelser mot budget för nämnder och styrelse om -19,2 mnkr, avvikelser för finansförvaltningen om -2,5 mnkr, avvikelser för skatter och bidrag om 11,9 mnkr, ihop med det budgeterade resultatet om 34,3 mnkr ett resultat för kommunen exklusive bolagen om 24,4 mnkr.

Kan noteras att såväl prognosen i samband med delårsbokslut liksom prognos 3 efter oktober månads utgång visade på ett förväntat resultat om 25,3 mnkr för helåret 2017, vilket tyder på en god prognossäkerhet för totalen sett. Kommunen inklusive de kommunägda bolagen redovisar ett sammanställt resultat om 49,6 mnkr (97,9 mnkr). Koncernresultatet efter skatt för bolagsfären uppgår till 28,4 mnkr (28,2 mnkr).

De kommunala bolagen redovisar var för sig följande resultat före bokslutsdispositioner och skatt:

- Skara kommun förvaltnings AB, moderbolag, visar ett resultat om -0,8 mnkr (-0,7 mnkr).
- Centrubostäder i Skara AB 8,7 mnkr (7,0 mnkr).
- Skara Energi AB 26,9 mnkr (25,0 mnkr).
- Näringsrådhuset Skara AB:s resultat uppgår till 2,2 mnkr (4,3 mnkr).
- Music Factory AB redovisar ett resultat på -2,1 mnkr (0,3 mnkr) för 2017.

Årets kassaflöde

Likvida medel vid årets slut uppgår till 174,7 mnkr, en ökning från 123,3 mnkr vid årets början. Kommunens kassaflöde har således varit positivt med 51,3 mnkr under året. Kassaflödet från den löpande verksamheten har under året fullt ut finansierat kommunens investeringar. Vidare är kassaflödet från finansieringsverksamheten positivt relaterat upptagna lån under året vilka inte resulterat fullt ut i vidareutlåning (ökning av långfristiga fordringar enligt plan) inom kommunkoncernen per balansdagen.

	2017	2016	2015	2014	2013
Årets resultat, mnkr	24,4	72,9	37,6	14,3	40,7
Skattesats, %	21,1	21,1	21,1	20,82	20,82
Antal invånare	18 843	18 979	18 711	18 747	18 580
Skatter och generella statsbidrag, mnkr	1 036,7	988,4	948	878,6	851,2
Förändring av skatter och generella statsbidrag, %	4,9	4,3	7,9	3,2	4
Verksamhetens nettokostnader, mnkr	1 017,1	923,8	915,3	871,2	817
Förändring verksamhetens nettokostnader, %	10,1	0,9	5,1	6,6	-1
Nettokostnad, kr/inv	53 979	48 674	48 918	46 473	43 973
Nettokostnadernas andel av skatt och generella statsbidrag, %	98,1	93,5	96,6	99,2	96
Nettoinvesteringar, mnkr	115,1	232	130,2	44,4	67,6
Soliditet exkl. ansvarsförbindelse pensioner, %	37,7	39,8	42,1	43,9	45,5
Soliditet inkl. ansvarsförbindelse pensioner, %	14	13	8	4	0
Budgetavvikelser nämnder, mnkr	-19,2	33,2	2,9	1	16,5

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Viktoria skolan färdigställdes och invigdes under sommaren 2018. Skolan har plats för drygt 600 elever och kostade totalt 302 mnkr.

Händelser efter räkenskapsårets utgång

Skara kommun har minskat antalet invånare under 2017 vilket påverkar de generella bidragen som kommunen erhåller under 2018 och framåt. Tillsammans med att Sveriges kommuner och landsting reviderat ner skatteprognoser påverkar detta Skara kommun med upp mot 20 mnkr för år 2018.

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

Skara kommun i förändringens tid.

Skara kommun har haft ett antal mycket goda år med starka ekonomiska resultat, stora investeringar och fler invånare. Resultatet för 2017 stannar på plus 24 miljoner kronor, vilket är lägre än det budgeterade resultatet. Anledningen är att nämnderna använt en större del än vad som budgeterats till verksamheterna inom främst skola och omsorg. Samtidigt befinner sig Skara kommun i en brytningspunkt där befolkningstillväxten stannar av, skatteintäkterna minskar och de ekonomiska resultaten befinner sig på en lägre nivå.

För det gångna året, 2017, kan vi se början på denna förändring. Trots det klarar kommunen som helhet de ekonomiska mål som kommunfullmäktige beslutat.

Det finns flera orsaker och anledningar till att det sker förändringar i såväl Skara kommun som i hela kommunsektorn. Migrationen klingar av, demografiförändringarna kan skönjas och de senaste årens utbyggnad av verksamheter har skapat förväntningar som kan bli svårare att infria de kommande åren. Fler barn och elever inom barnomsorg och skola ställer krav på utbyggnad och mer personal, ökade behov av vård och omsorg om våra äldre samt en fortsatt hög takt av nya bostäder och boende kräver stora resurser. Så ser demografins förändringar ut i Skara kommun.

Det är en gemensam utmaning som kräver att vi hittar lösningar tillsammans, ett politiskt mod att prioritera, en förmåga hos verksamheterna att ställa om till nya förutsättningar och en god dialog med våra invånare och brukare.

De senaste åren har haft ett stort fokus på att genomföra viktiga investeringar för Skara inför framtiden. Den nya högstadieskolan Viktoriaskolan är invigd, idrottsområdet Vilan har fått flera efterlängtade satsningar på plats och både verksamhetslokaler, gator, torg och grönområden har rustats inför framtiden.

Tack var de goda ekonomiska resultaten de senaste åren har Skara kommun genomfört investeringar för 552 miljoner kronor de senaste fyra åren, samtidigt som vi finansierat investeringarna med egna medel till 75 procent. Det är en bedrift som kommer att stärka Skara kommun i framtiden och som bidrar till att varje generation ska bära sina egna åtaganden.

Det är med stor ödmjukhet och stolthet som jag vill framföra ett tack till alla medarbetare som varje dag bidrar till all den fantastiska verksamhet som Skara kommun kan erbjuda alla invånare.

Fredrik Nordström (S)
Kommunstyrelsens ordförande
Skara kommun

Förvaltningsberättelse

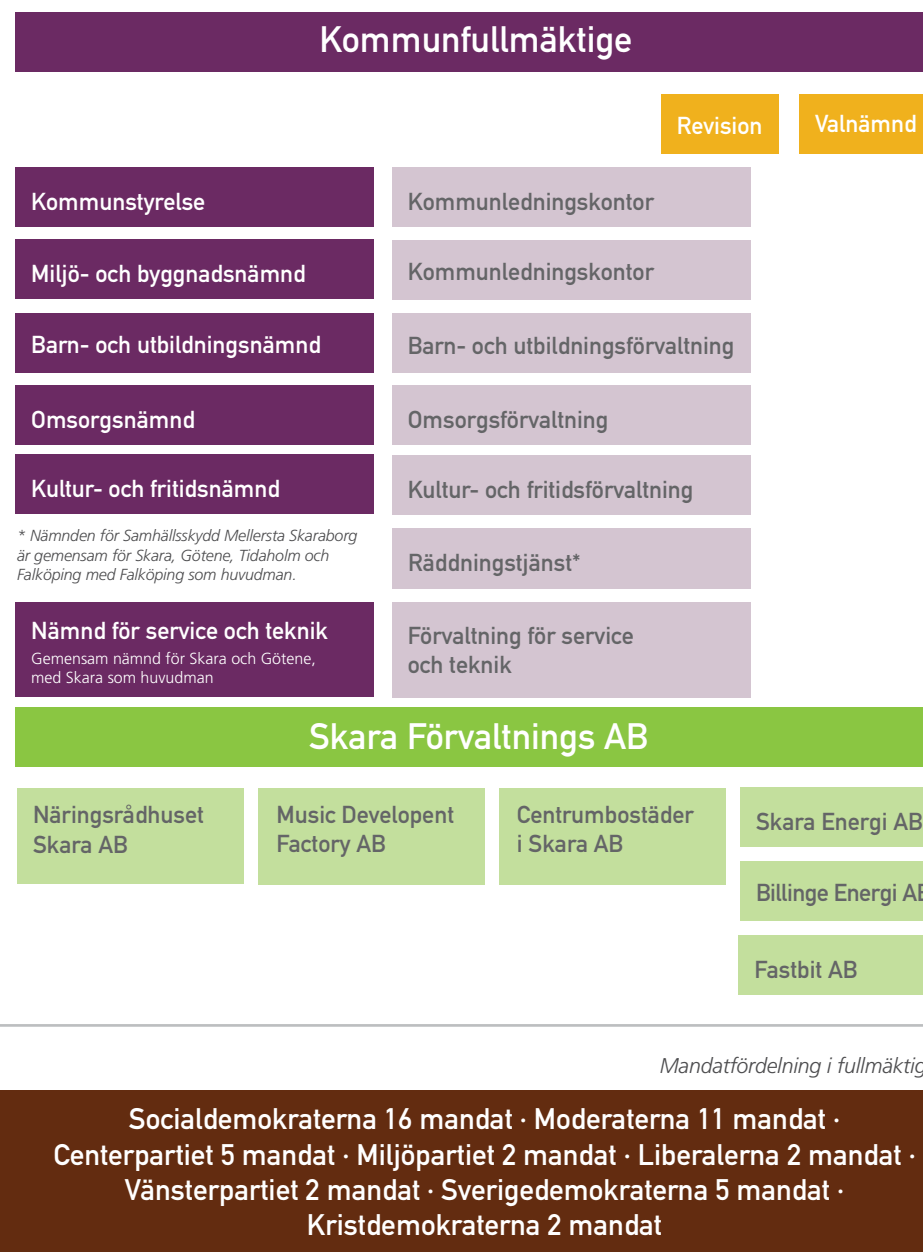
Organisation

Kommunens högsta beslutande organ är kommunfullmäktige med 45 ledamöter. Fullmäktige sammanträdde sex gånger under år 2017. Bland nämnderna intar kommunstyrelsen en särställning genom att den har en uppsiktsrätt över nämndernas utveckling samt kan ta nödvändiga initiativ om nämnderna inte bedriver verksamheten enligt fullmäktiges riktlinjer. Kommunstyrelsen består av 13 ledamöter. Kommunstyrelsen har personal-, och beredningsutskott samt miljö och planråd för beredning av övergripande personalfrågor, ekonomifrågor och planärenden.

Kommunens revisorer är tillsatta av fullmäktige och rapporterar direkt till fullmäktige.

Kommunen har åtta nämnder varav Nämnden för service och teknik och löne-nämnden är gemensam med Götene kommun. Nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg är gemensam med Götene, Falköping och Tidaholm. Fullmäktige utser ledamöter i nämnderna och Skaras representanter i de gemensamma nämnderna. Samtliga nämnder utom Valnämnd har underställda förvaltningar till sitt förfogande. Förvaltningscheferna är tillsatta av kommunstyrelsen och underställda kommundirektören.

Förutom verksamheterna i förvaltningsform bedriver kommunen verksamhet genom fyra bolag. Skara kommun äger Skara kommun förvaltnings AB som i sin tur helägar de fyra bolagen, Centrumbostäder i Skara AB, Näringsrådhuset Skara AB, Skara Energi AB samt Music Factory AB. Skara Energi AB delägar i sin tur Billinge Energi AB och Fastbit AB. VD för Skara kommun förvaltnings AB är kommundirektören. Bolagen har en mer självständig ställning, dock har kommunstyrelsen uppsikt också över dessa verksamheter.

Offentlig ekonomi

Behoven av välfärdstjänster ökar snabbare än någonsin

Sveriges befolkning ökar rekordsnabbt. I början av 2017 passerades en historisk befolkningsgräns när Sveriges folkmängd översteg 10 miljoner. Vid årets slut var 5 037 580 kvinnor och 5 082 662 män bosatta i Sverige. Fördelningen mellan män och kvinnor i Sverige var 50,2 procent respektive 49,8 procent. Under året ökade den folkbokförda befolkningen med 125 089 personer vilket dock är 19 047 personer färre än 2016 års rekordstora folkökning. Den relativa folkökningen, det vill säga folkökningen i relation till folkmängden i landet är också förhållandevis stor under 2017. För att hitta en folkökning som överstiger 2015-2017 års relativa folkökning får vi gå tillbaka till år 1946 då Sveriges folkmängd ökade med 1,33 procent.

De kommande tio åren beräknas Sveriges befolkning öka med ytterligare drygt 1 miljon invånare, och skulle därmed passera 11 miljoner. Den kraftiga ökningen av befolkningen i yngre och äldre åldrar är nu också betydligt snabbare än den för antalet personer i yrkesverksam ålder. Därför tilltar behovet av verksamhet mer än det som beräknas kunna finansieras genom ökad sysselsättning och därmed ökade skatteintäkter. Det innebär ett kraftigt tryck på att bygga ut verksamheterna i kommuner och landsting, och inte minst på investeringar i nya verksamhetslokaler.

Efter att ha ökat med i genomsnitt en halv procent per år de senaste decennierna beräknas de årliga demografiskt betingade behovsökningarna till nästan 1,5 procent per år de närmaste tio åren, en ökningstakt som håller i sig under lång tid. Det innebär i dagens kostnadsnivå en årlig ökning som är cirka 10 miljarder kronor högre per år än vad som tidigare gällt till följd av befolkningsutvecklingen. Om inga åtgärder vidtas uppstår ett gap mellan intäkter och kostnader på 59 miljarder kronor år 2021 för kommuner och landsting sammantaget. Utöver det demografiska trycket ger en bromsad skatteunderlagsutveckling, ökade pensionskostnader och högre avskrivnings- och räntekostnader att det för kommunerna krävs åtgärder på 39 miljarder till och med år 2021, för att klara ett resultat på 1,0 procent av skatter och generella statsbidrag.

Kommunernas och landstingens arbete med att förändra och utveckla verksamheten måste intensifieras och i ännu större utsträckning inriktas på effektiviseringar med hjälp av ny teknik samt utveckla nya arbetssätt för att klara verksamheten och målen för god ekonomisk hushållning. Staten behöver bidra till att underlätta effektiviseringar i sektorn genom mer av generella och värdesäkrade statsbidrag, och mindre av riktade, detaljstyrande bidrag.

Utgångsläge

Kommunernas resultat för 2016 uppgick till 22 miljarder kronor, vilket motsvarar 4,1 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Även om 9 miljarder utgörs av rea- och exploateringsvinster är det ett mycket starkt resultat. Prognoser för 2017 är att kommunernas resultat överträffar förra året

och uppgår till runt 26 miljarder kronor. I genomsnitt har resultatet de senaste tio åren motsvarat 2,9 procent av skatter och generella statsbidrag. Den genomsnittliga skattesatsen i kommunerna har i stort sett inte förändrats under samma period.

För enskilda kommuner och landsting ser det olika ut. De med ett svagt resultat får ännu större behov av anpassning än för sektorn i stort. Det kan innebära svårigheter att upprätthålla tillgänglighet, service och kvalitet, samtidigt som det till exempel inom hälso- och sjukvården inte kan påvisas något tydligt samband mellan vårdkvalitet och kostnader. Flera kommuner har så god ekonomi 2016/2017 att ett svagare resultat framöver kan vara en del av anpassningen. Då resultaten i många fall förklaras av stora rea- och exploateringsvinster som är mycket ojämnt fördelade mellan kommunerna är det osäkert vilka resultatnivåer man kan räkna med framöver.

Kommunkoncernernas sammantagna investeringsvolym har ökat under en längre tid. Investeringarna i kommunkoncernerna ökade från 72 miljarder år 2007 till 116 miljarder kronor år 2016 i löpande priser (61 procent). År 2016 ökade investeringarna med 10,0 procent och utvecklingen har fortsatt på samma sätt under 2017 även om inga sifferunderlag ännu finns tillgängliga. Det är större städer som står för de största investeringarna per invånare, men landsbygdskommunernas investeringar ökar mest jämfört med tidigare år. De kommunala bolagen svarar för lite drygt hälften av kommunernas investeringar och där återfinns den största ökningen. Investeringsnivån kommer troligen att fortsätta att öka under de kommande åren. Detta beror bland

annat på att många bostäder och verksamhetsfastigheter byggdes under 1960- och 1970-talen och att dessa nu behöver renoveras eller ersättas. Andra förklaringar är att Sveriges befolkning ökar snabbt.

Ekonomisk utveckling

Efter några års snabb tillväxt råder högkonjunktur i svensk ekonomi. Bedömningen är att konjunkturen stärks ytterligare det närmaste året. Främst är det den inhemska efterfrågan via växande investeringar och ökad privat konsumtion som driver tillväxten. Det medför en BNP-tillväxt på runt 3,0 procent 2017 och 2018. Därefter räknar SKL enligt sin framskrivningsmetod med att ekonomin åter går till ett konjunkturrellt normalläge och att tillväxttalen blir betydligt lägre efter 2018. Det innebär också att sysselsättningsutvecklingen och skatteunderlagets reala tillväxt blir svagare mot slutet av perioden. Det beror dels på återgången till ett konjunkturrellt normalläge, dels på att ökningen av antalet personer i arbetskraften avtar. Befolkningsstrukturen spelar stor roll för utvecklingen av sysselsättning och arbetslöshet. Det gäller till exempel åldersstrukturen, där arbetskraftsdeltagandet är olika stort i olika åldrar. Men man vet också att sysselsättning och arbetslöshet skiljer sig åt beroende på födelseort och tid i Sverige. De närmaste åren minskar antalet personer i arbetsför ålder som är födda i Sverige eller resten av Norden. Däremot ökar antalet utlandsfödda, inte minst gruppen flyktingar och deras anhöriga. Denna grupp har hittills haft en lång väg till arbete och därför en lägre sysselsättningsgrad och högre arbetslöshet än inrikes födda. Trots ett allt större fokus på förbättrad integration räknar SKL med att den förändrade sammansättningen på

arbetsmarknaden innebär att sysselsättningsgraden minskar något framöver. Mellan åren 2016–2020 redovisar regeringen i budgetpropositionen en sysselsättningsutveckling som ganska kraftigt överstiger SKL:s bedömning. Det innebär att regeringen räknar med en snabbare skatteunderlagsökning och därmed större ökning av sektorns skatteintäkter än vad SKL:s beräkningar ger. Ett skäl är att regeringen inte räknar med en återgång till normalkonjunktur utan med att högkonjunkturen består under hela perioden. Ett annat skäl är att regeringen, trots den förändrade sammansättningen av arbetskraften, räknar med en svag ökning av arbetskraftsdeltagandet till 2020.

Utmaningarna framåt

De strukturella utmaningar som kommunsektorn står inför är större än dem vi har sett under den senaste 50-årsperioden. Det kommer att kräva ett gemensamt ansvarstagande från hela den offentliga sektorn. Det innebär att staten måste hjälpa kommunerna och landstingen både med finansiering och med att underlätta det fortsatta arbetet med effektiviseringar och nya arbetssätt. I SKL:s beräkningar, som bygger på att konjunkturen går mot balans, finns fram till 2021 ett utrymme i statens finansiella sparande. Skulle det bli lågkonjunktur blir situationen naturligtvis en annan. Även med hänsyn tagen till aviserade statsbidragsökningar kommer behovet i kommunsektorn fram till 2021 att motsvara ett gap på i storleksordningen 60 miljarder. Då kan det tyckas vara en självklarhet att staten och kommunsektorn delar på ansvaret för att finansiera detta.

Statens stöd måste bygga på att välfärden behöver utföras på ett nytt sätt. Det finns vare sig tid eller råd att fastna i gamla sätt att tänka eller arbeta. Det går exempelvis inte att stimulera ökad personalitet eller traditionella arbetsmetoder. Det krävs ett nytänkande om hur verksamheten kan utvecklas och utformas. Exempelvis kan det handla om att brukare/patienten/invånaren får stöd till självhjälp, exempelvis via självmonitorering av sjukdomar, vidare hur man kan arbeta med appar för anamnesupptagning (sjukdomshistoria), diagnostisering och triagering (akutprioritering) samt trygghetskameror nattetid och digital insamling av ekonomiskt bistånd. Användandet av ny teknik kan öka kvaliteten, den personliga integriteten och minska behovet av att öka personalen i takt med det demografiska trycket. Det är viktigare än någonsin att staten inte hindrar denna utveckling via detaljstyrning och riktade statsbidrag som bygger på traditionella arbetsmetoder.

Högkonjunktur 2017 och 2018

Svensk BNP har inte vuxit så snabbt under 2017 som tidigare utfall och prognoser indikerat. Men konjunkturen har ändå förstärkts markant och även 2018 kommer att präglas av högkonjunktur. Den något svagare utvecklingen gäller dock inte antalet arbetade timmar eller lönesumman, prognosen innebär tvärtom en något starkare utveckling. Det innebär en fortsatt hygglig ökning av det reala skatteunderlaget 2017 och 2018. Under loppet av 2018 blir den ekonomiska utvecklingen dock svagare och högkonjunkturen når då sin kulmen.

Framförallt var det nettoexporten som drog ned tillväxttakten under 2017. Även den höga investeringstakten har dämpats något, vilket drog ned den totala tillväxttakten jämfört med förväntningarna. Det beror på att bostadsbyggandet nu är på en så hög nivå att det är svårt att höja den ytterligare. Utvecklingen efter 2018 är svår att prognosticera. SKL:s skatteunderlagsprognos för 2019 bygger på ett antagande om en relativt snar återgång till ett neutralt konjunkturläge. Det innebär en markant uppbromsning av skatteunderlagets ökningstakt 2019 och 2020. Ett mer utdraget förlopp skulle betyda att uppbromsningen fördelas på fler år. Oavsett hur snabbt det går så står kommuner och landsting inom kort inför en mycket besvärlig obalans mellan snabbt växande demografiskt betingade behov och ett långsamt växande skatteunderlag.

Trots den svagare investeringstakten är det ändå just investeringarna som är den komponent i försörjningsbalansen som växer snabbast 2015 - 2018. Därutöver bidrar både hushållens och offentliga sektorns konsumtion till att hålla uppe tillväxten. Däremot blir draghjälpen från utlandet inte heller framöver särskilt stor. Den snabbare tillväxt som nu förväntas i Europa är ändå relativt måttlig. SKL räknar med att BNP växer med 2,6 procent både i år och nästa år, dvs. något långsammare än under 2016. Trots ett alltmer ansträngt arbetsmarknads-läge beräknas löneutvecklingen bli fortsatt dämpad. Tolvmånaderstalen för KPI har tillfälligt nått över 2 procent, men en starkare krona gör att inflationen pressas tillbaka under nästa år. Den fortsatt svaga prisökningstakten gör att Riksbanken dröjer med att höja styrräntan till nästa höst.

Normaliseringen av konjunkturläget under 2019 och 2020 innebär att BNP, sysselsättning och skatteunderlag utvecklas svagare än normalt. BNP-ökningen begränsas till 1,4 procent 2019 samtidigt som antalet arbetade timmar i den svenska ekonomin minskar något.

Under 2016 växte skatteunderlaget i snabb takt med stöd av konjunkturuppgångens starka sysselsättnings-tillväxt och kraftigt positiv balansering av inkomst-indexerade pensioner. Sverige befinner sig nu i en högkonjunktur som väntas bestå även nästa år. Utvecklingen är fortfarande stark men svårigheterna att öka arbetade timmar tilltar. När den svenska ekonomin förutsätts gå mot konjunktorell balans efter 2018 utvecklas arbetade timmar svagare, med negativa förändringstal 2019-2020.

Den avtagande sysselsättningstillväxtens effekt på skatteunderlaget motverkas 2017 av stigande löne-ökningstakt. Men därefter leder den, tillsammans med mindre ökning av pensionsinkomsterna, till att skatteunderlaget växer i en lägre takt än de senaste åren.

(Källa: Sveriges kommuner och landsting, cirkulär dec. 2017)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
BNP*	3.2	2.6	2.6	1.4	1.7	1.8
Realt skatteunderlag	2.6	1.5	1.1	0.4	0.2	0.9
Timlön	2.4	2.6	3.1	3.4	3.4	3.4
Sysselsättning, timmar*	2.0	1.6	1.2	-0.4	-0.1	0.4
Öppen arbetslöshet, nivå	6.9	6.7	6.2	6.4	6.5	6.5
Konsumentprisindex	1.0	1.8	1.8	2.3	2.8	2.6

Fotnot: * Kalenderkorrigerad utveckling
(Källa: Sveriges kommuner och landsting, cirkulär dec. 2017)

Regional utveckling och Skara kommun

Sveriges ekonomi är inne i en positiv trend. Det visar sig genom hög tillväxt och stigande sysselsättning. Andra kvartalet 2017 lyftes BNP-tillväxten främst av exporten, samtidigt som investeringarna var fortsatt mycket höga. Kommande år, som är valår, ser finanspolitiken ut att bli än mer expansiv än tidigare samtidigt som en penningpolitisk åtstramning väntas först mot slutet av året.

Västra Götaland utgör en viktig del i den svenska ekonomin och höstens konjunkturbarometer visar att näringslivet i länet befinner sig i högkonjunktur. Samtliga delregioner går starkt och bland branscherna utmärker sig företagstjänster, byggbranschen samt industrin som de starkaste. Konjunkturen i Västra Götaland, som stärktes rejält våren 2017, fortsatte att förbättras under hösten. Bedömningarna ligger nu i stort sett på samma nivå som vid konjunkturtoppen för tio år sedan. Någon avmattning finns dock inte i sikte utan de flesta branscher ser positivt på kommande halvår.

Konjunkturindex för Västra Götaland, som kan variera mellan -100 och +100, ligger hösten 2017 på +45. Det är en uppgång från +42 som uppmättes i vårens undersökning och nionde mätningen i rad med en ökning. Konjunkturindexet för Västra Götaland ligger nu på i stort sett samma nivå som hösten 2007 innan finanskrisen startade. Högkonjunktur råder inom företagstjänster, byggbranschen, industrin och bilhandeln. Stämningläget hos byggföretagen dämpades något jämfört med våren men

är fortsatt mycket högt. Industrin fortsatte upp ett litet hack från i våras där transportmedelsindustrin fortsatt utgör det främsta dragloket. Samtidigt tog partihandeln samt transport och logistik ett stort steg mot högkonjunktur. Den enda bransch som släpar efter något i höstens barometer är sällanköps-handeln där stämningen är fortsatt dämpad. Det är relativt små skillnader mellan delregionerna. Sjuhärad har klättrat till förstaplatsen med konjunkturindex på +48. Fyrbodol, som är den enda delregion som noterar en nedgång från senast, har för närvarande lägst index då det ligger på +37. Samtliga delregioner befinner sig således i högkonjunktur eller precis på gränsen till detta. Prognoserna för kommande halvår är positiva i samtliga fyra delregioner (Göteborgsregionen, Skaraborg, Fyrbodol, Sjuhärad).

Sysselsättningen har fortsatt att stiga i Västra Götaland. Framförallt inom byggbranschen och inom branschen för företagstjänster har det varit en stor ökning av personalstyrkan jämfört med i våras. Även tillverkningsindustrin har anställt personal, i synnerhet transportmedelsindustrin men även metallvaruindustrin och maskinindustrin. Sällanköps-handeln har däremot skurit ner på personal det senaste halvåret. Prognoserna indikerar en fortsatt sysselsättningsökning åtminstone till våren 2018.

Skaraborg

Konjunkturen fortsatte att förstärkas under hösten 2017. Konjunkturindex steg från +37 till +45 vilket betyder att Skaraborg nu ligger exakt i nivå med Västra Götaland i stort efter att ha släpat efter under ett antal år. Uppgången leddes av industrin men byggbranschen går fortsatt mycket starkt. De

goda tiderna väntas fortsätta under resten av 2017 och in i 2018.

Transportmedelsindustrin exceptionellt stark Konjunkturindex för industrin hamnar på +52 mot +42 i våras. Det är återigen transportmedelsindustrin som sticker ut som den starkast lysande stjärnan. Produktionen och orderingången på hemmamarknaden fortsätter att öka kraftigt samtidigt som merparten av företagen har ökat personalstyrkan. Liksom i våras är konjunkturen stark även för övriga industribranscher men inte tillräckligt för att nå upp till högkonjunktur. Att industrikonjunkturen i Skaraborg är delad bekräftas av företagets svar om främsta tillväxthinder. En klar majoritet av företagen inom livsmedels- och maskinindustrin pekar på efterfrågeläget som den främsta faktorn som hindrar fortsatt expansion. Inom transportmedelsindustrin är efterfrågeläget inte så oroande. Industriföretagens prognoser för våren 2018 ser mycket ut som en upprepning av nuläget. Den starka konjunkturen väntas fortsätta växla upp med ökad produktion och orderingång. Och mest optimistiska är liksom detta år företagen inom transportmedelsindustrin.

Fortsatt högkonjunktur i byggbranschen

Efter en glödhet vår har byggkonjunkturen fortsatt att stärkas under hösten om än inte i riktigt samma snabba takt. Konjunkturindex hamnar på +52 mot +67 i våras. Det är näst intill omöjligt att hitta någonting negativt i byggföretagens svar. Byggandet, anbuden och anställningarna ökar rejält och väntas fortsätta göra det under vintern. Inget företag väntar sig försvagat konjunkturläge. Ett potentiellt problem som identifierades under våren var bristsituationen på arbetskraft. Ser man nu till hur byggföretagen

har rangordnat olika tillväxthinder bekräftas detta potentiella problem. Över hälften av företagen uppger att tillgång på arbetskraft utgör det största hindret för expansion. Det ska ställas i relation till det näst största hindret, efterfrågeläget, som knappt en fjärdedel av företagen angett.

Fortsatt trög sällanköpshandel

Undantaget som bekräftar konjunkturregeln i Skaraborg stavas sällanköpshandeln, där även bilhandeln räknas in. Trögheten från våren 2017 består med ett konjunkturindex på +7. Den arbetsintensiva branschen låg kvar med oförändrad personalstyrka under hösten och väntar sig en något minskad styrka under våren 2018. Svag lönsamhet kan vara en förklaring till de återhållsamma anställningsplanerna, för stora varulager en annan. En ljusglimt är att försäljningsvolymerna ökat under hösten. En majoritet av företagen uppger större volymer jämfört med i våras men prognoserna visar troligt att det är fråga om en tillfällig uppgång. Andelen som väntar sig minskade försäljningsvolymer under våren 2018 är nämligen större än andelen som väntar sig högre volymer. Det ligger nära till hands att koppla svagheter i branschen till svag efterfrågan. Men situationen kan vara mer komplex än så då branschföretagen ”bara” ser efterfrågeläget som det näst främsta tillväxthindret. Nästan hälften av företagen anger dessutom att det inte finns några expansionshinder.

Källa: Konjunkturbarometer för Västra Götaland, hösten 2017

Befolkning

Skaras befolkning har de senaste tre åren ökat med sammanlagt 96 personer. Befolkning minskade dock

med 136 personer under 2017 och uppgick den 31 december 2017 till 18 843 personer vilket är den näst högsta uppmätta befolkningssiffran för Skara. Skaras invånarantal har, sett över den senaste tioårsperioden ökat med 325 personer. Stora födelseunderskott har kunnat kompenseras med betydande inflyttningsöverskott. Det sammantagna födelsenettot de senaste 10 åren har varit negativt med 62 personer. Det är de enskilda åren 2012, 2014, 2016 och 2017 som visar ett födelseöverskott.

Under 2017 flyttade 1 161 personer till kommunen. De senaste tre årens genomsnittliga inflyttning har legat på över 1 300 personer per år. Inflyttning från utlandet har ökat de senaste åren och uppgick till 232 personer under 2017. De flesta av inflyttarna kommer från Västra Götaland. Utflyttningen uppgick 2017 till 1 318 personer. Utflyttnings-siffran är något högre än föregående år (1 298). Antalet födda är för andra året i rad över 200, där genomsnittet för de senaste fem åren nu ligger på 205 födda barn per år. Under 2017 föddes 206 barn vilket är det tredje högsta födelsetalet senaste tioårsperioden.

I Skara finns idag en ojämn könsfördelning i flyttmönster och befolkningsutvecklingen, fler män flyttar in och fler kvinnor flyttar ut. En ojämn könsfördelning i befolkningen leder till svårigheter att hitta en partner vilket i sin tur leder till att familjebildning och barnafödande fördröjs. Kvinnor har överlag en högre utbildningsgrad vilket innebär att kommunen förlorar kompetens när kvinnor flyttar ut. Dessutom har det visat sig att kommuner med en hög andel män lätt utvecklar ett patriarkalt samhällsklimat vilket både skrämmer bort unga kvinnor och också

har en negativ effekt på männens hälsa. Det kan därför vara intressant att titta vidare på bakgrunden till flytt mönster i kommunen och speciellt titta på kvinnors upplevelse av kommunens attraktivitet avseende trygghet och kommunikationer eftersom det har visat sig (NRI) att kvinnor skattar dessa lägre än män i kommunen.

Hälsa och välbefinnande

Folkhälsan i Sverige är god ur ett globalt perspektiv och blir i flera avseenden bättre. Samtidigt är hälsan inte jämnt fördelad i befolkningen och ojämlikheten i hälsa mellan vissa grupper ökar. Medellivslängden fortsätter att öka och skillnaden mellan könen minskar. Männens medellivslängd närmar sig kvinnornas. Det är nu större skillnad i medellivslängd mellan personer med förgymnasial respektive eftergymnasial utbildning än det är mellan män och kvinnor. Den psykiska ohälsan ökar bland yngre, särskilt bland kvinnor. För äldre minskar samtidigt den psykiska ohälsan. Insjuknande och dödlighet i hjärt-kärlsjukdomar minskar överlag, men skillnaderna mellan olika utbildningsgrupper kvarstår. Vi ser idag en trend där utvecklingen kring människors levnadsvanor går åt olika håll. Positivt är att både riskkonsumtionen av alkohol och daglig rökning minskar i befolkningen. Däremot ökar andelen i befolkningen med lågt intag av frukt och grönt och andelen med stillasittande fritid. Andelen som är fysiskt aktiva i minst 30 minuter om dagen är oförändrat. Övervikt och fetma ökar i befolkningen 16-84 år. Andelen 16-84 åringar med övervikt eller fetma var 51 % år 2016.

Regeringen har tillsatt en kommission för jämlik

hälsa som har i uppdrag att föreslå åtgärder som kan bidra till att minska hälsoklyftorna i Sverige. Nationellt har det tagits fram olika strategier satsningar som kan kopplas till folkhälsoarbetet, exempelvis den nationella strategin mot mäns våld mot kvinnor 2017 – 2020, åtgärdsprogram för ökad hälsa och minskad sjukfrånvaro samt insatser för ökad fysisk aktivitet och hälsosammare matvanor. Skara kommun har tillsatt en tjänst för att arbeta mot våld i nära relationer och under 2018 kommer ett prioriterat område vara kvinnor och barns utsatthet kopplat till hedersrelaterat våld och könsstymning.

Näringsliv och sysselsättning

Arbetsförmedlingens framtidsprognoser visar på fortsatt tillväxt i Västra Götalands Regionen och 29 000 nya arbeten väntas fram till 2018, varav 1 400 i Skaraborg. Arbetslösheten väntas vara lägre i Skaraborg än i regionen. Samtidigt ökar arbetslösheten för särskilt utsatta grupper, bland annat för gruppen utrikesfödda där arbetslösheten är omkring 30 % i Skaraborg. Den demografiska utvecklingen i Sverige innebär att vi har en åldrande befolkning och där vi står inför utmaningen att få medarbetare med rätt kompetens i en föränderlig värld med nya arbets sätt, samtidigt som skatteintäkterna minskar genom att färre arbetar. Till följd av demografiska, socioekonomiska och hälsomässiga förändringar bedömer Socialstyrelsen att personalvolymen inom offentlig sektor kommer behöva öka med 50 procent mellan år 2010-2050. År 2030 kommer Skara sakna 323 personer inom vård- och omsorg, varför integration på arbetsmarknaden är avgörande. Förutom utmaningarna kring integration och demografi kan

vi se att andelen långtidssjukskrivna blir fler och att sjukpenningtalet ökar. Mellan 2010-2016 var det en 80 procentig ökning vilket motsvarar kostnader om ungefär 40 miljarder kronor om året. Under 2017 har sjukpenningen minskat vilket är positivt. Den ökade sysselsättningsgrad och högkonjunktur Sverige redovisar är en viktig förklaring till utvecklingen, samtidigt som hälsofrämjande insatser, såsom Hållbart yrkesliv i Skara, är viktiga för att främja utvecklingen över tid. Det är viktigt att förhindra ett långsiktigt utanförskap hos de som står långt ifrån arbetsmarknaden. Vi bör arbeta utifrån ett synsätt att människor både vill och kan ta ansvar för sina egna val och handlingar, och där arbete är en friskfaktor för individ, familj och samhället i stort.

Samtidigt som vissa grupper står långt från arbetsmarknaden har många företag svårt att hitta arbetskraft. Kompetensförsörjning är en av kommunens viktigaste framtida utmaningar, bland annat rankar företagen i Skara brist på kompetens som ett av de största tillväxthindren. Matchningen på arbetsmarknaden genom utvecklat samarbete mellan utbildning och arbetsliv är en viktig faktor för att lösa denna problematik. Ett sätt att hitta rätt kompetens är att bredda sin rekryteringsbas genom ökad jämställdhet och mångfald. Brist på kompetens tvingar fram dyra alternativ, såsom hyrpersonal - vilket inte är en långsiktig lösning på problemet.

I Skaraborg pågår ett arbete för att stärka studiero och tillit i klassrummen, som syftar till att alla ska få en bra studiemiljö och fullfölja sina studier. För att förhindra ett långsiktigt utanförskap samt minska antal individer som går på försörjningsstöd arbetar

kommunen med att ta fram en modell som syftar till att ge dessa individer en förankring på arbetsmarknaden inspirerad av ”Trelleborgsmodellen”. Arbetsmarknadsgruppen arbetar fortlopande med matchnings- och utanförskapsproblematiken vilket under åren också kommer innebära ett breddat fokus på validering och yrkesutbildning.

Kulturella och gröna näringar

Inom kulturella, kreativa och gröna näringar har Skaraborg stora möjligheter att vidareutvecklas, här kan nya arbetstillfällen skapas och besöksnäringen öka. Satsningarna och utvecklingen som görs av Skara, Skövde och Falköpings kommuner på Billingen/hornborga väntas generera arbetstillfällen, inom såväl bygg som turism och handelssektorn - något som förhoppningsvis kommer gynna Skaras utveckling och turismnäring. Under första delen av 2017 har Skara invigt den nya brun-vita kulturvägen i Skaraborg, som är ett samarbete mellan Skara, Skövde och Falköpingskommun. Kata gård är en del av utvecklingen i Varnhem som hade invigning i maj 2017, och som slagit besöksrekord med drygt 75 000 unika besökare. I centrala Skara har stadsnära odling anlagts.

För att bevara Skaras viktiga natur- och kulturmiljöer är det viktigt att upprätthålla ekosystemens viktiga funktioner. Flera nationella och internationella analyser pekar på att livsmedel, sötvatten och jordbruksmark kan bli bristvaror i framtiden. Minskad biologisk mångfald genom t.ex. ohållbar exploatering av ekosystemen förvärrar situationen ytterligare. Att synliggöra ekosystemtjänsterna värde är viktigt för att vi ska kunna fatta rätt beslut i olika

Sysselsättning

18 - 24 år

Öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd, andel av befolkningen 18 - 24 år. Symbolen Δ avser förändring i procentenheter i jämförelse med motsvarande period föregående år. (Källa: Arbetsförmedlingen)

Kommun	Öppet arbetslösa	Δ	Progr med akt.stöd	Δ
Riket	2,8	-0,2	3,4	-0,6
Västra Götalands län	2,6	-0,2	2,5	-0,7
Skara	4,0	0,2	3,6	-1,5

16 - 64 år

Öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd, andel av befolkningen 16 - 64 år. Symbolen Δ avser förändring i procentenheter i jämförelse med motsvarande period föregående år. (Källa: Arbetsförmedlingen)

	Öppet arbetslösa	Δ	Progr med akt.stöd	Δ
Riket	3,2	-0,0	2,7	-0,2
Västra Götalands län	2,9	-0,0	2,3	-0,2
Skara	3,2	-0,4	3,3	-0,5

18 - 24 år Kvinnor och män

Öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd, andel av befolkningen 18 - 24 år. Symbolen Δ avser förändring i procentenheter i jämförelse med motsvarande period föregående år. (Källa: Arbetsförmedlingen)

	Kvinnor	Män	Män					
	Öppet arbetslösa	Δ	Progr med akt.stöd	Δ	Öppet arbetslösa	Δ	Progr med akt.stöd	Δ
Riket	2,2	-0,0	2,8	-0,4	3,4	-0,3	4,0	-0,7
Västra Götalands län	2,0	-0,1	2,0	-0,6	3,1	-0,4	2,9	-0,8
Skara	3,6	0,3	3,9	-0,6	4,3	0,1	3,4	-2,3

16 - 64 år Kvinnor och män

Öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd, andel av befolkningen 16 - 64 år. Symbolen Δ avser förändring i procentenheter i jämförelse med motsvarande period föregående år. (Källa: Arbetsförmedlingen)

	Kvinnor	Män	Män					
	Öppet arbetslösa	Δ	Progr med akt.stöd	Δ	Öppet arbetslösa	Δ	Progr med akt.stöd	Δ
Riket	3,2	0,2	2,6	-0,1	3,5	-0,2	2,9	-0,2
Västra Götalands län	2,7	0,1	2,1	-0,1	3,1	-0,2	2,4	-0,3
Skara	3,1	0,2	3,3	-0,4	3,2	-1,0	3,3	-0,7

sammanhang, inte minst de ekosystemtjänster som är kopplade till lantbruk- och skogsbruksproduktion. Rent vatten är en förutsättning för allt liv och många näringar. De gröna näringarna och en stor del av befolkningen i Skara kommun är beroende av att vatten av god kvalitet finns lokalt. De prognoser som SMHI gjort pekar på att området mellan Väneren och Vättern kommer få torrare klimat i framtiden med längre växtodlingssäsong, torrare somrar och försämrad tillgång på vatten — vilket kan få stor effekt på det lokala jord-, skogs- och lantbruket samt påverka natur och vissa djurarter negativt.

Infrastruktur och kommunikation

Ur ett regionalt perspektiv är Skaraborg den delregion inom Västra Götaland som har bäst förutsättningar att utveckla en flerkärnig orsstruktur, som länkas ihop med flera likvärdiga infrastrukturella stråk. Lokaliseringsmönstret vittnar förvisso om att Skövde idag har en särställning i orsstrukturen, men det faktum att E20 passerar förbi Mariestad och Skara samt att Lidköping drar nytta av den skapar förutsättningar till en mer balanserad regional utveckling. Det starkaste arbets- och studiependlingsstråket i Skaraborg är stråk fem - från Karlsborg, Skövde, Skara, Lidköping och vidare mot Trollhättan. I förslag till regional transport och infrastrukturplan finns flera förslag till åtgärder av sträckan som ytterligare kan bidra att utveckla Skaraborg till en arbetsmarknadsregion. Brogårdsleden och väg 184 mellan Skara och Lidköping blir väg 49, vilket höjer digniteten på vägen och möjliggör ytterligare restidsförkortningar. Ur ett miljöperspektiv är det också positivt med mjukare trafikflöden som minskar utsläppen. Planerna om ett nytt snabbtåg

mellan Stockholm och Malmö, förväntas ge positiva effekter för Skaraborg genom banan via Jönköping – Göteborg som passerar Falköping.

I Sverige och i Skara drivs majoriteten av alla fordonen med förbränningsmotorer som till största delen tankas med fossilt bränsle. Att fasa ut fossila bränslen, energieffektivisera och gå över till el och förnybart står högt upp på listan över de absolut viktigaste åtgärderna för att minska människans negativa klimat- och miljöpåverkan.

Miljö och klimat kommer få en mer central roll i framtidens samhällsutveckling genom teknik som minskar utsläppen av växthusgaser och föroreningar från transporter. Den enskilt största utmaningen är de klimatförändringar som orsakats av människor. Därför behöver världen genomföra väsentliga begränsningar i utsläppen av växthusgaser inom de kommande årtionena för att undvika den idag förväntade temperaturökningen om cirka 4 grader fram till 2100. De exakta effekterna är svåra att förutsäga men det är tydligt att det skulle förändra villkoren på jorden drastiskt. Risken är också stor att utvecklingen med tiden blir självförstärkande, och därmed omöjlig att kontrollera genom utsläppsminskningar. En positiv trend är att vi nu kan se att allt fler länder börjar ställa om. I 30 av världens länder är solet redan billigare än fossil, flera storstäder, såsom Paris, Madrid och Aten har beslutat att förbjuda dieslbilar 2025 och i Saudiarabien byggs just nu världens helt fossilfria och supermoderna framtidstad. I detta sammanhang är det också viktigt att lyfta fram det positiva arbete på lokal nivå som Skara bedriver, exempelvis kring arbetet

med den nationella cykelstrategin som förenar både tillgänglighets-, folkhälso- och miljöperspektiv.

Bostadsmarknad

Urbaniseringen har pågått under lång tid i Sverige med stor tillväxt i storstäderna, medan mindre städer och kommuner stagnerat. Den ökade migrationen till Sverige har något bromsat urbaniseringen och mindre städer och kommuner har de senaste åren ökat i invånarantal. När inflödet av nyanlända minskar ser vi att tillgång på bostäder, utbildningsmöjligheter och utbud på arbetsmarknad bidrar till att urbaniseringen till större tätorter fortsätter och mindre orter åter stagnerar eller minskar. Den nationella utvecklingen avspeglas i Skaras befolkningsutveckling, som ökade mellan år 2014-2016 med 399 personer och minskade under 2017 med 136 personer. VGR har i en rapport som publicerades hösten 2017 kartlagt nyanländas vidareflyttningsmönster inom regionen och där beskrivs att Skaraborg har ett negativt vidareflyttningsnetto och antalet som invandrat de senaste åren har minskat i antal åren efter invandringsåret. Detta mönster bekräftas också av Migrationsverket i rapporten *Integration – flyktingars flyttmönster i Sverige* som visar att det är skillnad mellan de som ordnat eget boende respektive de som blev anvisade ett boende. Av de som ordnat ett boende själva bosatte sig majoriteten i en arbetsmarknad med en storstad eller en större stad. Denna grupp flyktingar hade inte flyttat i lika stor utsträckning som de andra grupperna. Flertalet av de flyktingar som invandrade till en lokal arbetsmarknad utan en större stad eller en med en större stad hade flyttat efter fem år. Skara kommun har länge varit en landsbygdskom-

mun, men beskrevs i föregående års kommunindelning från Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) som pendlingskommun nära mindre tätort. Det innebär att 30 procent av Skaras invånare (natt-befolkningen) pendlar till arbete i annan mindre ort och/eller att 30 procent av den sysselsatta dagbefolkningen bor i annan kommun. Detta betyder att pendlingsförutsättningarna till Skara och dess attraktivitet som bostadsort får högre prioritet. Tillgång till bostäder för alla och upplevd trivsel och trygghet bland kommuninvånarna är viktiga utgångspunkter för att människor ska vilja bo och leva i Skara kommun.

Framtid och utveckling

Urbanisering, globalisering och digitalisering är trender som påverkar samhällsutvecklingen i stor utsträckning i vår nutid. Dessa påverkar också Skara kommun eftersom effekterna syns både internationellt, nationellt och lokalt. Den gemensamma bilden är att framtidens demokrati och samhällsutveckling är yvig och svårare att hålla samman. Det spretar i intressen, inkomst, övertygelse/värderingar, verklighetsförankring – var vi hämtar information, vilka förutsättningar vi har. Arbete för en hållbar utveckling är påbörjat och är fortsatt en av våra stora utvecklingsfrågor. Sysselsättning, utbildningsnivå, investeringsbehov, digital infrastruktur och demografi är områden som i stor utsträckning påverkar förutsättningarna för ett socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbart samhälle. Kommunens anpassnings- och utvecklingsförmåga till dessa faktorer har stor betydelse för möjligheten till tillväxt och hållbar utveckling i framtiden.

Målmodell

Utifrån nedbrytning och konkretisering av kommunfullmäktiges mål kan kopplas aktiviteter mot nedbrutna mål. Aktiviteter är åtgärder och/eller särskilda insatser för att nå eller förbättra måluppfyllelsen på nämndens/bolagets mål.

Vid uppföljning spelar indikatorerna en betydande roll utifrån deras natur i matematisk uppfyllelse, dvs utifrån den värdering som modellen ger automatiskt i grön, gul, eller röd färg av utfallet ställt mot målvärdet. Indikatorer ger en vägledning (matematisk utifrån sammantaget utfall för indikatorer mot specifikt nämndmål) via en visare huruvida måluppfyllelsen nås för specifika nämnd-/bolagsmålet. För uppföljning på denna nivå ovanför indikatornivå, dvs av nämndmålet i sig samt på översta nivån, dvs summan av nämndmålen, (uppfyllandet av KF:s mål), liksom på sammanfattande övergripande nivå dvs summan av nämnders uppfyllelse av kommunfullmäktiges övergripande mål inom specifikt perspektiv, (uppfyllandet av perspektivnivå), så kan det finnas skäl att justera måluppfyllelsen utifrån parametrar som inte fångas upp av indikatorerna. Analysen är därför en viktig hörnsten för att kunna bedöma måluppfyllelsen för hela målområdet vilket kan medföra frångående av den matematiska uppfyllelsen till förmån för manuell nivåinställning i utmärkt, bra eller har brister.

Se exempel på nästa sida.

Målmodell för måluppfyllelse för nedbrytning och uppföljning av kommunfullmäktiges övergripande mål

(exemplet nedan avser en nämnds uppföljning av kommunfullmäktiges mål under perspektivet Medborgare)

KF Perspektiv		Kommunfullmäktiges mål				Nämndens/bolagets mål			Målindikator		
KF Perspektiv	Perspektiven är en indelning av kommunfullmäktiges mål för en balanserad styrning och lever över tid. Kommunfullmäktiges mål i Skara kommun är indelade i sju perspektiv. Färgen (uppfyllelsen) sätts manuellt utifrån nämnds/bolags respektive uppfyllelse. På övergripande nivå via nämnder och bolags sammantagna måluppfyllelse av KF:s mål.	Kommunfullmäktiges mål	Nämndens/bolagets måluppfyllelse av KF:s mål i aktuella perspektivet. Färgen sätts manuellt utifrån matematisk visare eller enligt annan bedömning grundad på analys.	Måluppfylnad KF-mål	Måttmätare	Nämndens/bolagets mål	Måluppfyllelse (antal indikatorer)	Nämndens/bolagets mål bryter ner de övergripande fullmäktiges mål och bör ha bäring på KF målen för att förtydliga verksamhetens uppdrag. Uppföljning sker matematiskt men möjlighet finns till manuell bedömning grundad på annan bedömning/analys utifrån viktning.	En målandikator fungerar som mått och ska ge en måluppfyllelse på huruvida nämndens/bolagets mål och i förlängningen fullmäktiges mål är/bedöms utmärkt (grönt), bra (gult) eller har brister (rött). Utfall (färg) enligt matematisk via utfall ställt mot målvärde.	Utfall	Målvärde
Medborgare		Alla invånare ska erbjudas bästa möjliga förutsättningar för att leva, bo och verka i Skara.		56%		Kommunstyrelsen ska skapa förutsättningar för goda livsvillkor för alla kommuninvånare.			 Var är bäst att bo, plats i landet.	102	80
						33% 		 Sysselsättningsgrad bland utrikesfödda	198	370	
						67% 	 Mätning av jämställdhet.	Delvis godkänd	Godkänd		
						Skara kommuns invånare ska trivas och vara stolta över sin kommun.			 Kan du rekommendera vänner och bekanta att flytta till Skara kommun, NRI betygsindex.	49	57
						100% 	 Kommunen som en plats att bo och leva på i dess helhet, NRI betygsindex	52	56		
							 Förtroendeindex, NII betygsindex.	42	43		
						Skara kommun ska präglas av öppenhet och möjlighet till dialog.			 Medborgarnas nöjdhet med tillgänglighet, bemötande och inflytande, NII inflytande betygsindex.	39	41
						33% 	 Hur god är kommunens webbinformation till medborgarna, KKIK.	87%	80%		
67% 	 Information på andra modersmål, antal språk	3	3								

Kommunfullmäktiges övergripande mål

Kommunfullmäktiges strategiska mål för medborgare-, verksamhets-, personal-, miljö-, folkhälso-, samt tillväxt och utvecklingsperspektiven bedöms utifrån en sammanvägd bedömning av nämndernas redovisade måluppfyllelse.

Kommunfullmäktiges strategiska mål för ekonomiperspektivet bedöms på övergripande kommunal resultatnivå och ej på nämndernas måluppfyllelse.

● Medborgare

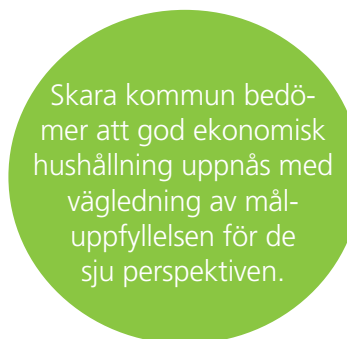
● **Alla invånare ska erbjudas bästa möjliga förutsättningar för att leva, bo och verka i Skara.**

Kommentar

Kommunfullmäktiges strategiska mål för perspektivet medborgare har sammantaget för kommunens verksamheter bedömts ha uppnåtts till utmärkt nivå för 2017. För att ytterligare stärka måluppfyllelsen inom nivån kan främst insatser riktas mot kommuninvånarens möjlighet till inflytande, upplevd trygghet, samt skapa ändamålsenligt och attraktivt boende i kommunen.

Under 2017 minskade Skara befolkningen med 136 personer till 18 843 invånare. Stora satsningar har genomförts för att färdigställa nya detaljplaner som möjliggör byggande av nya bostäder och framtagande av verksamhetsmark.

Kommunstyrelsens arbete handlar om långsiktig planering för att bevara, utveckla och skapa hållbara strukturer i form av ändamålsenliga bostäder för alla, höjda utbildningsnivåer som underlättar egen försörjning, tydliga åtgärder för grupper långt från arbetsmarknaden, infrastruktur och kommunikationer, fysisk planering och gestaltning för trygghet i staden och kommunen. Det handlar också om hållbara arbetssätt och förhållningssätt genom öppenhet, samverkan, dialog och uppmärksamhet på jämlikhet och delaktighet.

Sju perspektiv

- Medborgare
- Verksamhet
- Personal
- Miljö
- Folkhälsa
- Tillväxt och utveckling
- Ekonomi

Teckenförklaring: ● UTMÄRKT ◆ BRA ■ HAR BRISTER

Barn- och utbildningsnämnden har haft ambitionen att utveckla det förebyggande och hälsofrämjande elevhälsoarbetet. Elevhälsoarbetet i skolan är en mycket viktig aspekt för att elever ska må bra fysiskt och psykiskt, vilket är avgörande för att de ska nå skolans mål. Trots att förvaltningen har bedrivit en intensiv samverkan med högskolor kring VFU-verksamhet riktad mot förskollärarstudenter, så har svårigheten att rekrytera behöriga förskollärare blivit allt svårare. Satsningen på digital utveckling, har fört med sig att alla pedagoger tillsammans med barn och elever har andra utvecklande möjligheter för lärande.

Omsorgsnämnden pekar på behovet av att verka för att öka brukarnas nöjdhet med äldreomsorgens insatser. Tillgången till särskilda boendeformer för nämndens målgrupper är viktigt för att nämnden ska kunna erbjuda bra förutsättningar för enskilda. Omsorgsnämnden har identifierat arbete med brukarnas delaktighet och medverkan som ett viktigt utvecklingsområde för verksamheten.

Miljö- och byggnadsnämnden bedömer att Skara kommun har god planberedskap och bygglovshandtering för industri, bostäder och verksamhet, vilket mäts genom andel handlagda bygglov inom 10 veckor vilket uppnås. 2017 rankades både Bygglov och Miljö - hälsa högre i NKI än tidigare år. Resultatet för 2018 NKI publiceras i början av 2019.

Nämnden för service och teknik har arbetat löpande under året med tillgänglighetsanpassningar, både i yttre och inre miljö. En tillgänglig offentlig miljö är viktig och därför har nämnden gjort ett stort antal tillgänglighetsanpassningar, både på fastigheter och i gatu- och parkmiljö. För att säkerställa lekplatser har besiktning gjorts på alla lekplatser som varit i bruk under året.

Kultur- och fritidsnämnden arbetar för att genom samarbete utveckla möjligheterna till ett aktivt liv såväl i Skara kommuns boendeområden som i kommunens anläggningar. För att skapa bästa möjliga förutsättningar har sommarlovsaktiviteter utvecklats och integrationssatsningar genom Språkvän genomförts. Skapa bättre förutsättningar för studenter vid biblioteket och samverkan inom V6 och möjlighet att låna böcker. För att skapa goda fritidsförutsättningar har ”fritidsbank” och prova-på idrott genomförts med gott resultat.

◆ Verksamhet

◆ Skara kommuns verksamheter ska präglas av samverkan, effektivitet och kvalitet

Kommentar

Kommunfullmäktiges strategiska mål för perspektivet verksamhet har sammantaget för kommunens verksamheter bedömts ha uppnåtts till bra nivå för 2017. Syftet med målet är att genom verksamheterna inom Skara kommun samverkar, ger hög kvalitet, service och möta alla Skaras invånares behov i utförande av nämndernas uppdrag.

Det stora trycket på bygglov och detaljplaner, samt utökade behov inom gestaltungsarbetet har inneburit att prioriteringar fått göras, där strategiskt arbete och samverkan med andra förvaltningar fått stå tillbaka för produktion. Under året har kommunen haft tio pågående detaljplaneprojekt. Sju av dessa har tillskapandet av nya områden för bostadsbyggnation som primärt syfte. vid årets slut hade 15 småhustomter sålts. Den 1 januari 2018 var 22 småhustomter reserverade och

55 personer är registrerade i tomtkön. Under 2018 finns risk att brist på detaljplanerad mark kommer att påverka möjligheten till villabyggande negativt. Förhoppningen är att detta kompenseras av byggande av flerbostadshus. Kommunstyrelsens fokus 2017 i arbetet för att tillhandahålla väl utvecklade och verksamhetsanpassade system och därmed öka effektiviteten och kvalitén, är utökat wifi i kommunens lokaler och åtkomst till kommunala system utanför kommunens nät. Systemägarna har arbetat kontinuerligt med kvalitetssäkring av information. I slutet av 2016 påbörjades ett fördjupat arbete med informations-säkerhet vilket har fortsatt under hela 2017. Under 2016 infördes en ny budget och prognosmodul till ekonomi- och lönesystemet. Ett system, Adato, för att kvalitetssäkra rehabiliteringsprocessen infördes liksom Ciceron som är ett ärendehanteringssystem. Dessa är under våren 2017 driftsatta, så även ett nytt interaktivt intranät.

Inom Barn-och utbildningsförvaltningen fortgår det systematiska kvalitetsarbetet där fokus är på förvaltningens verksamheter. Vid Skolinspektionens granskning under våren 2017 tydliggjordes vikten av att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet i hela styrkedjan. Ett fokusområde har under fyra års tid varit att stärka rektors pedagogiska ledarskap. Det innebär att förvaltningen kompetensutvecklat rektorer till att de mer ska rikta sitt arbete på elevers lärande och kunskapsinhämtning. Parallellt med detta har rektorer också rutiner och riktlinjer för att hantera ansvaret för ekonomi, personal, verksamhet och arbetsmiljö. Den medvetna satsningen på ledarskapet är att synliggöra ledarskapets betydelse för verksamheten drift och utveckling.

Genom samverkan sker internationaliseringen mellan kulturutövare, organisationer och nya geografiska områden. Ett antal nya tänkbara samarbetsregioner har identifierats och analyserats. Kultur- och Fritids förvaltningen planerar att pröva nya samarbeten nationellt och internationellt. Förvaltningen har under året utvidgat och stärkt samarbeten med övriga förvaltningar och verksamheter inom Skara kommun. Arbetet i projektet ”Barn och unga i Skara” har tagit fart och kommer genom den samverkan som görs starkt bidra till utvecklingen för målgruppen. Samtidigt skapas kontakter som förvaltningarna kommer att ha nytta av i fortsatta samverkansprojekt.

Förvaltningen har flera långsiktiga överenskommelser med externa aktörer som nyttjar förvaltningens anläggningar vilket bidrar till effektivt utnyttjande av kultur- och fritidsverksamhetens anläggningar.

Miljö- och byggnadsnämnden samverkar regelbundet med framför allt Service och teknik och Skara Energi. Genom att ett nytt ärendehanteringssystem har införts ökar kvalitén i att tidsätta ärenden för både livsmedel och miljö. Nämndsledamöterna har under de senaste två åren fått specialutbildning som stärker deras kunskap om Plan- och bygglagen samt Miljöbalken. Våren 2017 fick nämnden riktad utbildning i livsmedelslagstiftning. Genom ett nytt ärendehanteringssystem för kommunerna inom V6 kommer möjligheterna till samverkan öka.

Omsorgsnämnden har de senaste åren arbetat aktivt för att förstärka kvaliteten i verksamheten och bedömningen görs att nämndens verksamhet är rättssäker och präglas av god kvalitet. Flera utvecklingsprojekt för att utveckla och effektivisera verksamheten pågår. Nämnden arbetar aktivt för att öka samverkan t ex inom ramen för överenskommelse psykiatri, arbetsmarknadsfrågor, utskrivningsklara patienter/brukare och handlingsplan barn och unga.

Kvalitetsarbetet inom nämnden för Service och Teknik fortskrider enligt plan. De resurser som finns ska användas på bästa sätt och vara långsiktigt hållbara. Genom att intern benchmarking samt att diskutera hållbarhet och samverkan vid chefs-träffar ger en samsyn på nämndens uppdrag där effektivt nyttjande av befintliga resurser är en viktig del.

◆ **Alla barn och elever ska utvecklas utifrån sina förutsättningar och nå sina kunskapsmål.**

Kommentar

Kommunfullmäktiges strategiska mål, alla barn och elever ska utvecklas utifrån sina förutsättningar och nå sina kunskapsmål för perspektivet verksamhet bedöms att vara uppnått till bra nivå för 2017.

Under 2017 har det systematiska kvalitetsarbetet haft fokus i Barn- och utbildningsförvaltningens verksamheter. Vid Skolinspektionens granskning under våren 2017 tydliggjordes vikten av att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet i hela styrkedjan. Det har lagts tyngdpunkt på att varje skolledare samlar in resultat, analyserar dessa för att därefter forma utvecklingsområden inför nästkommande verksamhetsår. På detta sätt stärks både det pedagogiska ledarskapet samt att samverkan är en förutsättning för att arbetet ska generera god kvalitet. Det systematiska kvalitetsarbetet synliggör att organisation, metodval och aktiviteter är effektiva och leder till goda resultat. Varje nivå i styrkedjan säkerställer på så sätt sin kvalitet för att därefter föra dialog om resultat och analys mellan nivåerna.

Vid skolornas uppföljning av elevernas måluppfyllelse har det synliggjorts att betygsnivåerna och resultaten på nationella prov är lägre för pojkar än för flickor. Enligt eleverna själva så anser fyra av fem att ”killar och tjejer ges samma förutsättningar att lära”, men någon djupare analys av pojkars sämre resultat har inte ägt rum. Här finns det behov av att reflektera kring arbetsformer, val av stoff, redovisningsformer, bemötande m.m. Därför behöver dessa förhållande visas uppmärksamhet de närmaste åren.

Det är cirka 72 procent av eleverna som anser att de är med och påverkar på vilket sätt de ska arbeta med olika skoluppgifter, i åk 8 är det bara 41 procent . Därför är detta ett utvecklingsområde i verksamhetsplanerna inför läsåret 17/18, där lärare och rektorer arbeta med att skapa en rutin för barns och elevers inflytande och delaktighet.

Det kommunala aktivitetsansvaret och ”En väg in” behöver utvecklas och förtydligas, utifrån ansvarsområden och vilka aktörer för samverkan som berörs, inte minst för att synliggöra detta inom förvaltningen och att på så sätt hitta nya möjligheter till att ungdomar för att komma vidare till arbete, studier eller praktik.

● Alla ska erbjudas möjligheter att delta i kultur- och fritidsaktiviteter som kännetecknas av kreativitet och rörelse

Kommentar

Kommunfullmäktiges strategiska mål, alla ska erbjudas möjlighet att delta i kultur- och fritidsaktiviteter som kännetecknas av kreativitet och rörelse för perspektivet verksamhet bedöms att vara uppnått till utmärkt nivå för 2017. Kultur- och fritidsförvaltningens satsning på Skara Multi Camp genomfördes med ett högt del-tagande 2017. Kulturkontoret planerade och genomförde en stor satsning kring dans under sportlovsveckan riktad till unga invånare i Skara. I samverkan med Vallebarock genomförde kulturkontoret en danstillställning med 1700-tals dans i samband med en maskeradbal i Kråks vårdshus. Under sommarlovsaktiviteterna genomfördes följande aktiviteter med rörelseinriktning: Fun Camp, vilket lockade 480 barn, Cirkusskola, lockade 120 barn, Boda Borg, 82 barn. Under dessa aktiviteter deltog 2 257 barn. Majoriteten av deltagarna var mellan 6 och 15 år. Genom satsningen på Språkvän har ett internationellt uppmärksammat cykelprojekt genomförts. Syfte är att lära unga nyanlända kvinnor att cykla för att få en större rörlighet.

◆ Alla ska ha rätt till trygghet, vård och omsorg när man blir äldre.

Kommentar

Kommunfullmäktiges strategiska mål, alla ska ha rätt till trygghet, vård och omsorg vid behov för perspektivet verksamhet bedöms att vara uppnått till bra nivå för 2017.

Omsorgsnämnden arbetar aktivt för att förbättra kontinuiteten i hemvården och för att öka brukarnas nöjdhet med nämndens insatser. Arbetet med bemötande och värdegrund fortsätter under 2018, det är ett långsiktigt arbete. I brukarbedömningen av hur nöjda brukarna är ligger omsorgsnämnden något under målvärdet. När det gäller kontinuiteten ligger nämnden på riksgenomsnittet, men under nämndens egen målsättning.

De kommande åren visar demografin på en ökning av antalet äldre och planeringen för det pågår.

◆ Personal

◆ Skara kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare där ledare tillsammans med medarbetare utvecklar verksamheten.

Kommentar

Kommunfullmäktiges strategiska mål, att vara en attraktiv arbetsgivare där ledare tillsammans med medarbetare utvecklar verksamheten för perspektivet personal bedöms att vara uppnått till bra nivå för 2017.

Insatser som genomförts kommunövergripande under 2017

- Certifieringsutbildningar
- Utvecklande ledare
- Utbildningsinsatser inom Verksamhetsutvecklande lönesättning
- Pilotprojekt KIA inom Service- och teknik
- Utredning inför Heltidsresan
- Utredning Kompetensförsörjning
- Medarbetardag för nyanställda

Utmaningar

Inom kommunerna i Skaraborg fortsätter det att vara konkurrens om arbetskraften inom vissa yrkesgrupper – t ex pedagoger, sjuksköterskor, ingenjörer och även till viss del för utbildade undersköterskor. Konkurrensen har också medfört att det inom dessa yrkesgrupper är en fortsatt relativt hög personalomsättning. Sjukfrånvaron har på kommunnivå sjunkit under 2017 och ligger nu på 6,6 procent. Personalomsättning tillsammans med en fortsatt relativt hög sjukfrånvaro innebär en utmaning vad gäller möjligheten till en relevant bemanning.

Då blir en konsekvent genomförd Heltidsresa en viktig faktor för att stödja personalförsörjningen.

För att undvika framtida sjukskrivningar är det viktigt att det arbetas vidare med förebyggande insatser på organisatorisk, grupp och individnivå. En förlängning av projektet Hållbart yrkesliv är en framgångsfaktor.

Det är viktigt att fortsätta dialogen kring ledarskap och medarbetarskap på alla nivåer i förvaltningarna och skapa bra förutsättningar för våra ledare. Inom Barn- och utbildningsförvaltningen utökas t ex antalet rektorer – ett steg i rätt riktning. Ledarskapsprogrammet ska fortsätta som planerat.

En viktig framgångsfaktor för att möta framtiden är också en konsekvent kompetensförsörjning och en heltäckande plan håller på att utvecklas.

◆ Miljö

◆ Alla beslut ska bidra till ett miljömässigt hållbart samhälle.

Kommentar

Kommunfullmäktiges strategiska mål, alla beslut ska bidra till ett hållbart samhälle för perspektivet miljö bedöms att vara uppnått till bra nivå för 2017.

Skara kommun har till uppgift att planera för ett samhälle som tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov. I Skara kommun finns många historiskt viktiga byggnader samt kultur- och naturmiljöer som är värda att bevara och vara stolta över. Att fatta hållbara beslut som på ett bra sätt balanserar å ena sidan bevarande av viktiga natur- och kulturmiljöer med å andra sidan exploatering, god framkomlighet och modernisering är inte lätt och ställer stora krav på långsiktig strategisk planering och att alla beslut som tas fattas med väl underbyggda beslutsunderlag som väger in alla hållbarhetsaspekter.

Skara Energi har under året blivit miljöcertifierade enligt ISO14001 och fortsätter att bygga ut VA och fibernätet på landsbygden. Service och Teknik har tagit fram nya livsmedelsriktlinjer och har arbetat med att öka energieffektiviseringen av fastigheter och belysning. Kommunledningskontoret har tillsammans med alla kommunala bolag och förvaltningar tagit fram en reviderad miljöstrategi för att möta behovet av att planera långsiktigt, då nästa alla åtgärder kommunen genom-

för påverkar klimat, miljö och hälsa på något sätt. En del i mycket begränsad omfattning medan andra har större påverkan. Att identifiera vilka miljöaspekter som har störst negativ respektive positiv inverkan är viktig för att vi ska kunna fokusera på det som gör verklig skillnad.

Att öka andelen miljöbilar, byta ut giftiga leksaker i förskolor, skydda tätortsnära skogs- och grönområden, byta till energieffektiv belysning, ställa om till förnybara bränslen och arbeta med klimatanpassning, bidrar alla till att minska vår negativa miljöpåverkan och att de som arbetar och bor i Skara kommun kan göra det i hållbara och natursköna miljöer. Skara kommun är med och fattar beslut i en rad olika sammanhang där både kommunen själv och andra personer eller organisationer är verksamhetsutövare. Dessa beslut påverkar var och hur det byggs bostäder, vilka föroreningar som släpps ut, var det kommer saneras, vilka kulturmiljöer som faktiskt bevaras, var det kommer dras VA-ledningar, vilka områden som får tillgång till fjärrvärme, nya gång- och cykelbanor, gestaltningen av gaturummet och mycket annat.

Skara kommun har under 2017 tagit ett par miljökliv i rätt riktning med de myndighetsbeslut som fattats, remisser som besvarat, åtgärder som genomförts, och de mål och strategier som beslutats. Kommunledningskontoret tillsammans med de andra förvaltningarna och kommunala bolagen har nu påbörjat genomförandet av de åtgärder som finns kopplade till kommunens miljöstrategi, ett arbete som kommer fortgå de närmsta åren.

◆ Folkhälsa

◆ Alla barn och unga ska ges rätt förutsättningar till en god hälsa och en trygg uppväxt.

Kommentar

Kommunfullmäktiges strategiska mål, alla barn och unga ska ges rätt förutsättningar till en god hälsa och trygg uppväxt för perspektivet folkhälsa bedöms att vara uppnått till bra nivå för 2017.

I Skara kommun har det antagits en handlingsplan för främjande insatser och ökad samordning för barn och unga i Skara kommun. Utgångspunkten för planen är barnkonventionen och Sveriges ungdomspolitiska mål. Planen anger också att omsorgsförvaltningen, barn- och utbildningsförvaltningen och kultur- och fritidsnämnden ska samverka mer kring barn och unga.

Nuläget i Skara är att användandet av alkohol och droger har minskat sedan förra mätningen. När det gäller andelen elever som är behöriga till gymnasiet är de nu färre som är behöriga till ett nationellt program.

Elever i skolan erbjuds hälsobesök vid flera tillfällen. Samtliga skolor har en likabehandlingsplan för att motverka mobbning och utanförskap.

Antalet barn i familjer med långvarigt försörjningsstöd har minskat. Att det finns barn som växer upp i barnfattigdom och inte ser sina föräldrar gå till ett arbete är oroväckande. Det är en riskfaktor för att barnen inte ska komma in i samhället och i det längre perspektivet få en egen försörjning.

I förvaltningsdialogerna har det framkommit att hedersrelaterat våld och bortgifta är områden som också behöver uppmärksammas, då enstaka ärenden förekommit. Den upplevda tryggheten har ökat i Skara, men är fortfarande lägre än i jämförbara kommuner. Det är framför allt centrala Skara som upplevs otrött.

Det är god tillgång på träningshallar som kan användas både av föreningslivet och till spontanaktiviteter. Detta skapar förutsättningar för fysisk aktivitet.

När det gäller seniorer i Skara har antalet höftledsfrakturer ökat.

Sjukpenningtalet har minskat både i Skara kommun som geografiskt område och som arbetsgivare.

◆ Tillväxt och utveckling

◆ Utbildningsnivån i Skara ska höjas.

Kommentar

Kommunfullmäktiges strategiska mål, utbildningsnivån i Skara kommun ska höjas för perspektivet tillväxt och utveckling bedöms att vara uppnått till bra nivå för 2017.

Ett samhälle som är attraktivt och konkurrenskraftigt skapas av invånare som vill och får möjlighet att utvecklas. Företag och goda idéer ska ha möjlighet att utvecklas. Invånarna ska ha tillgång till en bred arbetsmarknad, där fler är anställda i växande företag. Målet är ett positivt klimat för kreativitet, entreprenörskap och företagande.

Det går bra för näringslivet i Skara. Befintliga företag växer och flera nybyggnationer och markköp har genomförts under året. Skara har under det senaste året fått förfrågningar på mark längst med eller i anslutning till E20 och nya detaljplaner för områdena Krämaren/Bilisten, Hästhagens industriområde samt för Coops fastighet, kvarteret Tjuren är under framtagande.

I Fastighetsägarnas rapport, Cityklimatet går att läsa att Skara kom på andra plats av 58 deltagande kommuner i hela Sverige när det gällde stadskärnor med starkast omsättningsökning 2015/2016. Omsättningsökningen låg på 9,2 %. Detta kan till viss del förklaras med Stadshotellets inkvartering av nysvenskar under denna period men vi ser även en ökning inom både sällanköp- och dagligvaruhandeln. Trots denna positiva utveckling sjunker Skara i Svenskt näringslivs ranking gällande företagsklimat. De områdena som vi bör ta till oss och jobba med framöver är dialog och matchning på arbetsmarknaden. Följande åtgärder har nu startats och/eller stärkts upp:

- Nyhetsbrev som går ut till näringslivet i gång/mån.
- Företagsbesök.
- Samarbete Skola - Näringsliv.

- Affärsdriven stadsutveckling som innebär samarbete med kringliggande verksamheter vid förändringar i gatu- och stadsmiljöer.
- Företagslotsarna fungerar bra.

En förklaring till det mindre bra resultatet kan också vara ”växtvärk” där kommunen inte varit bemannade för att möta de krav som ställts från ett växande näringsliv. De företag kommunen har en tydlig dialog med har oftast förståelse för denna ”växtvärk”, dialogen är central för ett gott näringslivsklimat.

Att kompetensförsörjning är en utmaning för många små och medelstora företag är känt sedan länge och är det som lyfts fram som det största tillväxthindret vid möten med kommunens företrädare. Problematiken syns tydligt bland annat i Företagarnas årliga ”Småföretagarbarometern” där brist på lämplig arbetskraft länge har angetts vara en av företagens absolut största hinder för tillväxt. Parallellt med detta finns det många som står utanför arbetsmarknaden i Skara. Det finns således ett stort gap mellan utbud och efterfrågan och detta gap måste arbetsmarknadens parter fokusera på att minska. Med detta som bakgrund är arbetet med höjd utbildningsnivå mycket viktigt för alla kommuner och detta är även ett av de prioriterade målen i Västra Götalands strategi för tillväxt och utveckling fram till år 2020,

Den största bristen på arbetskraft finns bland praktiska yrken så att jobba med YH och vuxenutbildningar är en viktig del av lösningen.

Det finns tre hinder som utmärker sig när företagen beskriver problemen med att hitta kompetent arbetskraft och dessa är:

- Hitta rätt erfarenheter
- Hitta rätt egenskaper/attityd
- Kostnad för att ha anställda

För att förhindra ett långsiktigt utanförskap samt minska antal individer som går på försörjningsstöd eller är i sjukskrivning har kommunen under 2017 arbetat med:

- Spectra (Skaras Trelleborgsmodell)
- Stora jobbstudien
- Hållbart yrkesliv
- Prioriterat mål 2018

Samarbete och gemensamt ansvar hos arbetsmarknadens partner vilket innebär även företagen är nyckeln till framgång. Att Skara är en attraktiv boendeort blir också allt viktigare för företagen i jakten på kompetensen.

När det gäller antalet nystartade företag så har Skara minskat kraftigt från 2016 års mätning på 6,4 nya företag/1000 invånare till 3,9. Nyföretagarcentrum har dock bara haft måttlig minskning av resultat i Skara under 2017 i förhållande till tidigare år. 2015 startades 29 företag och under 2016 startades 32 företag och under 2017 startades 26 företag med stöd av Nyföretagarcentrum.

Under 2016 startade många nyanlända invånare företag. Under andra halvåret 2017 kan uppfattas att skatteverket började ställa högre krav på mer utförligt material för att bevilja F-skatt. Bland annat vill de se en välutvecklad affärsplan med budgetar och beskrivningar av hur man ska kunna hitta kunder till sin verksamhet. Det gäller naturligtvis alla som vill starta enskild firma, detta kan dock ha medfört större svårigheter för nyanlända som inte klarar språket så väl och som många gånger saknar befintliga nätverk i Sverige. Det kan vara en orsak till att det startats färre företag i Skara under 2017 än tidigare.

En annan sak som säkerligen påverkar är tillgången till arbetsmarknaden genom anställning. Det verkar fortfarande vara mer attraktivt att vara anställd än att vara egen företagare. Möjligen har arbetsmarknaden i Skara delvis annorlunda struktur än i angränsande kommuner vilket gjort att fler potentiella nyföretagare idag har tillgång till utvecklande jobb.

Antalet arbetslösa och i program för gruppen 16-64 år har minskat under perioden 161231-171231. Från 837 personer till 735 (-1,1 procent). För gruppen 18-24 år har vi samma utveckling. Från 161 personer arbetslösa och i program till 135 (-2,2 procent). I jämförelse med riket har Skara en något bättre utveckling – riket har minskat arbetslösheten för 16-64 år med 0,3 procent och för unga med 1,4 procent.

I Skara kommun är 18,25 procent av befolkningen 25-65 år högutbildade (minst 3-årig eftergymnasial utbildning). Skara hamnar därmed på plats 118 av 295 kommuner i Sverige.

◆ Ekonomi

■ Alla verksamheter ska ha kostnadskontroll och redovisa ekonomisk balans.

Kommentar

Kommunfullmäktiges strategiska mål, alla verksamheter ska ha kostnadskontroll och redovisa ekonomisk balans för perspektivet ekonomi bedöms att vara uppnått till nivå har brister för 2017.

Skara kommuns verksamheter uppvisar som helhet under perioden inte ekonomisk balans. Sammantaget uppvisar nämnderna ett ekonomiskt underskott som uppgår till -19,2 mnkr. Med anledning av att både barn- och utbildningsnämnden och omsorgsnämnden bokslut visar stora underskott är målet inte uppfyllt. Åtgärdsplaner är beslutade på båda nämnderna under året men effekten av besluten har inte kunnat tillgodoräknats för att nå balans vid årets slut vilket därmed ger en obalans även inför 2018.

◆ Amortering av lån ska över tid ske utifrån storleken på de externa lån som kommunen har.

Kommentar

Kommunfullmäktiges strategiska mål, amortering av lån ska över tid ske utifrån storleken på de externa lån som kommunen har för perspektivet ekonomi bedöms att vara uppnått till bra nivå för 2017.

Som framgår av kommunfullmäktiges definition av god ekonomisk hushållning ska kommunen ha ett resultat som möjliggör att amortera på sina skulder utifrån vilken risknivå som kommunen har. Om kommunens skulder understiger 600 mnkr ska amortering ske med 20 mnkr per år. Överstiger skulderna 600 mnkr ska amorteringen ske med 30 mnkr årligen då risken är högre vilket motiverar ett krav på högre resultat.

Målet är till sin natur sådant att enskilda år med stora investeringar innebär en mållkonflikt då amortering inte görs. Målet är därför viktigt att följa över tid då det adresserar risken att långsiktigt ha ett lågt resultat som inte klarar av att bygga upp likviditet för investeringar som behöver göras i framtiden. Målet kan i stort översättas till att styra kommunens resultatnivå mot att klara en större egenfinansiering av framtida investeringar över tid.

För perioden 2000-2017 har kommunen egenfinansierat sina investeringar till 77 procent enligt diagram nedan vilket får anses som bra då stora investeringar 477 mnkr har genomförts de sista tre åren. Skara kommun kommer för åren 2018 och 2019 sannolikt behöva låna upp ytterligare kapital för de investeringar som görs i verksamheten samt den beslutade medfinansieringen av E20.

Likvida medel uppkommer och ackumuleras genom att de årliga resultaten upprätthålls på en nivå mellan 2-3 procent av skatter och generella bidrag. De ska möjliggöra att i framtiden kunna återinvestera i de anläggningar som nu används. Kortsiktigt kan målet förbättras genom att investerings- och exploateringsnivåer justeras till lägre nivåer men sett över en längre tidsperiod så måste investeringsnivåer harmoniseras till den välfärdskonsumtion som råder.

Skara kommun har vid årsskiftet lån på 548,5 mnkr. 413,0 mnkr av den totala låneportföljen har vidareutlånats till de kommunala bolagen vilket ger att kommunen låneskuld uppgår till 135,5 mnkr. Motsvarande kommunal skuld föregående år var 105,5 mnkr vilket ger en ökning av den långfristiga skulden med 30,0 mnkr under 2017. Med anledning att målet inte når upp till 100 procent ska kommunen enligt kommunfullmäktiges styrdokument arbeta mot ett förbättrat kassaflöde.

● Resultatet ska över tid inflationssäkra kommunens tillgångar

Kommentar

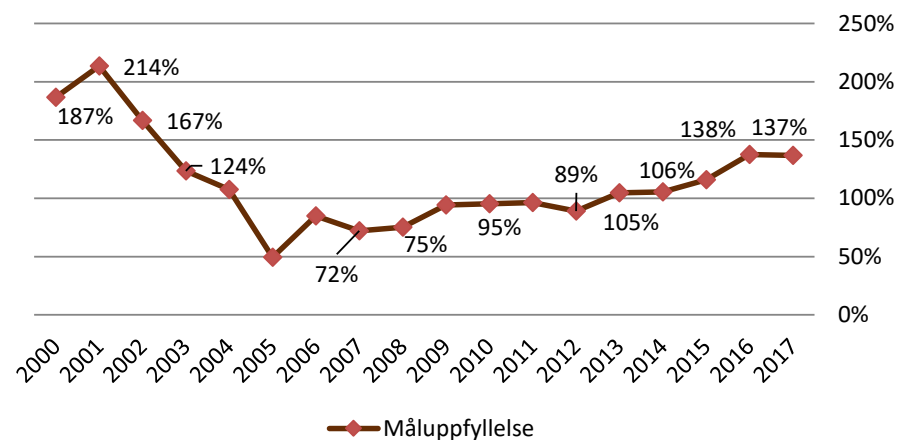
Kommunfullmäktiges strategiska mål, resultatet ska över tid inflationssäkra kommunens tillgångar för perspektivet ekonomi bedöms att vara uppnått till utmärkt nivå för 2017.

För att uppfylla målet om god ekonomisk hushållning i enlighet med kommunfullmäktiges beslut ska Skara kommun inflationssäkra sina materiella tillgångar samt de tillgångar som nyttjas via borgensåtagande och leasing/hyresavtal. Budgetmålet innebar att kommunen för 2017 skulle behöva nå ett resultat på 17,0 mnkr då grundat på budgeten och prognosen för årets investeringar samt utökad borgensförbindelse till föreningslivet. Årets resultat om 24,4 mnkr överstiger därmed budgetmålet.

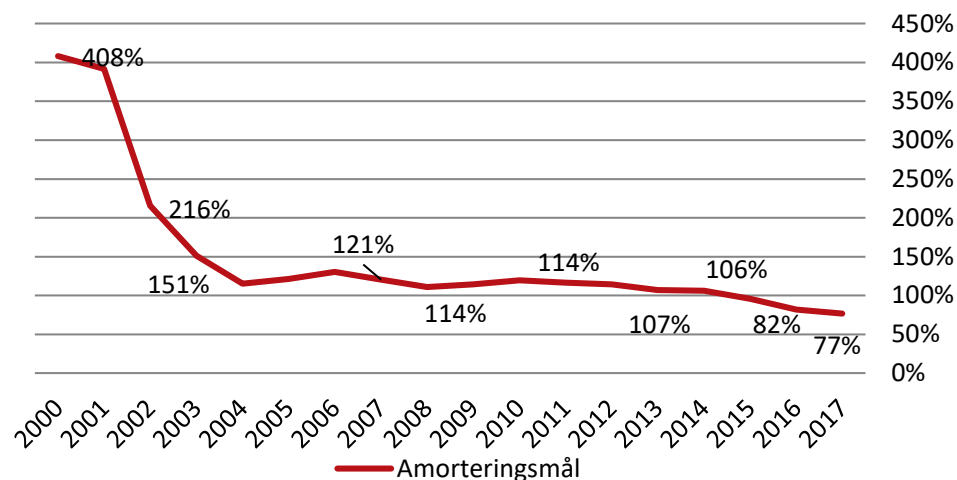
Enligt kommunens styrprinciper är det viktigt att det är det ackumulerade värdet över tid av inflationssäkring som ska vara styrande för måluppfyllelse och inte det årliga måttet (17,0 mnkr) vilket syns i diagram nedan. Om resultatnivån för samtliga dessa år överstiger vad som definierats som god ekonomisk hushållning för perioden år 2000-2017 så är måluppfyllelsen över 100 procent. Måluppfyllelsen för år 2017 är 137 procent och uppfylld.

Målet bör reflekteras på utifrån sin relation till amorteringsmålet där likvida medel inte varit tillräckligt uppbyggd historiskt för att med egna medel klara den investeringstunga period som kommunen nu är inne i. Det är viktigt för att minska räntekostnadernas påverkan på verksamheten att man framöver klarar av att ha ett positivt resultat som möjliggör amortering av den uppbyggda låneskulden.

Måluppfyllelse resultatmål ackumulerat

Akkumulerad amorteringsmöjlighet

Ekonomisk översikt

Årets resultat uppgår till 24,4 mnkr, (föregående år 72,9 mnkr.) Resultatet är lägre än det reviderade budgeterade resultatet på 34,3 mnkr. Resultatet uppgår till 2,4 procent (7,4 procent) av skatter och generella bidrag. Resultat efter balanskravsjustering är 22,8 mnkr då avdrag görs för uppkomna reavinst/förluster. Reservering till resultatutjämningsreserven görs med 2,4 mnkr vilket ger ett balanskravsresultat på 20,4 mnkr.

Skara kommun har inga tidigare negativa balanskravsresultat att återställa och resultatutjämningsreserven uppgår efter år 2017 till 51,8 mnkr.

Skara kommuns genomsnittliga resultat för åren 2000-2017 uppgår till 2,5 procent av skatter och generella bidrag vilket är en nivå som klarar omsätta kommunens nuvarande tillgångsvolym även i framtiden. De kommunala investeringarna och därmed kommunens anläggningsstillgångar har fortsatt att öka vilket enligt kommunens finansiella målformulering kräver högre årliga överskott.

Resultatnivån över tid, tillsammans med bra, stabila verksamheter med god kvalitet är grunden för kommunernas uppfyllelse av god ekonomisk hushållning. Skara kommuns måluppfyllelse som bedöms i de sju perspektiven tillsammans med ett effektivt nyttjande av de resurser som används i verksamheterna innebär att Skara kommun bedöms ha en god ekonomisk hushållning.

Nämndernas verksamheter totalt avviker från budget med -19,2 mnkr (33,2 mnkr).

Omsorgsnämnden redovisar ett resultat om -19,2 mnkr. Underskottet 2017 är hänförligt till såväl Äldreomsorg och Funktionshinder som till Individ och familjeomsorg. Inom Äldreomsorg som visar ett underskott om 7,5 mnkr finns största avvikelser inom Hemvård, -3,3 mnkr företrädesvis relaterat till ökade volymer (antalet beviljade timmar), men även inom Särskilt boende relaterat kostnader utöver budget bl.a. för bemanning, sjukfrånvaro och tomkostnader av lokaler. Inom Funktionshinder finns underskottet främst hos verksamhet för Personlig assistans som enskilt visar -4,7 mnkr mot budget. Fler ärenden och timmar och förändrade bedömningar från försäkringskassan har påverkat kostnadsutvecklingen. Även Korttidsboende har en negativ avvikelse mot budget, -1,1 mnkr. Viss återhämtning för Funktionshinder totalt sett sker via att Gruppboende visar ett överskott. Individ och familjeomsorgen redovisar totalt sett ett underskott mot budget om 8,6 mnkr. Vuxenheten står för -5,4 mnkr av avvikelsen (jmf -1,6 mnkr 2016). Placeringar och tillfälliga boenden för vuxna har ökat. Även placeringar av barn och unga har ökat under flera år både i antal och i kostnader vilket är större förklaringen till att verksamheter för Barn och unga visar en negativ avvikelse mot budget om 8,1 mnkr.

Barn och utbildningsnämnden uppvisar ett underskott mot budget om 9,5 mnkr. Negativa budgetavvikelser inom nämndens områden relaterar Gymnasieverksamheten, -4,8 mnkr, till del relaterat lokalkostnader men företrädesvis hänförligt ett lägre elevantal än budgeterat vilket resulterat i lägre

intäkter från andra kommuner för köp av gymnasieplatser, liksom högre kostnader för köp av platser i andra kommuner. Vidare visar Gymnasiesärskolan ett underskott, -2,9 mnkr, relaterat bl.a. högre personalkostnader i kommunens skola än budgeterat. Fler elever i andra kommuner än budgeterat är ytterligare orsak. Verksamheter för Grundskola samt Förskoleklass och fritidshem vänder ett överskott föregående år till ett underskott 2017 då verksamheterna visar -1,8 mnkr. Demografikompensation har skett via kommunfullmäktigebeslut under 2017. Förskoleverksamheten visar ett underskott om 1,7 mnkr, även här relaterat demografiska anledningar. Central OH visar ett underskott om 1,7 mnkr, bl.a. relaterat personalkostnader av engångskaraktär. Verksamhet för Elevhälsa visar överskott mot budget om 2,1 mnkr relaterat vakanser under året.

Nämnden för Service och Teknik redovisar ett överskott på 4,0 mnkr mot budget. Fastighetsverksamheten har ett överskott på 3,5 mnkr, bl.a. har akuta kostnader för underhåll kommit in lägre än budgeterat. Överskott mot budget för mediakostnader är ytterligare orsak till överskott. Gata/Parks överskott är 0,9 mnkr, relaterar bl.a. överskott för skogsvårdsverksamhet och OH-kostnader. Underskott inom nämndens verksamheter finns via Kostsverksamheten, totalt ca 0,5 mnkr, beror i stort på att färre portioner har beställts jämfört med grundbeställning för barn och utbildningsnämnden. Övriga verksamheter är i balansläge eller ett nära balansläge för helåret.

Kommunstyrelsen redovisar ett överskott på 3,5 mnkr för år 2017. Det är framförallt personalvakanser inom flertalet verksamhetsområde som bidrar

till överskottet samt ökade intäkter inom plan- och byggverksamheten. De större avvikelserna relaterat ovan återfinns inom Avdelningen för Näringsliv och samhälle. Överförmyndarverksamheten redovisar ett underskott relaterat ersättningar för kostnader för godmanskap från migrationsverket.

Kultur- och fritidsnämnden redovisar underskott om totalt 0,8 mnkr. Relaterar bl.a. till lägre intäkter än budgeterat. Underskottet är framförallt hänfört till lägre intäkter inom Vilans fritidsområde samt personalkostnader (avgångskostnader) inom kultur och fritidskontoret.

Överskott för Räddningstjänst ingår via Nämnden för Samhällsskydd mellersta Skaraborg. Avräkning om 0,25 mnkr har skett mot Skara kommun för 2017, vidare ingår post för återfört investeringsbidrag relaterat tidigare investering i ledningscentral. Ansvar för Kommunfullmäktige visar ett överskott om 0,6 mnkr mot budget, företrädesvis relaterat lägre utfall för ersättningar (arvoden) än budgeterat, bl.a. innehölls ett möte under hösten 2017. Ansvar för Revision visar ett överskott om 63 tkr mot budget.

Under finansförvaltningen redovisas skatteintäkter och generella bidrag som visar ett överskott om 11,9 mnkr jämfört med budget.

Finansförvaltningen i övrigt uppvisar ett överskott 2017 mot budget för övriga poster på -2,5 mnkr. Beloppet är förutom ett lägre utfall för löneredovisningsmedel som påverkar finansförvaltnings siffror positivt mot budget, 2,6 mnkr, i stort hänförligt interna poster såsom personalomkostnader, -0,7 mnkr samt ett lägre utfall för internränta än budgeterat, -4,0 mnkr

Kommunens finansnetto, skillnaden mellan finansiella intäkter och finansiella kostnader, uppgår till 4,9 mnkr och har därmed ett utfall i stort mot budgeterade 4,6 mnkr.

Det finns för övrigt inga större engångsposter i 2017 års resultat som har påverkat utfallet.

Sammanställt resultat kommunkoncernen
Kommunen inklusive de kommunägda bolagen redovisar ett sammanställt resultat om 49,6 mnkr (97,9 mnkr).

Nedbrutet redovisar bolagskoncernen ett resultat efter skatt som uppgår till 28,4 mnkr (28,2 mnkr) och de kommunala bolagen redovisar var för sig följande resultat före bokslutsdispositioner och skatt:

Skara kommun förvaltnings AB, moderbolag, visar ett resultat om -0,8 mnkr (-0,7 mnkr). Bolaget erhåller koncernbidrag på 9,5 mnkr och lämnar koncernbidrag på 2,1 mnkr. Moderbolaget har därmed möjlighet att på stämman lämna utdelning till ägaren på 5 mnkr.

Centrumbostäder i Skara AB redovisar ett positivt resultat efter finansiella poster om 8,7 mnkr (7,0 mnkr). Bolaget lämnar koncernbidrag med 0,0 mnkr enligt gällande lagstiftning.

Skara Energi AB har ett resultat på 26,9 mnkr (25,0 mnkr). Bolaget lämnar koncernbidrag med 8,7 mnkr. Näringsrådet Skara AB:s resultat uppgår till 2,2 mnkr (4,3 mnkr). Bolaget lämnar koncernbidrag med 0,8 mnkr.

Music Factory AB redovisar ett resultat för år 2017 som är -2,1 mnkr. (-0,3 mnkr) och erhåller koncernbidrag på 2,1 mnkr.

Resultat enligt balanskravsutredning

I kommunallagen regleras att kommuner inte får förbruka sin förmögenhet, det vill säga sitt egna kapital. Om kostnaderna ett år överstiger intäkterna ska det negativa resultatet regleras och det egna kapitalet återställas inom de tre närmaste verksamhetsåren. Om synnerliga skäl föreligger kan kommunfullmäktige besluta att inte reglera det negativa resultatet.

Årets balanskravsresultat före reservering till resultatutjämningsreserven år 2016 uppgår till 69,5 mnkr. Kommunen har inga tidigare underskott i det egna kapitalet att återställa. Soliditeten inklusive ansvarsförbindelse uppgår till 13,0 procent vilket innebär att balanskravsresultatet som överstiger 1 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag kan föras till resultatutjämningsreserven. Maximalt kan resultatutjämningsreserven uppgå till 5,0 procent av skatter och generella bidrag enligt kommunfullmäktiges egna riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Skara kommun avsätter 2016 2,0 mnkr till resultatutjämningsreserven och balanskravsresultatet 2016 uppgår därmed till 67,4 mnkr.

Skara kommuns resultatutjämningsreserv i det egna kapitalet uppgår därmed till 49,4 mnkr vilket motsvarar 5,0 procent av skatter och generella bidrag för år 2016.

Årets resultat i förhållande till balanskravet

	Kommunen	Kommunen
	2017	2016
Årets resultat enligt resultaträkning	24 433	72 879
- reducereing av samtliga realisationsvinster	-1 610	-3 414
+ justering för realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0	0
+ justering för realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0	0
+ orealiserade förluster i värdepapper	0	0
- justering för återföring av orealiserade förluster i värdepapper	0	0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	22 823	69 465
- reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-2 413	-2 021
+ användning av medel från resultatutjämningsreserv	0	0
Balanskravsresultat	20 410	67 444

Skatter och generella statsbidrag

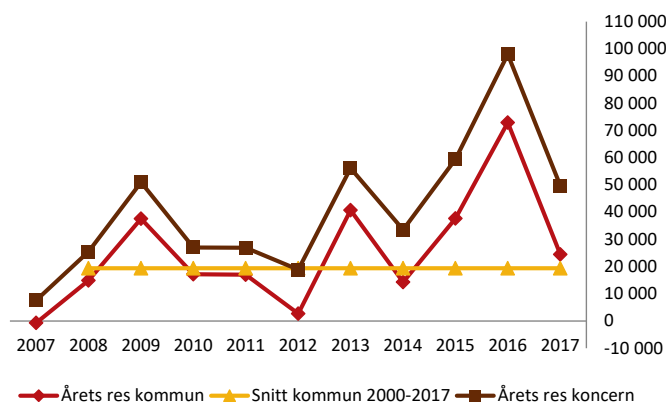
Skara kommun har under 2017 erhållit 1 036,7 mnkr i skatter och generella statsbidrag. Detta är 12,0 mnkr mer än vad som antogs i budgetbeslutet i juni 2016, (1 024,7 mnkr). Jämfört med föregående år ökade skatteintäkterna med 35,7 mnkr eller 4,6 procent medan generella bidrag ökade med 12,6 mnkr eller 5,7 procent. Sammantaget ökade skatteintäkter och generella statsbidrag med 48,3 mnkr vilket motsvarar 4,9 procent.

Intäktsökningen är generellt över den nivå som krävs för att möta de årliga kostnadsökningarna för löner och inflation. Beroende på investeringstakt i kommunen så ska intäktsökningen även finansiera ökade kapitalkostnader från de investeringar som görs i befintliga och nya anläggningar.

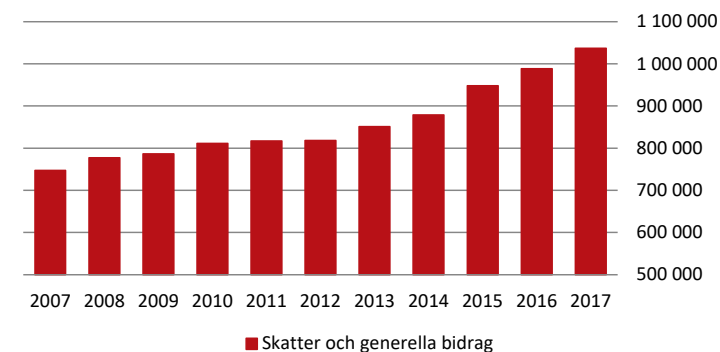
Verksamhetens nettokostnader

Verksamhetens nettokostnader definieras som driftskostnader exklusive finansiella kostnader minus intäkter förutom skatteintäkter, generella statsbidrag och finansiella intäkter. Verksamhetens nettokostnader ska långsiktigt harmonisera och följa utvecklingen av skatteintäkter och generella bidrag för att inte kommunen ska hamna i obalans. Nyckeltalet speglar hur stor del av skatteintäkter och statsbidrag som kommunens löpande driftverksamhet tar i anspråk och vad som finns kvar för amortering, sparande eller investeringsfinansiering. Nettokostnadsförändringen mellan år 2016 och 2017 är 93,4 mnkr eller 10,1 procent. Kommunen har ökat sina verksamhetskostnader med 103,7 mnkr samtidigt som verksamhetens intäkter ökat med 10,4 mnkr. Kostnadsökningen ska belysas i relation med att de också påverkas av de årliga löneökningar samt inflationen vilket motsvarar cirka

Årets resultat (Tkr)

Skatter och generella statsbidrag (Tkr)

30,0 mnkr i årliga kostnadsökningar. Nettokostnadernas kraftiga ökning för 2017 är också en följd av 2016 års ökade statsbidrag då verksamheterna under slutet av år 2016 bemannades upp som därmed ger en helårseffekt på år 2017.

Nettokostnadernas andel av skatteintäkter och generella statsbidrag uppgår till 98,1 procent (93,5 procent). Dessa bör över tid ligga runt 97-98 procent för att ge utrymme för reinvesteringar så att inte framtida generationer ska behöva betala för nuvarande konsumtion. Det genomsnittliga värdet för nyckeltalet för perioden 2007-2017 uppgår till 97,8 procent vilket är i linje med en långsiktig god ekonomisk utveckling.

Avskrivningar ingår i verksamhetens nettokostnader med 35,2 mnkr. Motsvarande kostnad 2016 var 28,6 mnkr. Ökningen för år 2017 hänförs till stor del att Skara kommun färdigställt och tagit i bruk den nya Viktoriaskolan för högstadieläverna.

Avskrivningarna uppgår till 3,5 procent av skatter och statsbidrag. Skara kommuns avskrivningar är i jämförelse med många andra kommuner relativt låg. En förklaring till detta är att kommunen hyr stora delar av omsorgsverksamhetens lokalbehov externt samt att vatten och avloppsverksamheten bedrivs i bolagsform via Skara Energi AB. Avskrivningskostnaderna har ökat från 21,0 mnkr år 2007 till nuvarande nivå 35,0 mnkr utifrån att kommunen har investerat 522,0 mnkr enbart de sista 4 åren och färdigställt Viktoriaskolan som invigdes juli 2017 och ny idrottshall (invigd hösten 2016). Tillsammans med ombyggnad och renovering av Djäknehuset till stadshus under 2018/ 2019 kommer dessa vara ökande under några år och beräknas vid 2019 års utgång uppgå till ca 45,0 mnkr.

Kommunens finansnetto, ränteintäkter och utdelningar minus räntekostnader är positiv och uppgår till 4,9 mnkr eller 0,5 procent av skatter och statsbidrag. Kommunen har under 2017 vidareutlånat

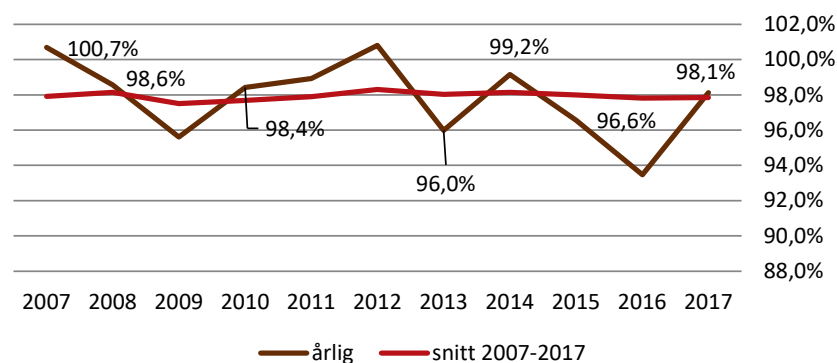
413,0 mnkr till de kommunala bolagen och har erhållit 7,9 mnkr i ränteintäkter och 5,5 mnkr i aktieutdelning under året medan ränte- och bankkostnader uppgår till 8,5 mnkr.

Investeringar

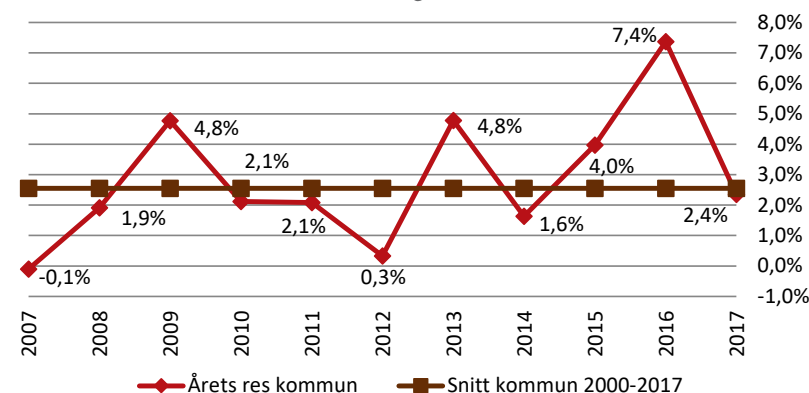
Skara kommun har de senaste åren haft en hög investeringstakt med byggande av Viktoriaskolan för 302,0 mnkr och Vilanhallen 45,5 mnkr. Därutöver har ishallen renoverats och byggt till för 12,4 mnkr. En ny handikappanpassad ridanläggning i Skälltorp färdigställs under 2018 av Skaraortens ryttnäring efter beviljad borgen på 30,0 mnkr.

Under år 2017 investerade Skara kommun totalt 115,1 mnkr. Viktoriaskolan färdigställdes under året och belastade året med 61,5 mnkr. Därutöver har 9,6 mnkr investerats, inom ramen för Djäknehusets ombyggnad till stadshus, i främst renovering av

Nettokostnadernas andel av skatteintäkter och generella statsbidrag

Årets resultat/skatter och bidrag

yttertaket. Fastigheten Furan 1, tidigare vandrarhemmet, har köpts in för 4,2 mnkr. Därutöver belastas investeringsredovisningen med flertalet fastighetrenoveringar såsom ombyggnad av idrotts-hallens sekretariat och mattbyte, förskola paletten i katedralskolan och nya förskolepaviljonger.

Under 2018 kommer investeringstakten fortsatt vara hög i kommunen. Djäkneskolans ombyggnad till stadshus kommer vara det största investeringsobjektet. Gamla vattentornets fasad behöver renoveras för att säkra bevarandet och Björkbackens förskola kommer byggas om/till med nya avdelningar.

Självfinansieringen eller skattefinansieringsgraden (resultat + avskrivningar/nettoinvesteringar) av investeringarna uppgår för året till 52 procent (44,0 procent). Ackumulerad självfinansiering för perioden 2000-2017 uppgår till 77 procent (82,0 procent) vilket innebär att kommunen inte helt har finan-

sierat sina investeringar de sista 17 åren med egna resultatöverskott. 2017 har kommunen tagit upp egna lån om 135,5 mnkr. Det är viktigt att se investeringsnivåer över tiden då större investeringar som kommunen ska nyttja under mer än 50 år påverkar enskilda byggnadsår kraftigt.

Kommunen kommer under 2018-2020 sannolikt behöva uppta ytterligare lån för att finansiera pågående och kommande större investeringar som nämnts ovan samt utbetalning av medfinansieringen av Europaväg 20.

Likviditet

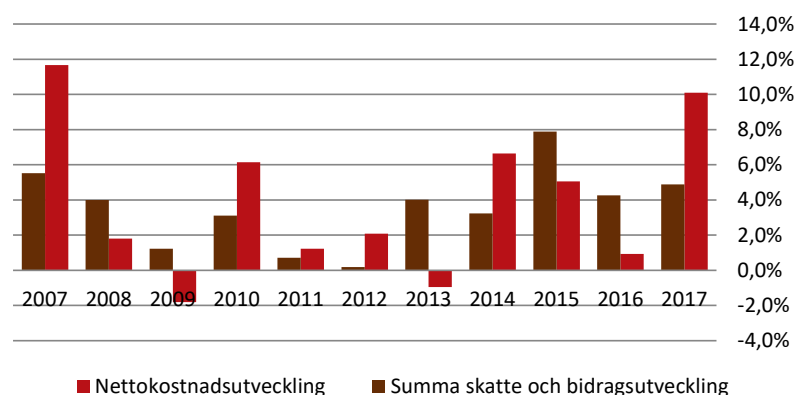
Balanslikviditeten beskriver betalningsberedskapen på kort sikt. Om måttet är 100 procent innebär det att omsättningstillgångarna är lika stora som de kortfristiga skulderna. Balanslikviditeten är samma som år 2016 och uppgår till 81 procent även år

2017. Likvida medel i koncernen har ökat med 51,4 mnkr till 174,6 mnkr vid årets utgång. Ökningen är främst relaterad upplåningstidpunkt av externt kapital för nybyggnation av lägenheter via Centrum-bostäder AB. Skara kommunkoncern har utöver de likvida medlen tillgång till en outnyttjad checkkredit på 80,0 mnkr. Räknas kreditutrymmet in uppgår balanslikviditeten till 103 procent 2017, från 106 procent året innan. Den kortfristiga betalningsberedskapen bedöms som tillfredsställande.

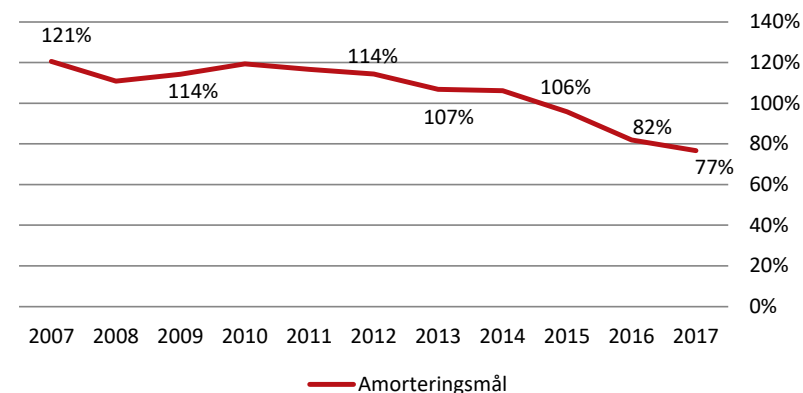
Soliditet

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Måttet visar hur stor andel av kommunens tillgångar som finansierats av eget kapital. En soliditet på 100 procent innebär alltså att kommunen finansierat samtliga sina tillgångar med skattemedel. Skara kommun har en soliditet 2017 på 38 procent (40,0 procent) vilket är en nedgång med 2 procentenheter från föregående

Procentuell utveckling

Akkumulerad amorteringsmöjlighet

år. Förändringen är hänförlig en hög investerings-takt med nyupplåning. Kommunens tillgångar har ökat med 145 mnkr eller 12 procent under året och det egna kapitalet har ökat med 24,4 mnkr eller 4,9 procent. Soliditeten inkl. ansvarsförbindelsen för pensioner uppgår till 14 procent (13,0 procent). Ökningen är relaterad till att ansvarsförbindelsen för framtida pensioner minskat under 2017. Soliditeten är det mått som finns fastställt i de nya lagkriterier som avgör hur mycket av årets resultat som kan avsättas till resultatreserven. Skara kommun kan med en positiv soliditet sätta av den del av resultatet upp till vad kommunfullmäktiges riktlinjer om maxbeloppet av 5,0 procent av årets skatter och generella bidrag. Beloppet att lägga till resultatutjämningsreserven uppgår därmed till 2,4 mnkr.

Långfristiga skulder och utlåning

Skara kommun är internbank för hela kommunkoncernen. Kommunkoncernens långfristiga skulder

har under året ökat med 69,5 mnkr till 552,3 mnkr. Kommunen har placerat samtliga skulder hos Kommuninvest i Sverige AB.

Kommunen vidareutlånar medel till de kommunala bolagen och de långfristiga fordringarna på koncernbolagen uppgår till 413,0 mnkr medan Skara kommun har lån om 135,5 vilket är en ökning med 25,5 mnkr.

Skara Energi AB har amorterat 20,0 mnkr till kommunen under året och har vid årets utgång en skuld till kommunen som uppgår till 122,5 mnkr. Skara Energi har de sista 6 åren amorterat 92,0 mnkr. Centrubostäder i Skara AB har tagit upp 60,0 mnkr i nya lån under 2017 och har därmed en skuld till kommunen som uppgår till 236,0 mnkr. De sista 6 åren har Centrubostäder i Skara AB ökat sin låneskuld med 140,0 mnkr.

Kommunen har via avtal en skuld till Skaraborgs kommunalförbund för medfinansiering av kommande ombyggnad av Europaväg 20 på 57,0 mnkr. En avsättning på beloppet är gjort och kostnadsaktivering gjordes från och med år 2015. Likvid-

Låneportföljstruktur

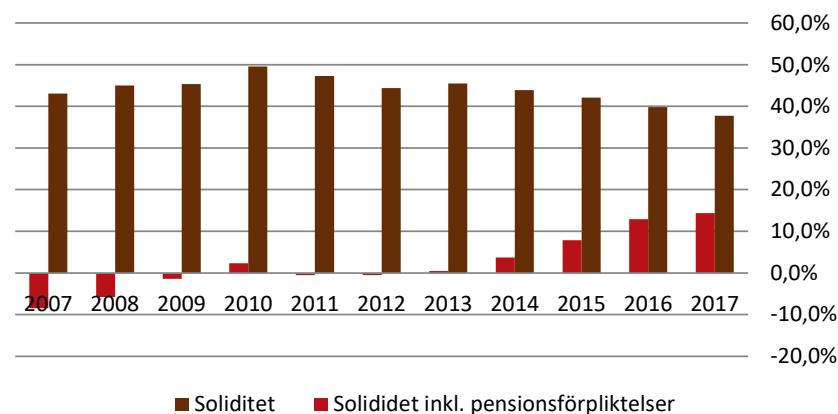
	Kapitalförfall		Ränteförfall	
	mnkr	%	mnkr	%
förfall inom 1 år	115	21	262,5	48
förfall inom 1-3 år	198,5	36	151	27
förfall inom 3-5 år	235	43	135	25
förfall inom 5-10 år	0	0	0	0
Summa	548,5	100	548,5	100

Låneportföljens genomsnittliga kapitalbindningstid till förfall uppgår till 2,4 år.

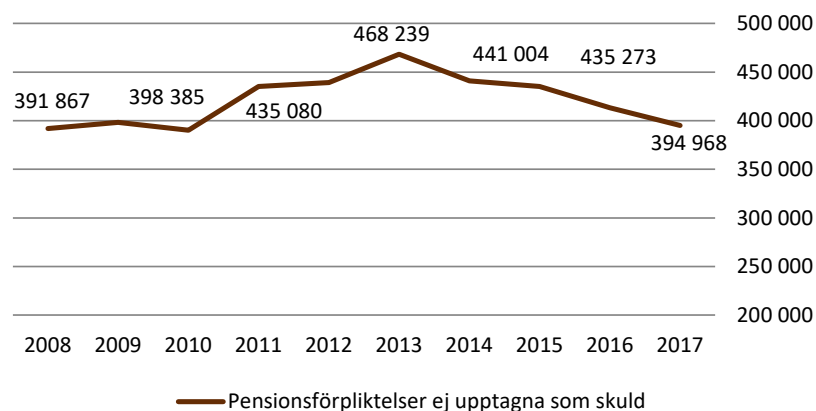
Låneportföljens genomsnittliga räntebindningstid till förfall uppgår till 1,7 år.

Låneportföljens genomsnittliga räntekostnad för 2017 uppgick till 1,0 %.

Soliditet %

Pensionsförpliktelser (Tkr)

reglering kommer troligt att ske mellan 2018 och 2020 då ombyggnation förväntas starta.

Nämndernas prognossäkerhet

Ett mått som visar på hur ekonomistyrningen i kommunen bidrar till god kontroll är prognossäkerheten. En god prognossäkerhet innebär att kommunen lättare kan anpassa sig efter förändrade förutsättningar under året. Prognosavvikelsen för driftsredovisningen uppgick till 0,5 procent, (underskattning av omslutning i augustiprognos jämfört med årets slutliga nettokostnadsomslutning) vilket får anses vara en god prognosföljksamhet.

Nämndernas prognossäkerhet

Driftsredovisning Tkr	Prognos augusti	Bokslut 2017	Avvikelse 2017
Kommunfullmäktige	-2 465	-1 829	636
Revision	-1 012	-949	63
Valnämnd	0	-6	-6
Kommunstyrelse	-74 505	-74 577	-72
Samhällsskydd/ Räddning	-15 947	-13 807	2 140
Barn- och utbildningsnämnd	-424 385	-429 919	-5 534
Omsorgsnämnd	-410 512	-415 864	-5 352
Kultur- och fritidsnämnd	-47 005	-47 601	-596
Miljö- och byggnadsnämnd	-424	-342	82
Nämnd för service och teknik	-26 540	-23 149	2 478
	-1 002 795	-1 008 043	-6 161

I tabellen görs jämförelse mellan kommunens prognos för helåret i delårsrapport och det slutliga utfallet för året.

Budgetföljksamhet är ett annat mått på kommunens finansiella kontroll. Budgetavvikelsen bör teoretiskt ligga så nära noll som möjligt. Driftsredovisningen sammantaget sett har inte redovisat en negativ budgetavvikelse sedan 2012. I samband med delårsbokslutet i augusti 2017 visade prognosen på en sammantagen förväntad negativ avvikelse mot budget för nämnder och styrelse om motsvarande 2,1 procent för helåret. Nämnder och styrelsers sammantagna slutliga resultat i bokslutet visar ett underskott mot budget med motsvarande 1,9 procent, dvs. i nära anslutning till avvikelssiffra från augusti (och övriga prognoser under 2017) vilket allt annat lika visar på god kontroll vad gäller prognossäkerheten, däremot är budgetföljksamheten negativ för 2017 relaterat en jämförelse mot ett förväntat balansläge.

Kommunalskatt

Kommunalskatten ger en bild av vilken möjlighet kommunen har att påverka sina intäkter. En låg kommunalskatt ger ett större utrymme för att hantera stora och långsiktiga svängningar i verksamheten och ekonomin. Kommunens nivå på skattesats kan också användas som en indikation på huruvida kommunen bedrivs på ett effektivt sätt genom att ställa verksamhetens omfattning, kvalitet och resultat mot använda resurser.

Skara kommuns skattesats 2017 har uppgått till 21,10 skattekrone, en oförändrad nivå jämfört med 2016. Utöver den kommunala inkomstskatten betalas även en regionsskatt som varit 11,48 skattekrone vilket summerar till 32,58 skattekrone. Vid jämförelse av total skattesats för Skara kommuns invånare till Västragötalandsregionens kommuner har Skara haft cirka 50 öre lägre skatteuttag för 2017.

Framtida ekonomiska utmaningar

Den demografiska utvecklingen med fler äldre invånare kommer inom kort att påverka Skaras omsorgsverksamhet. Antalet äldre ökar och därmed konsumeras mer verksamhet som ska finansieras. Den stora förändringen kommer ske mellan åren 2020-2030 då Skaras invånare över 80 år prognostiseras öka med närmare 500 personer eller femtio-procentig ökning från nuläget. Detta innebär i praktiken att 50-60 nya platser inom särskilda boenden behöver tillskapas fram till 2030 samt att en stor del av dessa invånare kommer beviljas hemvårdsinsatser. Skara kommun har ett pågående arbete igång, tillsammans med fastighetsägaren, att bygga om och tillskapa ytterligare särskilda boenden i Skarahemmet. Därutöver ökar också elevunderlaget vilket genererar en ökad kostnadsbild även för barn- och utbildningsverksamheten. Den ekonomiska påverkan är osäker men kan komma att summeras upp mot 70-80 miljoner kronor i dagens penningvärde. Utöver den demografiska effekten så ställer invånarna allt större krav gällande tillgänglighet och kvalitativt innehåll på den kommunala servicen. Denna trend har varit stark under lång tid vilket ökat kommunernas kostnader mer än vad som varit motiverat utifrån demografin. Ett steg att möta denna utmaning finns inom den tekniska utvecklingen samt att tydligare definiera det kommunala uppdragets omfattning. Att utveckla olika samverkansformer mellan kommuner men också med andra organisationer kommer att vara viktiga för att nå framgång i att trygga framtidens välfärd. Skara kommun har utökat samarbetet inom samhällsskydd mellersta Skaraborg där räddningstjänsterna i fyra kommuner nu har samverkat under 2017.

Skara kommun har investerat i framtidens välfärd genom att ersätta två skolor med en ny modern skola som stod klar sommaren 2017. Moderniseringar har även gjorts på andra skolor och även andra fastigheter som nyttjas bedöms ha ett gott skick. En idrottshall med 2 planer har uppförts och invigts 2016 för föreningslivet som tillsammans med tidigare satsning på konstgräs och investering i ett ungdomens hus ger en god grund för en aktiv fritid i alla åldrar. Vidare har ishallen renoverats och byggts till samt nya tennisbanor anlagts. Kommande framtida investeringar i närtid riktar sig framförallt mot ombyggnation av Djäknehuset till ett stadshus och fler äldreboendeplatser men också mot vanligt boende då det råder bostadsbrist i kommunen. En översyn av den framtida skolverksamheten kommer också ge underlag för att se vilka eventuella investeringsbehov som finns inom främst förskoleverksamheten. Medfinansiering av statlig infrastruktur i E20 kommer också att ske under kommande planperiod. Sammantaget har kommunen investerat för över 500 mnkr de sista 4 åren och har vid årsskiftet en låneskuld på 135,5 mnkr. Denna skuld kommer sannolikt öka ytterligare under de kommande åren och det är viktigt att därefter påbörja en amortering för att minska räntekostnaderna och ränterisken i framtiden.

Borgensåtaganden

Borgensförbindelser, Tkr	Bokslut 2017	Bokslut 2016
Riksb. Koop. hyresrätter Skara Äldrehem ek. för.	114 447	118 717
Stiftelsen Skara skolscen	4 660	4 780
Föreningar	54 991	26 236
Kommunalt förlustansvar för egna hem	59	205
Summa borgensförbindelser	174 157	149 938

Ökningen av borgensförbindelser till föreningar avser uppförande av ridhusanläggningar av Skaraortens ryttarförening.

Pensionsåtagande

Belopp Tkr	Värde		
	2017-12-31	2016-12-31	2015-12-31
Pensionsförpliktelser i balansräkning	19 502	20 630	20 630
Pensionsförpliktelser som ansvarsförbindelse	375 851	393 829	414 643
Summa pensionsförpliktelser inkl. löneskatt	395 353	414 459	435 273
Finansiella pensionstillgångar	0	0	0
Återlånade medel (ej finansierade pensionsförpliktelser)	395 353	414 459	435 273
Summa	395 353	414 459	435 273

Känslighetsanalys

Faktor	Konsekvens (mnkr)
Ränteförändring 1%	2,6
Löneförändring 1%	8,6
Verksamhetens kostnader 1%	14,6
Förändrad utdebitering skatt 1 kr	40,3
10 heltidstjänster	4,8
Befolkningsutveckling 100 invånare	5,0

Personalredovisning

Sammanfattning personalstruktur

Skara kommun strävar efter att vara en mångfacetterad arbetsplats vad gäller kön, ålder, etnicitet. Vi har fortfarande en kvinnodominerad verksamhet med 81 procent kvinnor. Yrkesvalen bland ungdomar är starkt könsbundet. Under de kommande fem åren 2018-2022 har vi 188 medarbetare som fyller 65 år, det motsvarar 8,8 procent av de tillsvidareanställda medarbetarna.

Kompetensväxling och personalförsörjning kommer att bli viktiga frågor att arbeta strategiskt med. I kommunen är det ett kommunövergripande projekt i gång för att arbeta med kompetensförsörjning. Projektet utgår från ARUBA-modellen, som innebär att Attrahera, dvs. vårda varumärket, skapa meningsfulla arbeten, ha attraktiva anställningserbjudanden mm. Rekrytera, dvs. ha en professionell rekryteringsprocess, Utveckla och Behålla som handlar om att ta hand om de medarbetare och kompetens vi redan har, skapa karriärmöjligheter, god arbetsmiljö, bra ledarskap, tydliga lönesystem med möjlighet till löneutveckling och attraktiva förmåner. Avveckla handlar om att ha en planering och förberedelse inför att medarbetare av olika anledningar väljer att lämna organisationen.

Föregående år var det 1 641 tillsvidareanställda medarbetare i kommunen. Vid årsskiftet 2016-2017 gick Skara kommuns räddningstjänst över till Samhällsskydd Mellersta Skaraborg, totalt 18 medarbetare. Trots övergången har antalet tillsvidareanställda ökat med 13 medarbetare, till 1 654 stycken vilket motsvarar 10,5 årsarbetare. Antalet visstidsanställda medarbetare med månadslön har däremot minskat med 2 personer.

Det största förändringarna avseende tillsvidareanställda har skett inom Omsorgen som ökat med 30 medarbetare (29 årsarbetare), Service- och teknik som ökat med 12 medarbetare (12 årsarbetare) och Kultur- och fritid som minskat med 3 medarbetare (2,5 årsarbetare).

Förklaringar inom Barn- och utbildningsförvaltningen är minskat elevantal på gymnasiet som medfört neddragningar i personalstyrkan och färre nyanlända som medfört minskning av antalet anställda studiehandledare/modersmålslärare samt anställda i den internationella klassen. Under 2017 har också allmänna neddragningar varit nödvändiga på grund av lägre intäkter från migrationsverket.

Personalstruktur

Förvaltning	Anst. form	2017	2016	2015
Kommunledningskontor	Tillsvidare	61	60	59
	Tidsbegr. anst. <3 mån	8	9	6
	Delsumma	69	69	65
Kultur- och fritidsförvaltning	Tillsvidare	30	33	32
	Tidsbegr. anst. <3 mån	6	3	4
	Delsumma	36	36	36
Barn- och utbildningsförvaltning	Tillsvidare	583	591	568
	Tidsbegr. anst. <3 mån	93	111	67
	Delsumma	676	702	635
Omsorgsförvaltning	Tillsvidare	770	741	709
	Tidsbegr. anst. <3 mån	48	34	36
	Delsumma	818	775	745
Räddningstjänst	Tillsvidare		18	17
	Tidsbegr. anst. <3 mån		2	1
	Delsumma		20	18
Förvaltning för Service och Teknik	Tillsvidare	210	198	202
	Tidsbegr. anst. <3 mån	15	12	12
	Delsumma	225	210	214
Kommunen	Tillsvidare	1 654	1 641	1 587
	Tidsbegr. anst. <3 mån	169	171	126
	Delsumma	1 823	1 812	1 713

Inom Omsorgsförvaltningen har ökningen av tillsvidareanställda framförallt skett inom äldreomsorgen. Anledningen är att det i början av 2017 fattades beslut om överanställning på 10% med syfte att täcka frånvaro samt på grund av svårigheterna att rekrytera utbildade undersköterskor. Inom avdelningen för funktionshinder (AFF) har ett nytt boende (Månglaren) startats upp och har lett till en viss ökning av personal. Inom Individ och familjeomsorgen (IFO) har det varit övertalighet på enheten för ensamkommande med minskat antal medarbetare som följd.

Då det varit svårrekryterat inom Kost- och lokalvården har man inom Service- och teknik valt att tillsvidareanställa ett antal visstidsanställda för att vara en attraktiv arbetsgivare. Förutom detta har lokalvården fått utökade städuppdrag och därmed behövt anställa ytterligare personal. Inom Gata/Park och fastighetsavdelningen beror ökningen på att tidigare vakanta tjänster nu bemannats. Vad gäller minskningen av visstidsanställda med månadsanställning så är det inom Barn- och utbildning som det skett en markant minskning, från 111 (2016) till 93 (2017). Detta är en minskning med 18 medarbetare (-18 årsarbetare). I Omsorgsförvaltningen har antalet ökat med 14 medarbetare (+11 årsarbetare).

Anställda fördelade på anställningsform och kön

Förvaltning	Anst. form	Andel kvinnor %	Andel män %	Totalt antal
Kommunledningskontor	Tillsvidare	62 (65)	38 (35)	61
	Tidsbegr. anst. <3 mån	75 (89)	25 (11)	8
Kultur- och fritidsförvaltning	Tillsvidare	63 (67)	37 (33)	30
	Tidsbegr. anst. <3 mån	33 (33)	67 (67)	6
Barn- och utbildningsförvaltning	Tillsvidare	79 (81)	21 (19)	583
	Tidsbegr. anst. <3 mån	65 (64)	35 (36)	93
Omsorgsförvaltning	Tillsvidare	88 (89)	12 (11)	770
	Tidsbegr. anst. <3 mån	67 (76)	33 (24)	48
Räddningstjänst	Tillsvidare			
	Tidsbegr. anst. <3 mån			
Förvaltning för Service och Teknik	Tillsvidare	68 (69)	32 (31)	210
	Tidsbegr. anst. <3 mån	73 (67)	27 (33)	15
Kommunen	Tillsvidare	81 (81)	19 (19)	1654
	Tidsbegr. anst. <3 mån	65 (82)	35 (18)	169

Kommunen är en kvinnodominerad arbetsplats. Vad gäller tillsvidareanställda har könsfördelningen jämnats ut något på samtliga förvaltningar. Trots detta är den totala andelen tillsvidareanställda kvinnor/ män på samma nivå som föregående år (81/19). Detta är en effekt av att Räddningstjänsten ingick i 2016 års statistik med majoriteten män anställda men där dessa inte ingår i statistiken 2017 på grund av övergången till SMS. Vad gäller visstidsanställda har den totala fördelningen utjämnats från 82/18 2016 till 65/35 2017 det är framförallt inom omsorgsförvaltningen som den stora förändringen skett.

Åldersstruktur

	2017	2016	2015
- 29	260 (14,3%)	262 (14,5%)	207 (12,1%)
30 - 39	395 (21,7%)	359 (19,8%)	330 (19,3%)
40 - 49	423 (23,2%)	451 (24,9%)	467 (27,3%)
50 - 59	508 (27,9%)	519 (28,6%)	495 (28,9%)
60 -	235 (12,9%)	221 (12,2%)	214 (12,5%)

Inom parentes procent i förhållande till totalt antal respektive år. Föregående år ökade andelen anställda i åldersintervallet 20-29 år medan det i år är en minskning i detta åldersintervall. Andelen medarbetare i åldern 30-39 år fortsätter att öka (+2,4% jmf med 2015). 40-49 samt 50-59-åringarna har däremot fortsatt att minska (-4,1% respektive -1% jmf med 2015). Andelen medarbetare 60 år eller äldre ökar något jämfört med föregående år. Förklaringar till ökningen i åldern 30-39 år kan vara att det inom ett flertal yrken krävs flera års högskolestudier. Vad gäller minskningen i åldrarna 40-59 år så har dessa personer arbetat ett antal år efter examen och söker nya utmaningar.

Åldersfördelning per förvaltning

Förvaltning	- 29	30 - 39	40 - 49	50 - 59	60 -
Kommunledningskontor	6 (8,7%)	16 (23,2%)	20 (29,0%)	17 (24,6%)	10 (14,5%)
Kultur- och fritidsförvaltning	7 (19,4%)	8 (22,2%)	6 (16,7%)	9 (25,0%)	6 (16,7%)
Barn- och utbildningsförvaltning	79 (11,7%)	153 (22,6%)	175 (25,9%)	194 (28,7%)	75 (11,1%)
Omsorgsförvaltning	143 (17,5%)	174 (21,3%)	189 (23,1%)	210 (25,7%)	101 (12,3%)
Räddningstjänst					
Förvaltning för Service och Teknik	26 (11,6%)	44 (19,6%)	33 (14,7%)	79 (35,1%)	43 (19,1%)
Kommunen	261 (14,3%)	395 (21,7%)	423 (23,2%)	509 (27,9%)	235 (12,9%)

Inom parentes % i förhållande till totalt antal anställda i respektive förvaltning. I de förvaltningar som har många eller stora yrkeskategorier som inte kräver högskoleutbildning kan man i åldersfördelningen se en högre andel 20-29-åringar. Andelen 40-49-åringarna är markant fler inom Kommunledningskontoret där förklaringen troligen är att flertalet tjänster är av specialistkaraktär och det därmed krävs högskoleutbildning samt ett antal års yrkeserfarenhet. Andelen 50-59-åringar samt 60-åringar sticker ut inom förvaltningen för Service- och teknik, där 54,2% av de anställda är 50 år eller äldre.

Heltid / deltid och sysselsättningsgrad - antal

		2017	2016	2015
Heltid	Kvinnor	1 091	1 080	1 004
	Män	336	323	285
Deltid	Kvinnor	354	373	397
	Män	40	36	27
Snitt Ssgrad %	Kvinnor	94,2	94,7	94
	Män	96,2	96,5	97,4

En större andel kvinnor arbetar heltid än tidigare (2017: 75,5%, 2016: 74,3% och 2015: 71,7%). Däremot är det färre män som arbetar heltid än tidigare (2017: 89,4%, 2016: 90%, 2015: 91,3%). Trenden vad gäller genomsnittlig sysselsättningsgrad har tidigare varit att den ökat men 2017 har den minskat något och det gäller för såväl kvinnor som män. Barn- och utbildningsförvaltningen utmärker sig med den högsta genomsnittliga sysselsättningsgraden på 96,3% medan övriga förvaltningar har en sysselsättningsgrad mellan 93,0_ 93,8%. Förvaltningen för Service- och teknik är den enda förvaltningen där den genomsnittliga sysselsättningsgraden ökat, dock marginellt från 93,1 _ 93,2%. I kommunen är det totalt 13 medarbetare som gjort anspråk på utökad sysselsättningsgrad, sex från Omsorgsförvaltningen samt sju från Service- och teknik. Omsorgsförvaltningen erbjuder önskad sysselsättningsgrad men med motprestationen att medarbetaren ska arbeta med årsarbetstid och kunna arbeta på flera enheter. På förvaltningen för Service- och teknik har tre medarbetare fått tillfälligt utökad sysselsättningsgrad men dock inte i enlighet med önskad omfattning. Att den genomsnittliga sysselsättningsgraden sjunkit från föregående år antas vara en effekt av att ett antal medarbetare utifrån det totala livspusslet väljer att arbeta deltid.

Jämställdhet, medianlöneläge inom större yrkesgrupper

Yrkesgrupp	Kvinnor	Män	Samtliga
Samtliga	26 800	27 440	26 928
Gymnasielärare	37 450	37 200	37 250
Grundskollärare 4 - 9	35 050	35 500	35 400
Grundskollärare 1 - 7	31 450	27 100	31 000
Undersköterska	25 500	24 325	25 490
Förskollärare	28 500	27 500	28 500

Medianlön månadsanställda, MIA

Enligt diskrimineringslagen ska från och med 2017 lönekartläggning genomföras varje år. Lönerna får skilja mellan könen inom ett lika arbete och mellan ett kvinnodominerat jämfört med ett icke kvinnodominerat arbete när man jämför likvärdiga arbeten. Skillnaderna måste dock kunna förklaras, det vill säga det får inte finnas osakliga skillnader. Sakliga argument är marknadspåverkan samt lön utifrån individuell prestation.

Kvinnors lön i förhållande till männens löner 2017 (2015):

Gymnasielärare allmänna ämnen.	100,7 % (105,1 %)
Grundskollärare åk 4-9	98,7 % (101,1 %)
Grundskollärare åk 1-7	116,0 % (102,1 %)
Undersköterskor	104,8 % (102,5 %)
Förskolelärare	103,6 % (ingen jämförelse 2016)

Totalt på kommunnivå är kvinnornas löner fortfarande lägre än männens, dock har skillnaderna utjämnats från att kvinnorna 2015 tjänade 92,5 procent av männens löner till 97,7 procent 2017.

Kvinnorna tjänar mer inom yrkena:

- Gymnasielärare men där skillnaden minskat betydligt jämfört med 2015.
- Lärare åk 1-7 där skillnaderna ökat till kvinnornas fördel.
- Undersköterskor där skillnaderna ökat till kvinnornas fördel.

Inom yrket grundskollärare 4-9 tjänar kvinnorna mindre än männen men där kvinnorna 2015 tjänade mer än männen.

Enligt 2015 års lönekartläggning fanns inga osakliga löneskillnader i kommunen. Eftersom 2017 års lönekartläggning fortfarande pågår kan det inte konstateras om löneskillnaderna är sakliga eller osakliga.

Sammanfattning rekrytering/pensionsavgångar

Chefer	7
Administratörer/handläggare	10
Handledare, stödass. mm	5
Vårdpersonal	23
Sjuksköterskor, distriktsköterskor	5
Pedagogisk personal skola	20
Pedagogisk personal förskola/ barnskötare/dagbarnvårdare	12
Eleassistenter	1
Ingenjörer	2
Teknisk personal	7
Måltidspersonal	2
Lokalvårdare	5
Bibliotekspersonal	2

Inom perioden 2018-2022 är det totalt 101 medarbetare som fyller 67 år, det motsvarar 6,1 pro-

cent av de tillsvidareanställda. Ett flertal yrken är bristkompetenser, till exempel ingenjörer, lärare, sjuksköterskor och chefer. Vad gäller ingenjörer är konkurrensen från den privata marknaden stor och när det gäller övriga bristyrken är det framförallt konkurrens

Framtida pensionsavgångar per förvaltning (antal)

Förvaltning	2018	2019	2020	2021	2022
Kommunledningskontor	0	4	1	1	0
Kultur- och fritidsförvaltning	0	0	0	1	1
Barn- och utbildningsförvaltning	3	4	8	12	11
Omsorgsförvaltning	1	9	7	9	13
Räddningstjänst					
Förvaltning för Service och Teknik	0	1	6	2	7
Kommunen totalt	4	18	22	25	32

Pensionsavgångar per förvaltning (antal tillsvidareanställda som fyller 67 respektive år)

Arbetsmiljö

Total sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid

%	2017	2016	2015
Kvinnor	7,4	8,8	7,9
Män	3,7	4,0	3,9
Totalt	6,6	7,8	7,1
Varav sjukfrånvaro överstigande 60 dagar	41,5	44,2	43,1

Åldersgruppsindelad sjukfrånvaro i timmar utifrån sammanlagd ordinarie arbetstid i timmar

Ålder	2017	2016	2015
- 29	5,2	5,5	4,8
30 - 49	5,4	6,8	6,2
50 -	8,3	9,8	8,8

Den totala sjukfrånvaron har totalt minskat från 7,8 procent 2016 till 6,6 procent 2017, minskningen är inom långtidssjukfrånvaron och är genomgående inom samtliga åldersgrupper. Det är tydligt att sjukfrånvaron ökar med stigande ålder.

Omsorgsförvaltningen står för den största minskningen, vilket är ett resultat av att de under 2016 och 2017 aktivt har arbetat med att sänka sjukfrånvaron. Inom Kommunledningskontoret har tvärt emot övriga förvaltningar sjukfrånvaron ökat, här är det viktigt att ha i åtanke att en enskild individs sjukfrånvaro märkbart kan påverka statistiken i och med att det är en liten förvaltning.

Projektet Hållbart Yrkesliv har haft genomslagskraft utifrån hur cheferna arbetar med sjukfrånvaro och hur man ser på sjukdom kontra arbetsförmåga i förhållande till det aktuella arbetet.

Företagshälsovård

Utnyttjandet av företagshälsovård har ökat jämfört med föregående år med 350 tkr. Insatser inom samtliga kategorier har ökat men den största ökningen är inom risk och sjuk där ökningen motsvarar 185 tkr respektive 149 tkr.

Samtliga förvaltningar har ökat sitt nyttjande av företagshälsovård, störst ökning procentuellt har skett inom Kommunledningskontoret följt av Barn- och utbildning och sedan Omsorgen.

De vanligast utnyttjade tjänsterna är samtalsstöd, läkarkonsultation, rehabilitering och arbetsförmågebedömning.

Frisk: Kategorin frisk innehåller tjänster inom hälsoutveckling och organisations- och karriärutveckling, exempelvis hälsoprofilbedömningar, utbildningar och föreläsningar. Inom detta område har insatser köpts till en kostnad av 67 tkr. Jämfört med föregående år har kostnaden för dessa tjänster ökat med 17 tkr. Det är främst inom Barn- och utbildningsförvaltningen och Kommunledningskontoret som tjänster inom frisk kategorin används. Tjänster som nyttjats är utbildningar i olika form samt genomförande av hälsoprofiler. Det ska poängteras att alla förvaltningars hälsoprofiler registreras centralt på Kommunledningskontoret till skillnad från föregående år.

Risk: Med kategorin risk menas tjänster inom arbetsmiljöutveckling exempelvis arbetsmiljöbedömningar, kartläggningar, samtalsstöd, konflikthantering och lagstadgade undersökningar. Inom området har insatser köpts till en kostnad av 643 tkr.

Inom risk kategorin har nyttjandet av tjänsterna ökat med 185 tkr under 2017. Inom Barn- och utbildningen är det samtalsstöd och återrapporeringar till chef som ökat kraftigt från föregående år. Inom Omsorgsförvaltningen är det bland annat arbetsförmågebedömning, arbetsmiljöbedömning och samtalsbedömning som ökat och inom förvaltningen för Service och teknik är det arbetsmiljöbedömningar, farliga ämnen och arbetsförmågebedömningar som ökat inom denna kategorin.

Sjuk: Kategorin innebär tjänster inom hälsa och rehabilitering. Exempel på detta är läkarkonsultation, rehabiliteringsmöten, provtagning och rådgivning. Kostnaden för dessa tjänster uppgår under 2017 till 359 tkr.

Inom denna kategori har en ökning skett med 149 tkr sedan föregående år. Störst andel nyttjande av tjänster inom sjukkategorin sker inom omsorgsförvaltningen. Här är det främst samtalsstöd, utredning, besök hos företagssköterska, läkarkonsultation och rehabmöten som har ökat. Inom barn- och utbildning har en ökning av läkarkonsultation ökat kraftigt.

Särskilda avtal

En förvaltningschef har tillgång till förmånsbil. Denna förmån är i övrigt avvecklad.

Samtliga chefer i kommundirektörens ledningsgrupp erbjuds lönevaxling och alternativa lösningar inom den förmånsbaserade delen av pensionsavtalet. Dessa lösningar är helt inom ramen för gällande pensionsavtal och kan även komma övriga anställda till del som uppfyller villkoren för detta.

Ekonomisk redovisning kommun och sammanställda räkenskaper

Resultaträkning

Tkr		Kommun	Kommun	Koncern	Koncern
	Not	2017	2016	2017	2016
Verksamhetens intäkter	1	480 977	470 598	662 061	657 974
Verksamhetens kostnader	2	-1 462 883	-1 365 765	-1 571 349	-1 478 904
Avskrivningar		-35 222	-28 608	-66 162	-59 195
Verksamhetens nettokostnader		-1 017 128	-923 775	-975 450	-880 125
Skatteintäkter	3	803 413	767 721	803 413	767 721
Generellt statsbidrag	4	233 247	220 681	233 247	220 681
Finansiella intäkter	5	13 444	14 500	4 361	3 186
Finansiella kostnader	6	-8 543	-6 248	-8 570	-6 237
Resultat före extraord. poster		24 433	72 879	57 001	105 226
Skatt		0	0	-7 355	-7 289
Årets resultat	7	24 433	72 879	49 646	97 937

Balansräkning

Tkr		Kommun	Kommun	Koncern	Koncern
	Not	2017	2016	2017	2016
Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten och liknande arbeten	0	0	0	368	590
Utsläppsrätter	0	0	0	2 788	2 241
Immateriella anläggningstillgångar	0	0	0	3 156	2 831
Materiella tillgångar					
Mark, fastigheter och anläggningar	8	762 930	695 360	1 138 723	989 377
Maskiner och inventarier	9	48 420	49 404	291 578	301 792
Summa materiella anläggningstillgångar		811 350	744 764	1 430 301	1 291 169
Finansiella anläggningstillgångar					
Aktier och andelar	10	25 554	25 510	40 362	39 517
Långfristig utlåning	11	420 669	380 590	7 669	7 590
Bidrag till statlig infrastruktur	12	51 834	54 123	51 834	54 123
Summa finansiella anläggningstillgångar		498 057	460 223	99 865	101 230
Summa Anläggningstillgångar		1 309 407	1 204 987	1 533 322	1 395 230
Omsättningstillgångar					
Förråd, lager, exploatering	13	4 195	5 359	5 682	7 446
Kortfristiga fordringar	14	121 915	131 167	254 699	241 358
Likvida medel	15	174 679	123 328	174 688	123 336
Summa Omsättningstillgångar		300 789	259 854	435 069	372 140
Summa Tillgångar		1 610 196	1 464 841	1 968 391	1 767 370

Tkr		Kommun	Kommun	Koncern	Koncern
	Not	2017	2016	2017	2016
Eget Kapital, Avsättningar och skulder					
Eget kapital	16	531 074	460 607	747 542	652 017
Årets resultat		24 433	72 879	49 646	97 937
Resultatutjämningsreserv		51 833	49 420	51 833	49 420
Summa Eget kapital		607 340	582 906	849 021	799 374
Avsättningar					
Pensionsåtagande	17	19 117	19 502	19 117	19 502
Uppskjuten skatteskuld		0	0	48 017	43 650
Andra avsättningar	18	60 555	58 565	60 555	58 565
Summa Avsättningar		79 672	78 067	127 689	121 717
Skulder					
Långfristiga skulder	19	552 296	482 844	552 296	482 844
Kortfristiga skulder	20	370 888	321 024	439 385	363 435
Summa Skulder		923 184	803 868	991 681	846 279
Summa Eget kapital, Avsättningar och Skulder		1 610 196	1 464 841	1 968 391	1 767 370

Borgen och övriga ansvarsförbindelser

Panter, borgen och ansvarsförbindelser (Tkr)		Kommun	Kommun	Koncern	Koncern
	Not	2017	2016	2017	2016
Panter					
Pensionsförpliktelser ej upptagna som skuld	21	375 851	393 829	375 581	393 829
Borgensåtagande	21	174 157	149 937	174 157	149 937
Leasing	22	16 734	13 478	16 735	13 898
Garanti		5 300	5 300	5 300	5 300
Summa panter och ansvarsförbindelser		572 042	562 544	572 043	562 964

Kassaflödesanalys

Tkr		Kommun	Kommun	Koncern	Koncern
	Not	2017	2016	2017	2016
<u>Den löpande verksamheten</u>					
Årets resultat		24 433	72 879	49 646	97 937
Justering för av- och nedskrivningar	23	35 222	28 608	66 162	59 195
Justering för övriga ej likviditetspåverkande men resultatpåverkande poster	24	1 800	-18 096	6 038	-15 036
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital		61 455	83 391	121 846	142 096
<u>Förändringar i rörelsekapital</u>					
Ökning/minskning kortfristiga fordringar		9 252	-41 872	-9 752	-78 851
Ökning/minskning förråd, varulager och exploateringsstillgångar		1 163	21 928	1 763	23 314
Ökning/minskning kortfristiga skulder		49 865	39 774	72 361	48 531
Kassaflöde från den löpande verksamheten		121 735	103 221	186 218	135 090
<u>Investeringsverksamheten</u>					
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	25	-115 834	-214 766	-220 613	-256 172
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	26	16 120	2 984	16 964	4 560
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar		0	0	-547	-124
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar		-43	-4 033	-43	-10 964
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		0	0	0	20
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-99 757	-215 815	-204 239	-262 680
<u>Finansieringsverksamheten</u>					
Nyupptagna lån		100 000	150 680	100 000	150 680
Amortering av skuld		-30 548	-10 408	-30 548	-10 408
Ökning/minskning långfristiga fordringar	27	-40 079	-15 549	-79	-549
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		29 373	124 723	69 373	139 723
Årets kassaflöde		51 351	12 129	51 352	12 133
Likvida medel vid årets början		123 328	111 199	123 336	111 203
Likvida medel vid årets slut		174 679	123 328	174 688	123 336

Driftsredovisning

Tkr	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikelse 2017	Bokslut 2016
Kommunfullmäktige	-2 465	-1 829	636	-1 923
Revision	-1 012	-949	63	-946
Valnämnd	0	-6	-6	0
Kommunstyrelsen	-78 081	-74 577	3 504	-67 276
Räddningstjänst	-15 947	-13 807	2 140	-15 258
Barn- och utbildningsnämnd	-420 391	-429 919	-9 528	-403 188
Omsorgsnämnd	-396 512	-415 864	-19 352	-363 617
Kultur- och fritidsnämnd	-46 833	-47 601	-768	-45 366
Miljö- och byggnadsnämnd	-449	-342	107	-347
Nämnd för service och teknik	-27 127	-23 149	3 978	-23 299
Summa nämnder	-988 817	-1 008 043	-19 226	-921 220
Finansförvaltning				
Pensionskostnad blandmodellen	-21 000	-21 599	-599	-19 505
Lönejusteringsmedel	-2 624	0	2 624	0
Differens PO-pålägg	0	-145	-145	1 390
Justering kapitalkostnad	17 387	13 463	-3 924	15 580
Övriga poster	0	-804	-804	-20
Verksamhetens nettokostnader	-995 054	-1 017 128	-22 074	-923 775
Skatteintäkter	801 554	803 413	1 859	767 721
Generella statsbidrag	223 186	233 247	10 061	220 681
Finansiella intäkter	12 300	13 444	1 144	14 500
Finansiella kostnader	-7 700	-8 543	-843	-6 248
Årets resultat	34 286	24 433	-9 853	72 879

Nämndernas ackumulerade resultat

Tkr	Ingående ackumulerat resultat 2017	Resultat 2017	Resultatjustering	Utgående ackumulerat resultat 2017
Kommunfullmäktige	0	636	-636	0
Revision	0	63	-63	0
Valnämnd	0	-6	6	0
Kommunstyrelsen	5 000	3 504	-8 504	0
Barn- och utbildningsnämnd	3 641	-9 528	5 887	0
Omsorgsnämnden	0	-19 352	19 352	0
Kultur- och fritidsnämnd	2 402	-768	0	1 634
Miljö- och byggnadsnämnd	36	107	-143	0
Nämnd för service och teknik	1 193	3 978	-3 978	1 193
Summa	12 272	-21 366	11 920	2 827

Investeringsredovisning

Projekt (Tkr)	Projektbudget TOT	Projektkostnad Ack 2017	Avvikelse	Budget 2017	Utfall 2017	Avvikelse 2017	Överförs till 2018
SERVICE OCH TEKNIK FASTIGHET	497 800	379 464	118 336	203 928	87 697	116 231	86 890
Säkra fastigheter 2017	500	448	52	500	448	52	0
Fastighet energieffektivisering 2017	1 500	1 465	35	1 500	1 465	35	0
Bladhälska huset	500	385	115	194	79	115	0
Viktoria skolan, en ny 7-9 skola	338 000	301 970	36 030	97 557	61 527	36 030	8 000
Idrottshall Vilans fritidsområde	48 400	45 434	2 966	200	412	-212	0
Bryggor bad	400	419	-19	400	419	-19	0
Badhus renovering/åtgärder	1 100	1 071	29	1 100	1 071	29	0
Slangtvätt, räddningstjänst	900	1 318	-418	900	1 318	-418	0
Förskolepaviljonger Skaravallen	2 500	1 563	937	2 500	1 563	937	0
Idrottshall sekretariat/mattbyte	2 800	1 865	935	2 800	1 865	935	0
Förskola Katedral (Paletten)	2 400	1 607	793	2 400	1 607	793	793
Katedralskolan innergård	1 500	1 469	31	1 445	1 414	31	31
Ishall ny kylmaskinsanläggning	0	36	-36	0	36	-36	0
Björkbacken förskola	0	77	-77	0	77	-77	0
Vattentornet, fasadprojektering	0	751	-751	0	30	-30	0
Djäkne stadshus	85 000	2 319	82 681	85 000	2 007	82 993	75 401
Djäkne stadshus takrenovering	0	7 633	-7 633	0	7 593	-7 593	0
Fastighet reinv. komponent (u-håll) 2016	6 100	6 100	0	1 232	1 232	0	0
Fastighet reinv komponent (u-håll) 2017	6 200	3 534	2 666	6 200	3 535	2 665	2 665
SERVICE OCH TEKNIK GATA/PARK	20 980	15 447	5 533	17 178	11 645	5 533	4 919
Klostergatan träd återställning	900	1 038	-138	44	183	-139	0
Trafiksäkerhetsåtgärder 2016	300	300	0	300	300	0	0
Trafiksäkerhetsåtgärder 2017	300	131	169	300	131	169	169
Toppbeläggningar asfalt 2016	2 100	2 100	0	925	925	0	0
Toppbeläggningar asfalt 2017	2 100	1 341	759	2 100	1 341	759	759
Belysningsstolpar gatubelysning 2016	1 500	1 500	0	598	598	0	0
Belysningsstolpar gatubelysning 2017	3 000	2 422	578	3 000	2 422	578	578
Lekplatser	300	262	38	300	262	38	38

Investeringsredovisning, fortsättning

Broar 2016	2 000	532	1 468	1 931	463	1 468	1 468
Broar 2017	1 000	0	1 000	1 000	0	1 000	1 000
Busshållplats Vårdcentrum	350	0	350	350	0	350	350
Övergångsställe Skaraborgsgatan	380	381	-1	380	381	-1	0
Vändplan Skolgatan	140	0	140	140	0	140	0
Samlingsplats Petersburg/utegym	700	574	126	700	574	126	0
Hundrastgårdar	500	253	247	500	253	247	247
Belysning Petersburg motionsspår	1 550	682	868	1 550	682	868	0
Belysning G-C väg Viktoriasolan	250	116	134	250	116	134	134
G-C bro över järnväg, Harven	110	194	-84	110	194	-84	0
Grön gestaltning Skaraborgsgatan 2017	1 500	1 578	-78	1 500	1 578	-78	0
Cykelstrategi 2016	1 000	1 000	0	200	200	0	0
Cykelstrategi 2017	1 000	824	176	1 000	824	176	176
Cykelväg Axvall-Varnhem	0	125	-125	0	125	-125	0
Stationsområdet	0	94	-94	0	94	-94	0
KOMMUNSTYRELSEN	9 050	6 551	2 499	8 133	5 634	2 499	3 640
Markinköp, markreserv	3 000	762	2 238	3 000	762	2 238	0
Inventarier & maskiner	1 050	229	821	1 050	229	821	0
Centrumutveckling 2015	1 000	1 000	0	83	83	0	0
Centrumutveckling 2016	2 000	360	1 640	2 000	360	1 640	1 640
Centrumutveckling 2017	2 000	0	2 000	2 000	0	2 000	2 000
Fastighetsinköp Furan 1 (vandrarhemmet)	0	4 200	-4 200	0	4 200	-4 200	0
NÄMND FÖR SERVICE & TEKNIK	3 301	2 438	863	3 301	2 092	1 209	1 235
Inventarier & maskiner (Gata/Park)	2 981	2 092	889	2 981	1 746	1 235	1 235
Inventarier & maskiner(Kost)	70	94	-24	70	94	-24	0
Inventarier & maskiner (Lokalvård)	250	252	-2	250	252	-2	0
RÄDDNINGSTJÄNST	1 700	0	1 700	1 700	0	1 700	0
Inventarier & maskiner	1 700	0	1 700	1 700	0	1 700	0
BARN O UTBILDNINGSNÄMND	6 700	6 201	499	6 700	6 201	499	79
Inventarier & maskiner	6 700	6 201	499	6 700	6 201	499	79

Investeringsredovisning, fortsättning

OMSORGSNÄMND	1 600	1 614	-14	1 600	1 614	-14	0
Inventarier & maskiner	1 600	1 614	-14	1 600	1 614	-14	0
KULTUR O FRITIDSNÄMND	5 180	3 392	1 788	2 198	211	1 987	1 605
Inventarier & maskiner	580	118	462	580	118	462	405
Ombyggn. sekretariat idrottshall	0	199	-199	0	0	0	0
Tennisbanor Vilanområdet	3 000	2 987	13	106	93	13	0
Multisport	1 000	0	1 000	1 000	0	1 000	1 000
Utsmyckning Skara 2015	200	88	112	112	0	112	0
Utsmyckning Skara 2016	200	0	200	200	0	200	0
Utsmyckning Skara 2017	200	0	200	200	0	200	200
SUMMA	546 311	415 108	131 203	244 738	115 095	129 643	98 368

Investeringsbidrag 2017

Energieffektivisering Varnhemsskolan 84 tkr

Gamla vattentornet 400 tkr

Katedralskolan innergård 255 tkr

Totalt: 739 tkr

Kompletterande text

Kolumn: "Projektbudget totalt": Avser samtliga beslutade investeringsprojekts budgeterade investeringsbelopp, som var pågående 2017, oavsett uppstartsår.

Kolumn: "Projektkostnad Ack 2017": Avser samtliga beslutade investeringsprojekts ackumulerade utfall, som var pågående 2017, oavsett uppstartsår.

Kolumn: "Budget 2017": Avser belopp för: överförda investeringsprojekt till 2017, 108 858 tkr + beslutade investeringsprojekt för budgetåret 2017, 115 980 tkr + beslutade tilläggsinvesteringar under 2017, +15 000 tkr (nytt beslut Djäkne/stadshus innebärande budget 70 mnkr ökar till 85 mnkr), 2 500 tkr (paviljonger-förskola), 2 400 tkr (förskola Katedral)

Kolumn: "Överförs till 2018": Företrädesvis pågående, (uppstartade), projekt eller av annat skäl förskjutning i tid av beslutade investeringsprojekt, där nämnders investeringsmedel yrkas på överflyttning till kommande verksamhetsår.

Nedan kommenteras kommunens investeringar relaterade Fastighet och Gata/Park, investeringar med ansvar hos nämnden för Service och teknik.

Investeringar Fastighet

✓ **Fastighet (underhåll) reinvesteringar komponent, pågår kontinuerligt.** 1 232 tkr är överförda från 2016 års investeringsbudget. Avser bland annat byte av aluminiumdörrpartier på Valleskolan, fasad matsal Katedralskolan, fjärrvärmeanslutning Stureplan, takbeläggning gamla biblioteket, byte takpapp Katedralskolan, fönsterbyte på Källeboda samt åtgärder på Siriusvillan. Resterande medel behöver föras över till 2018.

✓ **Säkra fastigheter, klar.** Avser bland annat migrering brandlarmcentral på gamla biblioteket, brandstationen och Käleskolan. Passagesystem på Varnhemsskolan, Harven samt Kastanjen.

✓ **Bladhska huset, klar.** Energiåtgärder.

✓ **Bryggor bad, klar.** Avser nya bryggor på Näsbadet.

✓ **Katedralskolan innergård, pågår.** 1 445 tkr är överförda från 2016 års investeringsbudget. Färdigställs 2018. I redovisad kostnad ingår förskottsutbetalt bidrag från Boverket med 255 tkr. Totalt beviljat bidrag är 850 tkr. Resterande bidrag erhålls då godkänd slutrapport är klar, 2018. Erhålls bidraget kommer nettokostnaden för investeringen bli cirka 950 tkr. Resterande medel till 2018.

✓ **Viktoriaskolan, klar.** Skolan är färdigställd, I den totala kostnaden ingår inventarier till Barn- och Utbildningsförvaltningen med 13 205 tkr. Fram till garantibesiktning 2019 behöver investeringsmedel finnas kvar i projektet, 8 000 tkr.

✓ **Idrottshall Vilan fritidsområde, klar.** 200 tkr är överförda från 2016 års investeringsbudget. Avser lås, komplettering hyllor/förvaring samt planteringar.

✓ **Badhus renovering/åtgärder, klar.**

✓ **Slangtvätt Räddningstjänst, klar.** Mycket extra elarbete och byte av golvbrunnar har medfört en högre kostnad än kalkylerat.

✓ **Djäkne/stadshus, pågår.** Taket behöver renoveras (klart), startbeslut har getts av KS 2016-04-06, KS16-144. KF fattade beslut 2017-09-25 § 96 om att revidera investeringsbudgeten till 85 000 tkr. Av de avsatta investeringsmedlen för 2017, 85 000 tkr, avser 6 000 tkr takrenovering. Kostnaden för takrenoveringen blev 7 593 tkr. Verksamhetsutredning är gjord.

✓ **Ny förskolepaviljong Skaravallen, klar.** Markarbete samt utelek för ny förskolepaviljong.

✓ **Idrottshall sekretariat/mattbyte, klar.** 1 300 tkr är överförda från 2016 års investeringsbudget.

Ny golvmatta samt ombyggnad av sekretariat.

✓ **Gamla vattentornet, fasadrenovering, påbörjat.** Kommunfullmäktige beslutade i juni 2017 om investeringsmedel för fasadrenovering av gamla vattentornet 2018. I år påbörjas projekteringen av projektet och under 2018 genomförs renoveringen.

✓ **Energieffektivisering, klar.** Avser bland annat solvärme Varnhemsskolan, ny belysning i arkivet på nya biblioteket samt byte belysning i Katedralskolan, Myrstacken, Rödklövern, Harven och Kastanjen. Investeringsbidrag har erhållits till solvärmen med 280 tkr varav 84 tkr är förskottsutbetalt. Förskottsutbetalningen är inräknad i prognosen. Resterande bidrag erhålls vid godkänd slutbesiktning 2018.

✓ **Förskola Katedral (Paletten), pågår.** Ny förskola på Katedral, färdigställs januari 2018. Resterande medel behöver föras över till 2018.

Investeringar Gata/Park

✓ **Toppbeläggningar asfalt, pågår.** 2 100 tkr i investeringsmedel årligen. Ej utnyttjande 925 tkr överfördes från 2016 års investeringsbudget. Under 2017 kommer inte alla medel förbrukas, resterande förs över till 2018.

✓ **Trafiksäkerhetsåtgärder, klar.** 300 tkr överfördes från 2016 års investeringsbudget. Fartdämpande åtgärder på Valhallagatan samt insatser vid Månglaren är klara. Trafiksäkerhetshöjande åtgärder har gjorts i samband med byggnation på Skaraborgsgatan. Resterande medel till 2018.

✓ **Lekplatser, pågår.** Lekplats i Stadsträdgården, vid museet, har rustats upp. Arbete med staket återstår. Resterande medel till 2018.

✓ **Grön gestaltning Skaraborgsgatan, klar.** Planteringar samt bevattningssystem på sträckan mellan Coop rondellen och postrondellen. Ny utformning av rondellen vid brandstationen. Ny belysning på sträckan mellan rondellen vid brandstationen till järnvägsbron.

✓ **Klostergatan, klar.** 44 tkr överfördes från 2016 års investeringsbudget. Sittbänkar, planteringar, skyltar. En mer omfattande stenläggning än kalkylerat inkluderat nya refuger.

✓ **Broar, pågår.** 1 931 tkr överfördes från 2016 års investeringsbudget. Bron vid Trädgårdsgatan och på Jarlagatan är klar. Projektering av bro vid Härlundagatan har gjorts. All planerad brorenovering har dock inte hunnits med under 2017 utan fortsätter 2018. Under hösten påbörjades också besiktningar av samtliga broar. Kvarstående medel behövs till 2018.

- ☑ **Belysningsstolpar, pågår.** 598 tkr överfördes från 2016 års investeringsbudget. Avser byte till LED-armaturer i Skara. Resterande medel till 2018.
- ☑ **Hundrastgårdar, pågår.** Hundrastgårdar anlades under hösten i Varnhem, Axvall, Skaraberg samt längst ner på Valhall. Resterande medel till 2018.
- ☑ **Belysning Petersburg, klar.** Belysning motionsspår.
- ☑ **Buss hållplats Vårdcentrum, ej påbörjad.** Utförs under 2018. Medel behöver föras över till 2018.
- ☑ **Övergångsställe Skaraborgsgatan, klart.** En fartdämpande åtgärd i samband med gångpassage.
- ☑ **Vändplan Skolgatan, genomförs ej.**
- ☑ **Belysning GC-väg Viktoriaskolan, påbörjad.** Färdigställs våren 2018. Resterande medel till 2018.
- ☑ **Samlingsplats Petersburg/utegym, klar.**
- ☑ **GC-bro över järnvägen, Harven, klar.**
- ☑ **Cykelstrategi, påbörjad.** 200 tkr är överförda från 2016 års investeringsbudget. Avser gång- och cykelväg längs med Gunnar Wennerbergsgatan som gjordes under hösten, lite arbeten återstår 2018. Cykelparkering stationsområdet beräknas genomföras 2018. Resterande medel behöver föras över till 2018.

Exploateringsredovisning

Exploatering (Tkr)	Ingående balans 2017	Årets utgifter	Årets inkomster	Aktivering/nedskrivning	Utgående balans 2017
Skaraberg SÖ, etapp 2	0	2	-425	0	-423
Sörskogen	-266	19	-2 708	0	-2 955
Kastanjen-Lönnen	5 265	557	-280		5 542
Månglaren	202			-202	0
Smörsoppen	-388			387	0
Bernstorp östra	241	1	-521	279	0
Munin	82				82
Bläcksvampen	78			-78	0
Skaraberg östra	-2 104		-4		-2 108
Stationsområdet	591	110			701
Rådhuset 1	0	42		-42	0
Harven 4, Vilan 1:1	0	0	0	0	0
Tullportagärdet	159			-159	0
Skaraberg Åsvägen	0	954			954
Sörskogen Etapp 3	0	1 370	-261		1 108
Hästhagen	0		-150		-150
Krämarens och Bilisten	0	0	-98		-98
Summa exploatering	3 860	3 055	-4 447	186	2 654

Notförteckning (Tkr)

Not 1. Verksamhetens intäkter	Kommun		Koncern	
	2017	2016	2017	2016
Verksamhetens intäkter	479 448	466 764	660 532	654 140
Interna intäkter som kostnadsförs på investeringar	1 529	3 834	1 529	3 834
Summa	480 977	470 598	662 061	657 974
Försäljningsmedel	46 745	45 272	50 108	49 718
Taxor och avgifter	31 397	29 184	159 128	161 662
Hyror och arrenden	63 564	61 428	104 825	103 317
Bidrag/transferringar	188 601	204 586	188 398	204 581
Entreprenader, försäljn. verksamhet	147 531	122 880	152 075	135 108
Försäljning anläggningstillgångar	1 610	3 414	1 610	3 414
Övriga intäkter	0	0	4 388	174
Summa	479 448	466 764	660 532	657 974

Not 2. Verksamhetens kostnader	Kommun		Koncern	
	2017	2016	2017	2016
Energi, råvaror och förnödenheter	0	0	49 083	49 335
Köpta varor	8 790	7 885	7 182	8 726
Bidrag och transferringar	48 132	51 454	47 922	51 449
Entreprenader, köpt verksamhet	144 961	119 584	144 961	118 652
Övriga köpta tjänster	122 381	93 440	119 389	93 440
Löner och kostnadsersättningar	647 352	618 050	667 664	638 999
Sociala avgifter	212 111	201 515	220 611	206 761
Pensioner	54 649	49 222	54 649	51 339
Personalsociala kostnader	11 400	11 411	11 400	14 479
Lokal- och markhyror	54 724	51 859	45 979	43 460
Leasingkostnader	8 733	8 943	8 733	8 943
Övriga verksamhetskostnader	149 650	152 402	193 776	193 321
Summa	1 462 883	1 365 765	1 571 349	1 478 904

Not 3. Skatteintäkter	Kommun		Koncern	
	2017	2016	2017	2016
Preliminära skatteintäkter	806 292	770 784	806 292	770 784
Skatteavräkning föregående år	992	791	992	791
Skatteavräkning innevarande år	-3 871	-3 854	-3 871	-3 854
Summa	803 413	767 721	803 413	767 721

Not 4. Generella statsbidrag och kommunal-ekonomisk utjämning	Kommun		Koncern	
	2017	2016	2017	2016
Bidrag:				
Inkomstutjämning	191 675	179 438	191 675	179 438
Strukturbidrag	0	0	0	0
Regleringsbidrag	0	0	0	0
Generella bidrag från staten	23 877	21 096	23 877	21 096
varav tillfälligt statsbidrag för mottagande av flyktingar	0	21 096	0	21 096
Kommunal fastighets-skatt	33 036	31 954	33 036	31 954
Avgifter i utjämnings-system:				
Regleringsavgift	-185	-640	-185	-640
Kostnadsutjämning	-7 931	-3 162	-7 931	-3 162
Avgift till LSS-utjämnningen	-7 225	-8 005	-7 225	-8 005
Summa	233 247	220 681	233 247	220 681

Not 5. Finansiella intäkter	Kommun		Koncern	
	2017	2016	2017	2016
Utdelning på aktier	542	140	3 525	1 800
Utdelning på aktier i koncernföretag	5 000	5 000	0	0
Räntor på utlånade lån koncernföretag	7 161	8 077	0	0
Räntor på likvida medel	313	657	313	657
Övriga finansiella intäkter	428	626	523	729
Summa	13 444	14 500	4 361	3 186

Not 6. Finansiella kostnader	Kommun		Koncern	
	2017	2016	2017	2016
Ränta på långfristiga skulder	5 586	5 626	5 586	5 626
Ränta på upplåning från koncern	0	0	0	0
Ränta på pensionsskuld	326	120	326	120
Övriga räntor	45	36	45	25
Bankkostnader	163	261	163	261
Valutakursförluster	0	205	0	205
Övriga finansiella kostnader	2 423	0	2 450	0
Summa	8 543	6 248	8 570	6 237

Not 7. Årets resultat i förhållande till balanskravet	Kommun	
	2017	2016
Årets resultat enligt resultaträkning	24 433	72 879
– reducering av samtliga realisationsvinster	-1 610	-3 414
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	22 823	69 465
– reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-2 413	-2 021
+ användning av medel från resultatutjämningsreserv	0	0
Balanskravsresultat	20 410	67 444

Not 8. Mark, fastigheter och anläggningar	Kommun		Koncern	
	2017	2016	2017	2016
Ackumulerade anskaffningsvärden				
Vid årets början	1 102 746	889 541	1 525 008	1 287 744
Nyanskaffningar	92 374	196 837	182 587	235 324
Omklassificering	0	17 816	0	4 206
Avyttringar och utrangeringar	-48	-1 448	-1 327	-2 266
Summa	1 195 072	1 102 746	1 706 268	1 525 008
Ackumulerade avskrivningar				
Vid årets början	-404 052	-386 388	-532 297	-507 345
Avyttringar och utrangeringar	36	824	731	1 223
Årets avskrivning på anskaffningsvärden	-24 792	-18 488	-32 645	-26 175
Summa	-428 808	-404 052	-564 211	-532 297
Ackumulerade nedskrivningar				
Vid årets början	-3 334	-3 334	-3 334	-3 334
Årets nedskrivning	0	0	0	0
Summa	-3 334	-3 334	-3 334	-3 334
Restvärde vid årets slut	762 930	695 360	1 138 723	989 377
Lantegendomar, exploateringsfastigheter	14 986	14 224	14 986	14 224
Skolfastigheter	450 285	413 683	450 285	413 683
Förskolor	21 761	19 613	21 761	19 613
Fastigheter för fritidsändamål	115 075	114 635	115 075	114 635
Övriga förvaltningsfastigheter	77 687	58 716	77 687	73 312
Bostads- och affärshus	960	1 009	261 520	178 096
Gator, vägar, parker	82 176	73 480	82 176	73 480
Industriefastigheter	0	0	102 808	81 284
Övriga fastigheter	0	0	12 425	21 050
Summa	762 930	695 360	1 138 723	989 377

Not 9. Maskiner och inventarier	Kommun		Koncern	
	2017	2016	2017	2016
Ackumulerade anskaffningsvärden				
Vid årets början	130 322	112 755	711 568	678 936
Nyanskaffningar	23 460	17 929	26 804	20 211
Omklassificering	0	0	11 000	13 610
Avyttringar och utrangeringar	-18 468	-362	-25 089	-1 189
Bokfört värde	135 314	130 322	724 283	711 568
Ackumulerade avskrivningar				
Vid årets början	-80 766	-71 654	-409 623	-378 431
Avyttringar och utrangeringar	4 443	284	10 353	870
Årets avskrivning på anskaffningsvärden	-10 418	-9 396	-33 282	-32 062
Summa	-86 741	-80 766	-432 552	-409 623
Ackumulerade nedskrivningar				
Vid årets början	-153	-153	-153	-153
Årets nedskrivning	0	0	0	0
Summa	-153	-153	-153	-153
Restvärde vid årets slut	48 420	49 403	291 578	301 792

Not 10. Aktier och andelar	Kommun		Koncern	
	2017	2016	2017	2016
Kommuninvest ek.för.	756	756	756	756
Kommuninvest särskild insats	11 123	11 123	11 123	11 123
Södra Skogsägarna ek.för.	120	120	120	120
Skara Kommun Förvaltnings AB	1 000	1 000	0	0
Förlagsbevis, Kommuninvest ek.för.	3 288	3 288	3 288	3 288
Avfallshantering Östra Skaraborg	8 150	8 150	8 150	8 150
Fastbit AB	0	0	2 636	1 834
Billinge Energi AB	0	0	13 172	13 172
Bostadsrätter	1 063	1 063	1 063	1 063
Övrigt	54	11	54	11
Summa	25 554	25 511	40 362	39 517

Skara kommuns totala insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening uppgår 2017/2016 till 16 839 tkr.

Skara kommuns totala emitterade insatskapital i Södra Skogsägarna ekonomisk förening uppgår till 77 tkr.

Not 11. Långfristig utlåning	Kommun		Koncern	
	2017	2016	2017	2016
Skara Energi AB	122 500	142 500	0	0
Centrumbostäder i Skara AB	236 000	176 000	0	0
Skara Kommun Förvaltnings AB	28 500	28 500	0	0
Näringsrådhuset Skara AB	26 000	26 000	0	0
Nasdaq OMX 3105408	301	293	301	293
Nasdaq OMX 7105408	6 628	6 437	6 628	6 437
Bengt och Stig Roser	740	860	740	860
Summa	420 669	380 590	7 669	7 590

Not 12. Bidrag till statlig infrastruktur	Kommun		Koncern	
	2017	2016	2017	2016
Väg 2677 Vinköl - Härlunda	2 000	2 000	2 000	2 000
Ack upplösning	-508	-408	-508	-408
Medfinansiering E20	57 000	57 000	57 000	57 000
Ack upplösning	-6 658	-4 469	-6 658	-4 469
Bidrag till statlig infrastruktur	51 834	54 123	51 834	54 123

Upplösningstider:

Väg 2677, 20 år med början 2012

Medfinansiering E20, 25 år med början 2015

Not 13. Förråd	Kommun		Koncern	
	2017	2016	2017	2016
Exploateringsmark	2 654	3 860	2 654	3 860
Service och Teknik förråd	1 305	1 309	1 305	1 309
Turistbyråns förråd	36	40	36	40
Badhusets förråd	200	150	200	150
Centrumbostäders förråd	0	0	222	279
Skara Energis förråd	0	0	1 265	1 808
Summa	4 195	5 359	5 682	7 446

Not 14. Kortfristiga fordringar	Kommun		Koncern	
	2017	2016	2017	2016
Kundfordringar	15 676	7 528	41 983	34 827
Statsbidragsfordringar	35 940	63 646	35 940	63 646
Diverse kortfristiga fordringar	167	322	167	322
Skattefordran	14 067	14 692	14 067	14 692
Fordringar hos koncernföretagen	1 693	2 669	90 078	68 284
Övriga interimfordringar	54 372	42 310	72 464	59 587
Summa	121 915	131 167	254 699	241 358

Not 15. Likvida medel	Kommun		Koncern	
-----------------------	--------	--	---------	--

	2017	2016	2017	2016
Kassa	51	67	60	75
Bank	174 628	123 261	174 628	123 261
Summa	174 679	123 328	174 688	123 336

Not 16. Eget kapital	Kommun		Koncern	
	2017	2016	2017	2016
Eget kapital	531 074	460 607	747 542	652 017
Årets resultat	24 433	72 879	49 646	97 937
Resultatutjämningsreserv	51 833	49 420	51 833	49 420
Summa eget kapital	607 340	582 906	849 021	799 374

Not 17. Avsättningar till pensioner	Kommun		Koncern	
	2017	2016	2017	2016
Ingående avsättning	19 502	20 630	19 502	20 630
Pensionsutbetalningar	-1 049	-990	-1 049	-990
Nyintjänad pension	714	-96	714	-96
Ränte- och basbeloppsuppräknings	279	73	279	73
Förändring av löneskatt	-75	-200	-75	-200
Övrigt	-254	85	-254	85
Utgående avsättning	19 117	19 502	19 117	19 502
Överskottsmedel i försäkringen	4 250	2 072	4 025	2 072
Aktualiseringsgrad	99,0 %	96,0 %	99,0 %	96,0 %

Från 2016 har Skara kommun bytt pensionsbolag från KPA till Skandia.

Not 18. Andra avsättningar	Kommun		Koncern	
	2017	2016	2017	2016
Medfinansiering E20	59 423	57 000	59 423	57 000
Avsättning för återställande av lokaler	0	1 000	0	1 000
Avsättning för återställande av deponier/soptippar	1 132	565	1 132	565
Summa	60 555	58 565	60 555	58 565

Not 19. Långfristiga skulder	Kommun		Koncern	
	2017	2016	2017	2016
Anläggningslån, lånebelopp hos Kommuninvest	548 500	478 500	548 500	478 500
Investeringsbidrag	3 219	3 638	3 219	3 638
Långfristig leasing-skuld	577	706	577	706
Summa	552 296	482 844	552 296	484 844

Investeringsbidrag skrivs av linjärt under samma nyttjandetid som motsvarande tillgång har.

Kreditgivare: Kommuninvest i Sverige AB

Not 20. Kortfristiga skulder	Kommun		Koncern	
	2017	2016	2017	2016
Sparbanken, koncernkonto	132 790	86 920	132 790	86 920
Leverantörsskulder	52 104	54 073	79 062	64 184
Interimsskulder	156 440	146 717	160 937	159 143
Övriga skulder	29 554	33 314	66 596	53 188
Summa	370 888	321 024	439 385	363 435

Not 21. Panter och ansvarsförbindelser	Kommun		Koncern	
	2017	2016	2017	2016
Borgensåtaganden:				
Riksb. RKHF Skara Äldrehem ek.för.	114 447	118 717	114 447	118 717
Stiftelsen Skara skolscen	4 660	4 780	4 660	4 780
Föreningar	54 991	26 236	54 991	26 236
Kommunalt förlustansvar för egna hem	59	205	59	205
Summa	174 157	149 938	174 157	149 938
Ansvarsförbindelser:				
Pensionsförpliktelser ej upptagna som skuld				
Ingående ansvarsförbindelse	393 829	414 643	393 829	414 643
Ränte- och basbeloppsuppräknig	7 910	1 896	7 910	1 896
Nyintjänad pension	-3 574	1 485	-3 574	1 485
Gamla utbetalningar	-15 919	-14 182	-15 919	-14 182
Sänkning av diskontoreringsränta	0	0	0	0
Aktualisering	0	0	0	0
Bromsen	0	0	0	0
Förändring av löneskatt	-3 510	-4 064	-3 510	-4 064
Övrig post	-2 885	-5 949	-2 885	-5 949
Summa	375 851	393 829	375 851	393 829

Från 2016 har Skara kommun bytt pensionsbolag till Skandia. (tidigare KPA)

Antal visstidsförordnanden

Politiker: 4 pers.

Tjänstemän: inga

Visstidsförordnanden som ger rätt till särskild avtalspension redovisas som avsättning, när det är troligt att de kommer att leda till utbetalningar. Avtal som inte lösts ut redovisas som ansvarsförbindelse.

Kompletterande text

Skara kommun har i okt. 1997, KF § 78, ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse.

Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlem lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarnas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Skara kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2017-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 342 483 929 tkr och totala tillgångar till 349 243 746 tkr. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 649 514 tkr och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 660 778 tkr.

Skara kommuns insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening är 16 840 tkr.

Not 22. Operationella leasing-/hyresavtal	Kommun		Koncern	
	2017	2016	2017	2016
Operationella leasing-/hyresavtal:				
Förmåns- och tjänstebilar	9 673	8 742	9 675	9 162
Kopiatorer	689	659	689	659
Kaffeautomater	328	297	328	297
Övrigt	6 044	3 780	6 044	3 780
Summa	16 734	13 478	16 736	13 898
Det sammanlagda beloppet per balansdagen 2017-12-31, fördelade på förfallotidpunkter enligt följande:				
	- 1 år	1 - 5 år	- 1 år	1 - 5 år
Förmåns- och tjänstebilar	4 731	4 942	4 732	4 943
Kopiatorer	407	282	407	282
Kaffeautomater	182	146	182	146
Övrigt	3 439	2 605	3 439	2 605
Summa	8 759	7 975	8 760	7 976

Not 23. Justering för av- och nedskrivningar	Kommun		Koncern	
	2017	2016	2017	2016
Avskrivningar	35 081	27 756	66 021	58 343
Avskrivning leasingavtal	128	128	128	128
Nedskrivning av fastighet	13	556	13	556
Nedskrivning av inventarier	0	78	0	78
Nedskrivning av långfristiga fordringar	0	90	0	90
Summa	35 222	28 608	66 162	59 195

Not 24. Justering för ej likviditetspåverkande poster	Kommun		Koncern	
	2017	2016	2017	2016
Nettoförändring av pensionsavsättning	-385	-1 128	-385	-1 128
Realisationsvinst	-1 610	-3 414	-1 610	-4 045
Nedskrivning av långfristiga fordringar	0	-90	0	-90
Omklassificering	0	-17 852	0	-17 852
Skatt enligt resultaträkningen	0	0	7 355	7 289
Betald skatt	0	0	-2 988	-3 742
Övrigt	3 795	4 388	3 666	4 532
Summa	1 800	-18 096	6 038	-15 036

Realisationsvinsten beror på försäljning av fastigheter, maskiner, försäljning av bostadsrätter samt aktier.

Not 25. Investering i materiella anläggningstillgångar	Kommun		Koncern	
	2017	2016	2017	2016
Mark, fastigheter och anläggningar	92 374	196 837	182 809	235 961
Maskiner och inventarier	23 460	17 929	37 804	20 211
Summa	115 834	214 766	220 613	256 172

Not 26. Försäljning av materiella anläggningstillgångar	Kommun		Koncern	
	2017	2016	2017	2016
Försäljning fastighet	1 456	2 287	1 656	3 105
Försäljning maskiner	14 664	697	15308	1 455
Summa	16 120	2 984	16964	4 560

Not 27. Ökning/minskning av långfristiga fordringar	Kommun		Koncern	
	2017	2016	2017	2016
Skara Energi AB	20 000	20 000	0	0
Centrumbostäder AB	-60 000	-35 000	0	0
Nasdaq OMX	-199	-759	-199	-759
Bengt och Stig Roser	120	120	120	120
Skaraortens ryttareförening	0	90	0	90
Summa	-40 079	-15 549	-79	-549

Begreppsförklaringar

Anläggningstillgångar

Tillgångar som är avsedda för stadigvarande bruk i verksamheten. Kan vara immateriella (t ex goodwill), materiella (t ex byggnader) eller finansiella (t ex aktier).

Antal årsarbetare

Antalet personer som innehar tillsvidareanställningar under december månad omräknat till heltidstjänster.

Avsättningar

Förpliktelser som är hänförliga till räkenskapsåret eller tidigare räkenskapsår och som på balansdagen är säkra eller sannolika till sin förekomst men ovissa till belopp eller till den tidpunkt då de ska infrias.

Balansräkning

Visar den ekonomiska ställningen per den 31/12 och hur den förändrats under året.

Driftbudget

Omfattar kostnader och intäkter för den löpande verksamheten under året.

Kommunbidrag

Tilldelade budgetanslag till nämnder och styrelser.

Eget kapital

Kommunens förmögenhet. Totala tillgångar minus totala skulder och avsättningar.

Eliminering

Innebär att interna poster tas bort, så att uppgifter om intäkter, kostnader, fordringar och skulder inte anger för stora värden.

Finansnetto

Skillnaden mellan posterna finansiella intäkter och finansiella kostnader i resultaträkningen.

Kassaflödesanalys

Analysen visar kassaflödet från verksamheterna, investeringarna och finansieringen. Summan av dessa poster utgör förändringen av likvida medel.

Kassalikviditet

Omsättningstillgångarna i relation till de kortfristiga skulderna. Visar kommunens betalningsstyrka på kort sikt. Vid 100 % täcks de kortfristiga skulderna av likvida medel, kortfristiga fordringar och kortfristiga placeringar.

Komponentavskrivning

När skillnaden i förbrukningen av en materiell anläggningstillgångs betydande komponenter förväntas vara väsentlig, ska tillgången delas upp på olika komponenter. Respektive komponent ska skrivas av separat.

Kortfristiga skulder

Lån och övriga skulder som förfaller till betalning inom ett år.

Långfristiga skulder

Lån och övriga skulder med en löptid överstigande ett år.

Nettokostnader

Kostnader efter avdrag för driftbidrag, avgifter och ersättningar med mera.

Nettokostnadsandel

Hur stor andel av skatteintäkterna och generella statsbidrag som har gått åt till att finansiera verksamheternas nettokostnader.

Omsättningstillgångar

Tillgångar som inte innehas för stadigvarande bruk, utan förbrukas i samband med framställning av produkter eller tjänster eller på annat sätt används i rörelsen.

Resultaträkning

Visar hur förändringen av det egna kapitalet under året har uppkommit.

Soliditet

Eget kapital i förhållande till totala tillgångar. Beskriver hur kommunens långsiktiga betalningsstyrka utvecklas. Ju högre soliditet desto större finansiellt handlingsutrymme.

Årets resultat

Förändringen av det egna kapitalet.

Redovisningsprinciper

Denna årsredovisning är upprättad med utgångspunkt från lagen om den kommunala redovisningen, (prop. 1996/97:52).

I redovisningssystemet ingår förvaltningsberättelse, resultaträkning, drift- och investeringsredovisning, finansieringsanalys och balansräkning. Vidare finns en sammanställd redovisning som omfattar även kommunal verksamhet som bedrivs genom annan juridisk person.

Rådet för kommunal redovisning ger dessutom anvisningar kring hur speciella redovisningsfrågor ska tillämpas. I årets redovisning och bokslut har redovisningslagens bestämmelser och redovisningsrådets anvisningar i allt väsentligt tillämpats. Nedan följer en kort beskrivning av vissa väsentliga principer som påverkar redovisning och bokslut.

Periodisering

Periodisering av intäkter och kostnader har gjorts enligt god redovisningssed. I allt väsentligt har leverantörs- och kundfakturor hänförliga till räkenskapsåret bokförts som skuld respektive fordran. Utgifts- och inkomsträntor och statsbidrag har periodiserats. Även december månads timlöner har periodiserats. Enligt försiktighetsprincipen får tillgångar och intäkter inte övervärderas medan skulder och kostnader inte får undervärderas.

Skatteintäkter

Skatteintäkterna periodiseras i enlighet med de rekommendationer som lämnats av Rådet för kommunal redovisning. Detta innebär att kommunens skatteintäkter består av följande delposter:

- Preliminära skattebetalningar
- Prognos över innevarande års slutavräkning enligt Sveriges Kommun och Landstings anvisning
- Rättning av den prognos som gjordes till föregående års bokslut

Pensionsskuld

Redovisningen av pensionsskuld följer bestämmelserna i den kommunala redovisningslagen kap 5 § 4 och redovisas enligt den s.k. blandmodellen. Detta innebär bl.a. att pensionsförmåner som intjänats före år 1998 redovisas som ansvarsförbindelse. Utbetalningar av pensionsförmåner som intjänats fr.o.m. år 1998 redovisas som kostnader i resultaträkningen. Samtliga uppgifter grundas på beräkningen som kommunen erhåller från pensionsbolaget KPA och RIPS 17 har tillämpats.

Pensionsutfästelser

I kommunen förekommer inga s.k. fallskärmsavtal, d.v.s. utfästelser att utbetala avgångsvederlag – ofta ett visst antal årslöner – om vederbörande tvingas sluta. Pensionsutfästelser i form av visstidspension förekommer inte heller.

Semesterlöneskuld

De anställdas fordran på kommunen i form av sparade semesterdagar och okompenserad övertid tillsammans med sociala avgifter är bokförd på

respektive nämnd. Årets förändring bokförs på resultaträkningen.

Anläggningstillgångar

Med anläggningstillgång menas tillgång som är avsedd för stadigvarande bruk eller innehav. För att klassas som anläggningstillgång ska värdet vara över ett prisbasbelopp. Materiella anläggningstillgångar har i balansräkningen upptagits till anskaffningsvärdet.

Fr.o.m. 2010 har redovisningsprincipen ändrats och investeringsbidrag tas upp som en förutbetalad intäkt och redovisas bland långfristiga skulder och periodiseras över anläggningarnas respektive nyttjandeperiod. Tidigare redovisades investeringsbidrag så att de reducerade det bokförda värdet.

Som finansiella anläggningstillgångar redovisas innehav av aktier och andelar samt långfristig utlåning. Exploateringsmark klassificeras som omsättningstillgång.

De materiella anläggningstillgångarna ska delas upp i separata komponenter om skillnaden i nyttjandeperiod är väsentlig mellan anläggningens olika delar. Enligt RKR:s rekommendation 11.4 har komponenterna i allmänhet olika långa nyttjandeperioder och skrivs därför av separat. Återanskaffning av en komponent ska anses vara anskaffning av en ny anläggningstillgång.

Materiella anläggningstillgångar som avser verksamhetsfastigheter och publika fastigheter, har delats upp i separata komponenter där skillnaden i nyttjandeperioden är väsentlig mellan anläggningens olika delar.

Avskrivningar

För publika fastigheter tillämpas följande komponenter och avskrivningstider:

Förstärkningslager	ingen avskrivning
Slitlager	10 - 30 år
Broar	50 år
Gatubelysning, brunnar, dränering	20 - 30 år
Parkanläggning	10 - 15 år
Vandringsleder	5 år

För verksamhetsfastigheter tillämpas följande komponenter och avskrivningstider med beaktande av kommunens egen bedömning av tillgångarnas beräknade nyttjandetid:

Stomme	50 år
Markanläggning	15 år
Utvändigt bygg	30 år
Invändigt bygg	30 år
Inre ytskikt	15 år
Utrustning	10 - 15 år

Avskrivningstiden för inventarier är 3 - 10 år.

För att en tillgång ska klassificeras som en investering ska följande kriterier vara uppfyllda:

- värdet överskrider ett prisbasbelopp samt nyttjandetiden är minst 3 år.

- Inventarier som inte uppfyller ovannämnda krav ska inte aktiveras.

Avskrivningstiderna baseras på anläggningstillgångarnas beräknade nyttjandeperiod. Avskrivningarna sker linjärt och görs från den tidpunkt investeringen tas i bruk.

Leasing

Finansiell leasing skall redovisas som en tillgång i balansräkningen och inte som en hyreskostnad. För att betraktas som finansiellt leasingavtal skall risker och fördelar som förknippas med ägandet i allt väsentligt överföras till leasingtagaren.

Kommunen har ett leasingavtal som klassificerats som finansiell leasing. Övriga leasingavtal är operationell leasing och redovisas som en kostnad.

Sammanställd redovisning

Skara kommun bedriver verksamhet också i bolagsform, både i helägda bolag och tillsammans med andra ägare. Syftet med den sammanställda redovisningen är att visa kommunens totala ekonomiska åtagande oavsett val av verksamhetsform. I denna redovisning ingår de aktiebolag i vilka kommunen har ett bestämmande inflytande. Detta uppnås vid mer än 50 procent röstinnehav i företagens beslutande organ.

Den sammanställda redovisningen omfattar Skara kommun, Skara kommun Förvaltnings AB, Skara Energi AB, Näringsrådhuset i Skara AB, Centrumbostäder i Skara AB samt Music Development Factory AB.

Kommunen har även ägarinnehav i kommunalförbundet GöLiSka IT och Skaraborgsvatten. Dessa ingår dock inte i den sammanställda redovisningen eftersom vi bedömer att det inte tillför väsentlig information i förhållande till kommunens resultat och balansräkningar.

Utgångspunkten för den sammanställda redovisningen är de fastställda resultat- och balansräkningarna för kommunen och dotterföretagen. Transaktioner mellan de olika enheterna har eliminerats. Redovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Med förvärvsmetoden avses att det av kommunen vid förvärvstillfället förvärvade egna kapitalet i dotterföretagen har eliminerats. Med proportionell konsolidering avses att om dotterföretagen inte är helägda ingår endast ägda andelar av räkenskaperna i den sammanställda redovisningen.

Skara kommun har inte anpassat redovisningsprinciperna mellan bolagen och kommunen. Denna avvikelse bedöms inte ha en väsentlig påverkan på redovisningen.

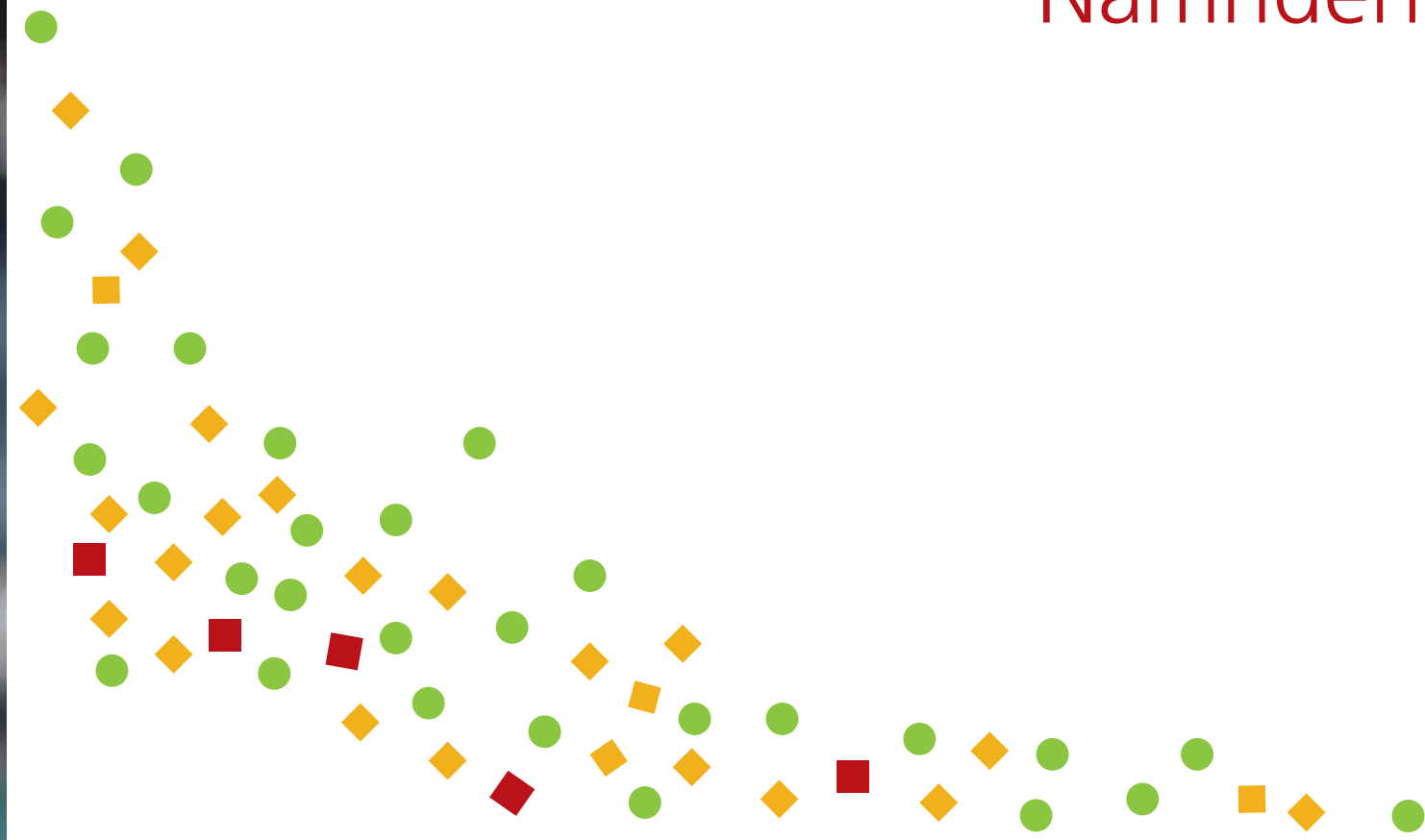
För bolagens redovisning lämnar Redovisningsrådet och Bokföringsnämnden rekommendationer, anvisningar och uttalanden.

Framtidens mat

Under året utbildades två
medarbetare i kommunen
till framtidsstrateger.

Nämndernas redovisning

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande grupp. De 45 ledamöterna väljs direkt av medborgarna vart fjärde år i allmänna val.

Kommunfullmäktige bestämmer de övergripande målen för kommunen och fattar beslut i de stora frågorna. Det kan till exempel handla om hur skolan och äldreomsorgen ska utvecklas, hur hög kommunalskatten ska vara, var det ska byggas nya bostäder och hur mycket barnomsorgen ska kosta.

Fullmäktige fastställer kommunens budget och bestämmer hur mycket pengar de olika verksamheterna får. Kommunfullmäktige väljer även ledamöter till kommunstyrelsen och nämnderna.

Kommunfullmäktiges möten är öppna för alla som vill ta del av debatter och beslut. Fullmäktige sammanträdde sex gånger under 2017.

Ekonomisk översikt

Nettokostnad per verksamhet (Tkr)	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Kommunfullmäktige	867	1 218	351	1 020	986
Partistöd	871	1 146	275	852	840
Vänortsverksamhet	91	101	10	51	122
Summa nettokostnad	1 829	2 465	636	1 923	1 948

Tkr	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Intäkter	0	0	0	0	0
Summa intäkter	0	0	0	0	0
Personalkostnader	-725	-1 197	472	-825	-771
Kapitalkostnader	0	0	0	0	0
Övriga kostnader	-1 104	-1 268	164	-1 098	-1 177
Summa kostnader	-1 829	-2 465	636	-1 923	-1 948
Summa nettokostnader	-1 829	-2 465	636	-1 923	-1 948
Kommunbidrag	2 465	2 465	0	2 371	2 353
Årets resultat	636	0	636	448	405

Ekonomisk analys

Kommunfullmäktige totalt redovisar en positiv avvikelse mot budget med 636 tkr. Överskottet för kommunfullmäktige är hänförligt såväl ett lägre utfall för ersättningar som för övriga kostnader än budgeterat. En anledning är att det hölls sex möten mot budgeterade sju under 2017.

Verksamhet partistöd har ett överskott relaterat arvoden/utbildningskostnader, medan vänortsverksamhet visar ett mindre överskott. Vänortsbesök på Island har skett under 2017.

Revisionen

Den kommunala revisionen är en del av den lokala självstyrelsen. Kommunens revisorer är förtroendevalda, som på kommunfullmäktiges uppdrag granskar kommunens organisation, verksamhet och ekonomi.

Enligt kommunallagen granskar revisorerna årligen all verksamhet med syfte att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontroll som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Val av fördjupade granskningsprojekt sker utifrån en prövning av väsentlighet och risk d.v.s. hur betydelsefullt området är, vilka risker för fel som föreligger samt vilka konsekvenser eventuella felaktigheter skulle kunna medföra för kommunen. I sitt val av granskningsområde är alltid revisorerna självständiga och genomför sitt arbete på eget initiativ.

I enlighet med god revisionsledning skall dessutom revisorerna ha en stödjande och rådgivande roll i förhållande till styrelsen och nämnderna.

Revisorerna biträdes, i enlighet med gällande lagstiftning, av sakkunniga. Revisorerna granskar hela den kommunala verksamheten, oavsett i vilken juridisk form den bedrivs, ex hel- eller delägda aktiebolag samt kommunalförbund. Granskningen av dessa organisationer sker genom revisorer som valts ur kretsen av kommunens revisorer. I aktiebolag där kommunen är delägare utses lekmanna-revisorer i samråd med övriga delägare.

Årets resultat

Nettokostnad per verksamhet (Tkr)	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Revision	949	1 012	63	946	1 019
Summa nettokostnad	949	1 012	63	946	1 019

Tkr	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Intäkter	0	0	0	0	0
Summa intäkter	0	0	0	0	0
Personalkostnader	-343	-353	10	-339	-327
Kapitalkostnader	0	0	0	0	0
Övriga kostnader	-606	-659	53	-607	-692
Summa kostnader	-949	-1 012	63	-946	-1 019
<u>Summa nettokostnader</u>	<u>-949</u>	<u>-1 012</u>	<u>63</u>	<u>-946</u>	<u>-1 019</u>
Kommunbidrag	1 012	1 012	0	991	981
Årets resultat	63	0	63	45	-38

Valnämnden

I varje kommun ska finnas en valnämnd som är den lokala valmyndigheten. Valmyndigheten ansvarar för att genomföra allmänna val till riksdag, landsting och kommunfullmäktige samt till Europaparlamentet.

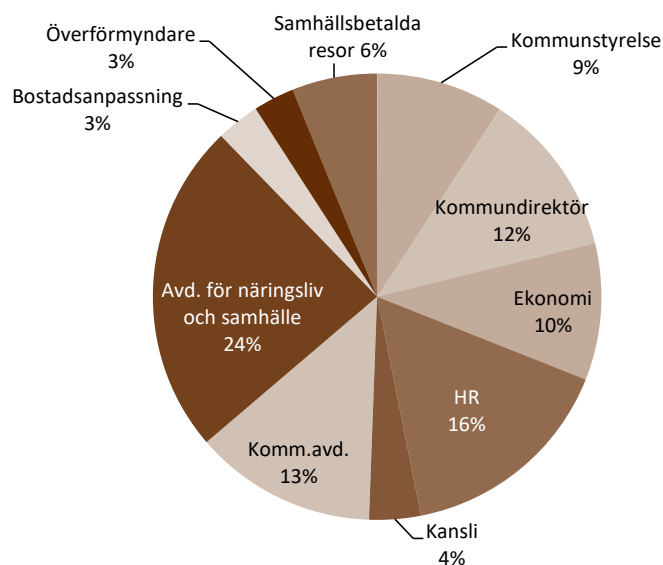
Årets resultat

Nettokostnad per verksamhet (Tkr)	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Valnämnd	6	0	-6	0	-13
Summa nettokostnad	6	0	-6	0	-13

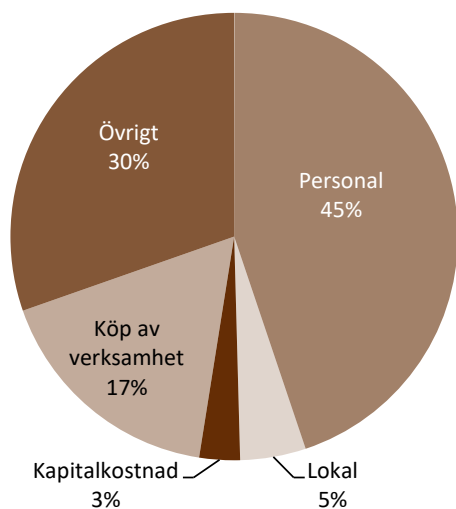
Tkr	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Intäkter	0	0	0	0	0
Summa intäkter	0	0	0	0	0
Personalkostnader	-6	0	-6	0	-13
Kapitalkostnader	0	0	0	0	0
Övriga kostnader	0	0	0	0	0
Summa kostnader	-6	0	-6	0	-13
<u>Summa nettokostnader</u>	<u>-6</u>	<u>0</u>	<u>-6</u>	<u>0</u>	<u>-13</u>
Kommunbidrag	0	0	0	0	0
Årets resultat	-6	0	-6	0	-13

Verksamhetsfördelade kostnader %

Kostnadsstrukturdiagram %

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen är kommunfullmäktiges ledande politiska förvaltningsorgan och har ett övergripande lednings-, samordnings- och uppföljningsansvar för den kommunala organisationens utveckling och ekonomiska ställning.

Kommunstyrelsen ansvarar för den strategisk planering i ett helhetsperspektiv. Betydelsefulla ansvarsområden är ekonomisk förvaltning, personalpolitik, näringslivspolitik, kommunikation och marknadsföring, fysisk planering, mark och exploatering, turism och besöksnäring och samhällsbetalda resor, samt utveckling av den kommunala demokratin.

Kommunstyrelsen är anställningsmyndighet för samtliga förvaltningschefer med kommundirektören som högste verkställande tjänsteman. Kommunstyrelsen är anställningsmyndighet för samtlig personal som har delegation från och rapporterar till Miljö- och byggnadsnämnden.

Ekonomisk översikt

Kommunstyrelsen redovisar 2017 ett överskott med 3,5 mnkr mot budget. Det är framförallt personalvakanser inom flertalet verksamhetsområden som bidrar till överskottet men även ökade intäkter inom plan- och byggverksamheten.

Överförmyndare redovisar ett underskott med 0,7 mnkr hänfört till arvoden för gode män för ensamkommande barn.

Årets resultat

Nettokostnad per verksamhet (Tkr)	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Kommunstyrelse	6 869	7 085	216	6 823	7 356
Kommunledningskontor	60 927	64 743	3 816	54 307	54 163
Samhällsbetalda resor	4 586	4 740	154	4 482	4 132
Överförmyndare	2 196	1 513	-683	1 664	1 620
Summa nettokostnad	74 578	78 081	3 503	67 276	67 271

Tkr	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Intäkter	27 164	19 941	7 223	25 128	21 054
Summa intäkter	27 164	19 941	7 223	25 128	21 054
Personalkostnader	-45 598	-44 361	-1 237	-42 000	-38 248
Kapitalkostnader	-2 977	-3 681	704	-3 850	-3 427
Övriga kostnader	-53 167	-49 980	-3 187	-46 554	-46 650
Summa kostnader	-101 742	-98 022	-3 720	-92 404	-88 325
Summa nettokostnader	-74 578	-78 081	3 503	-67 276	-67 271
Kommunbidrag	78 081	78 081	0	74 204	71 256
Årets resultat	3 503	0	3 503	6 928	3 985

Ekonomisk analys

Kommunstyrelsen redovisar ett överskott på 3,5 mnkr år 2017. Det är framförallt personalvakanser inom flertalet verksamhetsområde som bidrar till överskottet samt ökade intäkter inom plan- och byggverksamheten.

Intäkter och kostnader

Ökade intäkter med 7,2 mnkr där de tre enskilt största avvikelserna kan härledas till återsökning av bidrag från migrationsverket med 0,8 mnkr vilket kompenserar ökade arvodeskostnader inom överförmyndarverksamheten. Den positiva utvecklingen av bostadsbyggandet har också genererat ökade intäkter inom mark och exploatering samt miljö, plan- och byggverksamheten med motsvarande 2,5 mnkr. Inom kommunstyrelsen har fler projekt bedrivits under året med externa finansiärer som Hållbart yrkesliv och Energirådgivning vilket bidragit till de ökade intäkterna med 2,0 mnkr. Ökade kostnader med 3,5 mnkr där de tre största avvikelserna kan härledas till ökade arvodeskostnader inom överförmyndaren 1,4 mnkr. Inom plan- och byggverksamheten har ökade kostnader uppstått med den ökade efterfrågan motsvarande 0,4 mnkr. Projekten Hållbart yrkesliv och Energirådgivning har genererat kostnader med motsvarande 2,0 mnkr.

Inom de sammantaget ökade kostnaderna mot budget finns även lägre utfall för kapitalkostnader med 0,7 mnkr då planerade investeringar för centrumutveckling har förskjutits i tid.

Verksamhet

Kommunstyrelsens nämndadministration redovisar ett överskott med 0,2 mnkr, relaterat till lägre kostnader för utbetalda arvoden till förtroendevalda.

Avdelningen för inom näringsliv och samhälle visar ett överskott med 4,1 mnkr. Överskottet har uppkommit genom lägre kostnader för bostadsanpassning med 0,7 mnkr, lägre personalkostnader med 0,9 mnkr. Ökade intäkter och då främst inom plan- och byggverksamheten med totalt 2,5 mnkr bidrar också till det genererade överskottet.

Övriga verksamheter inom kommunstyrelsens ansvarsområde redovisar ett underskott med 0,3 mnkr, större delen av underskottet är att relatera till högre kostnader med 0,2 mnkr för gemensam löneadministration med Götenekommun. Ekonomi-, Kommunikation-, Kansli, HR-avdelningen samt kommundirektör har sammantaget ett underskott med 0,1 mnkr relaterat till ökade lönekostnader. Samhällsbetalda resor visar ett överskott med 0,2 mnkr. Samtliga verksamheter under ansvaret har bidragit till överskottet men företrädesvis hänförs överskottet till verksamheten för färdtjänst.

Överförmyndare visar ett underskott med 0,7 mnkr hänfört till arvoden för gode män för ensamkommande barn. Bidragande orsak till underskottet är att återsökning av ersättning från migrationsverket inte ger full kostnadstäckning.

Investeringsredovisning

Utöver Fastighetsköp av Furan 1, (vandrarhuset, ej budgeterad post) har investeringar gjorts mot budget med totalt 1,4 mnkr under 2017. Dessa investeringar avser verksamhetsinventarier som datorer, möbler och dylikt om 0,23 mnkr.

Investeringar hänförligt till centrumutveckling har skett med 0,44 mnkr. (jmf 4,1 mnkr i budget). Orsaken till lägre utfall beror på för få inkomna anbud vilket har förskjutit planerade projekt i tid.

Strategiska markinköp har genomförts av våtmark vid kyrkan i Varnhem, 0,75 mnkr.

Investering	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Inventarier	229	1 050	821	1 334	718
Centrumutveckling	443	4 083	3 640	1 343	
Strategiska markinköp	762	3 000	2 238	0	1 794
Fastighetsköp (Furan 1)	4 200	0	-4 200	0	0
Summa nettoinvestering	5 634	8 133	2 499	2 677	2 512

Verksamhetsanalys

Medborgare

Befolkningen i Skara har minskat under 2017 och den 31 december 2017 hade kommunen 18 843 invånare, vilket innebär en minskning med 136 personer jämfört med 2016.

Under 2016 - 2017 framarbetades och beslutades flera långsiktiga strategier och planer för kommunen i syfte att nå målsättningen om att skapa goda livsvillkor för alla kommuninvånare. Dessa strategier har en genomförandetid på ett antal år framåt och ska följas upp årligen.

Miljöstrategi och internationell strategi beslutades under 2017. Under 2016 beslutades integrationsstrategi, näringslivsstrategi, landsbygdsstrategi, VA-policy och VA-plan samt cykelstrategi.

Utvecklingen av Skara kommuns kommunikationskanaler för ökad service till invånare, besökare och företag fortsätter. Ambitionen är att öka tillgängligheten dygnet runt och det sker främst via skara.se, vastsverige.com, sociala medier samt via film och medborgartidning.

Bostadsmarknad

Ett av de viktigaste styrdokumenterna för kommunens långsiktiga utveckling är bostadsförsörjningsprogrammet som antogs 2016. Det i sin tur ligger till grund för framtagandet av planprogram och detaljplaner för bostäder. Under året har

förvaltningen haft 10 pågående detaljplaneprojekt. Sju av dessa har tillskapandet av nya områden för bostadsbyggnation som primärt syfte. För att tillskapa nya bostäder i flerbostadshus har ny detaljplan antagits för Vattentornsparken samt Stationsområdet. Arbetet med att finna exploatörer för befintliga bostadsplaner har intensifierats under året.

Intresset för villatomter är fortsatt högt men tillgången på lediga tomter är knapp. Vid årets slut hade 15 villatomter sålts. Bristen på detaljplanerad mark för bostäder har inneburit att kommunen initierat planeringen av ett nytt villaområde i anslutning till Sörskogen, söder om Skara tätort. Kommunen har även stöttat tre privata initiativ för planering av småhusbebyggelse.

Tillväxt/utveckling

En näringslivsstrategi beslutades 2016. En handlingsplan kopplad till strategin beskriver genomförandet av den.

Skara kommun har haft flertalet dialogmöten med näringslivet under året, bland annat genom Näringslivsrådet, företagsfrukostar och företagsbesök. En insats som påbörjats under hösten är ett nyhetsbrev som går ut till näringslivet en gång/mån. Vidare har kommunen nu mer samarbete och utvecklad dialog med kringliggande näringsliv inför förändringar i gatumiljöer och vid framtagande av nya planer. Samarbetet inom centrumutveckling och evenemang fortsatte mellan kommunen och näringslivet genom centrumföreningen MEGA.

Gestaltning och insatser runt stationsområdet har varit prioriterade under 2017. Gestaltningen av Skaraborgsgatan förbi Viktoriaskolan blev klar till invigningen.

Arbetsmarknad och sysselsättning

Kommunens samverkan med arbetsförmedlingen samordnas inom arbetsmarknadsgruppen och fokuserar på fyra grupper; unga, nyanlända, de långt ifrån arbetsmarknaden och sjukskrivna. Under 2017 startades kompetensförsörjning upp som ett femte område inom arbetsmarknadsgruppen.

Kommunen fick under 2016 beviljat medel från Östra Hälso- och sjukvårdsnämnden projektet Hållbart Yrkesliv som syftar till att sänka sjukpenningtalen i Skara.

Insatser och arrangemang som genomförs under 2017 är ex Nätverksfrukostar för chefer o ledare, APT-besök med föreläsning och workshop kring hållbart yrkesliv och sjukskrivningsprocessen, utbildning ”Att leda utan att vara chef, öppna föreläsningar för alla och operativa insatser runt den som är sjukskriven.

Skara kommun utreder tillsammans med Skaraborgs kommunalförbund möjligheten att i framtiden bygga 2+2 väg på sträckan mellan Vilankorsningen och Munkatorp. Om möjligheten säkerställs kan vägkorridoren nordväst om Skara släckas ner. Under hösten 2017 byggdes en gång- och cykelväg utmed Gunnar Wennerbergsgatan.

Vad gäller kollektivtrafiken så arbetar Skara kommun tillsammans med Västrafik på att hitta mer hållbara lösningar för stadstrafiken. Bland annat har möjligheten för stadsbussen att nå Vilans affärsområde utretts. Något som resulterat i att det under 2018 kommer byggas en hållplats utmed Skaraborgsgatan vid rondellen in till handelsområdet. Flextrafik har under året införts inom Skara tätort för alla som är 75 år och äldre.

Under året har Skara kommun tillsammans med Götene, Falköping och Tidaholms kommuner haft en gemensam nämnd för räddningstjänsten med Falköping som huvudman. Nämnden trädde i funktion den 1 januari 2017 och verksamheten har utvecklats enligt förväntningarna.

Gemensam upphandlingsorganisation för kommunerna i Västra Skaraborg med säte i Lidköping har varit i drift från januari 2017.

Framtid och utmaningar

Arbetet med social hållbarhet, arbetsmarknad, kompetensförsörjning och digitaliseringen är några av de absolut viktigaste utvecklingsfrågorna framöver. Det handlar också om demografiska utmaningar med en åldrande befolkning, migration och integration, sysselsättning för unga och utlandsfödda, låga utbildningsnivåer, höga sjuktal och en ökande andel hushåll med försörjningsstöd. Tillgång till bostäder för alla och upplevd trivsel och trygghet bland kommuninvånarna är viktiga utgångspunkter. Samverkan och samarbete såväl inom kommunen som mellan kommunerna i Skaraborg är avgörande för att nå framgång.

Den nya dataskyddsförordningen och kommande dataskyddslag med tillhörande myndighetsföreskrifter kommer innebära förändringar av rutiner och arbetssätt för att hantera personuppgifter inom kommunen på ett säkert sätt. E-arkivet kommer att införas inom nämnden och kommunens övriga verksamheter löpande under 2018 och kommande år därefter.

Kompetensförsörjning är en stor utmaning framåt. Det är angeläget att Skara kommun är en attraktiv arbetsgivare som erbjuder goda villkor för att kunna attrahera kompetenta blivande medarbetare och att behålla våra medarbetare. Skara kommun måste också kunna erbjuda goda arbetsmiljövillkor så att medarbetarna orkar arbeta längre och på en högre sysselsättningsgrad, minska sjukskrivningar samt att arbeta med mångfald. I personalstrategin lyfts bemötande och ledarskap fram som viktiga områden även arbete med t.ex. en hållbar arbetssituation, jämställdhet, mångfald och att ta tillvara på alla medarbetares arbetsförmåga kommer att vara viktiga

områden framöver. Trenden med ökad konkurrens om arbetskraften kommer att hålla i sig. För kommunstyrelsens verksamheter är det framförallt svårigheter att rekrytera och behålla specialister inom olika ingenjörsyrken.

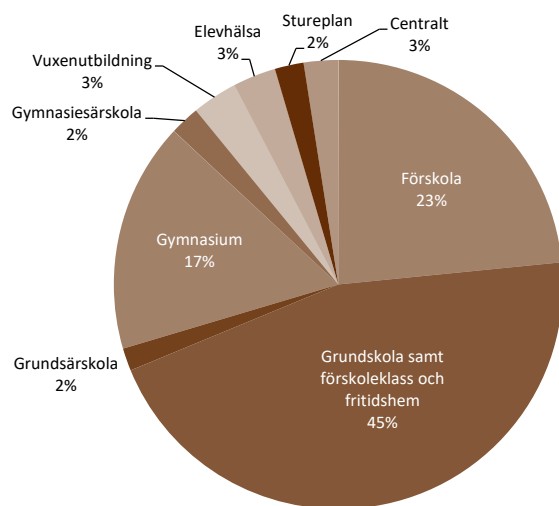
Flera större infrastrukturprojekt påverkar Skara de kommande åren, något som ytterligare bör stärka möjligheten att pendla och resa kollektivt. Kommunen arbetar också med att tillgodose näringslivets utveckling med tillgång till industri- och exploateringsmark. Inom besöksnäringen har Skara möjligheter att vidareutvecklas som turistkommun och därmed öka den turistekonomiska omsättningen där nya arbetstillfällen skapas. Samverkan sker inom ramen för Västra Skaraborg med kopplingar mot Trollhättan och Vänersborg samt med främst Skövde och Falköping för Varnhem/hornborga området. Företagen i Skara uppger brist på kompetens som ett av de största hindren för utveckling vilket ökar vikten av arbetsmarknadsgruppens arbete. Arbetsmarknadsgruppen arbetar fortlöpande med matchnings- och utanförskapsproblematiken i Skara kommun vilket under åren också kommer innebära ett breddat fokus på validering och yrkesutbildningar.

Genomförandet av visions- och varumärkesplattformen fortsätter de kommande åren. Tyngdpunkten i visionsarbetet ligger på hållbarhet och engagemang i centrumutveckling och evenemang i syfte att stärka kommunens attraktivitet och stolthet hos invånarna. Den upplevda tryggheten i Skara behöver höjas framöver och flera insatser och samverkansformer har arbetats fram som grund för detta arbete. Insatser som ska stärka den sociala tilliten och utformning av den fysiska miljön.

Måluppfyllelse

Medborgare	Verksamhet	Personal	Miljö	Folkhälsa	Tillväxt & utveckling	Ekonomi
<p>Kommunfullmäktiges mål</p> <p></p> <p>Alla invånare ska erbjudas bästa möjliga förutsättningar för att leva, bo och verka i Skara.</p>	<p>Kommunfullmäktiges mål</p> <p></p> <p>Skara kommuns verksamheter ska präglas av samverkan, effektivitet och kvalitet.</p>	<p>Kommunfullmäktiges mål</p> <p></p> <p>Skara kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare där ledare tillsammans med medarbetare utvecklar verksamheten</p>	<p>Kommunfullmäktiges mål</p> <p></p> <p>Alla beslut ska bidra till ett hållbart samhälle.</p>	<p>Kommunfullmäktiges mål</p> <p></p> <p>Alla barn och unga ska ges rätt förutsättningar till en god hälsa och en trygg uppväxt.</p>	<p>Kommunfullmäktiges mål</p> <p></p> <p>Utbildningsnivån i Skara kommun ska höjas.</p>	<p>Kommunfullmäktiges mål</p> <p></p> <p>Alla verksamheter ska ha kostnadskontroll och redovisa ekonomisk balans.</p>
<p>Nämndens mål</p> <p></p> <p>Kommunstyrelsen ska skapa förutsättningar för goda livsvillkor för alla kommuninvånare.</p> <p></p> <p>Skara kommuns invånare ska trivas och vara stolta över sin kommun.</p> <p></p> <p>Skara kommun ska präglas av öppenhet och möjlighet till dialog.</p>	<p>Nämndens mål</p> <p></p> <p>Kommunstyrelsen ska arbeta långsiktigt för att erbjuda goda boende- och uppväxtmiljöer.</p> <p></p> <p>Kommunstyrelsen tillhandahåller väl utvecklade och verksamhetsanpassade stödssystem.</p>	<p>Nämndens mål</p> <p></p> <p>Samtliga medarbetare upplever och ger ett gott bemötande.</p> <p></p> <p>I Skara utövas ett hälsosamt ledarskap.</p> <p></p> <p>Medarbetare skall ges möjlighet till inflytande över sin arbetstid.</p>	<p>Nämndens mål</p> <p></p> <p>Bidra till ett miljömässigt hållbart samhälle och minska utsläppen av växthusgaser genom att fasa ut fossila bränslen.</p> <p></p> <p>Tillgängligheten till grönområden och rekreationsområden ska öka.</p> <p></p> <p>Lokalt se möjligheterna till att ta hand om dagvattenhantering och minska riskerna för översvämningar och belastning på vattendrag.</p>	<p>Nämndens mål</p> <p></p> <p>Skapa förutsättningar för goda livsvillkor för alla och trygg uppväxt för barn och ungdomar.</p> <p></p> <p>Skapa förutsättningar för ett hållbart yrkesliv.</p> <p></p> <p>God hälsa och livskvalitet för seniorer.</p>	<p>Nämndens mål</p> <p></p> <p>Stärka arbetsmöjligheterna för fler i arbete, i synnerhet unga.</p> <p></p> <p>Skapa förutsättningar för ett livskraftigt näringsliv i Skara kommun.</p>	<p>Nämndens mål</p> <p></p> <p>Ekonomi i balans</p>

Verksamhetsfördelade kostnader %

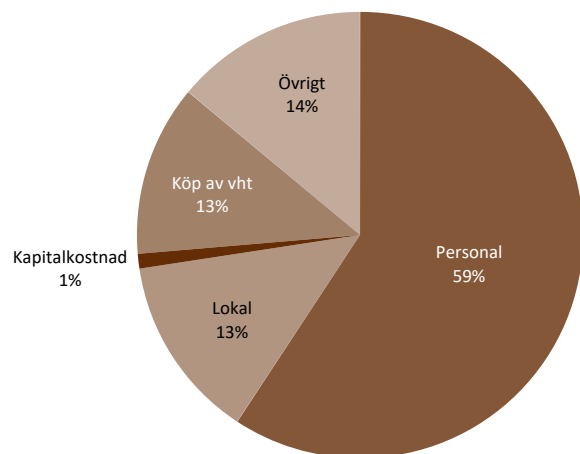

Barn- och utbildningsnämnden

Inom barn- och utbildningsförvaltningen i Skara bedrivs olika former av lärande inom utbildning, kultur och fritid. Förvaltningen ansvarar för förskola, grundskola med skolbarnomsorg, sarskola, gymnasieskola, vuxenutbildning, familjecentral, musikskola och öppen fritidsverksamhet. Musikskolan, öppen fritidsverksamhet, teknik- och entreprenörcentrum samt skapande verksamhet bildar tillsammans ett ungdomens hus med namnet Stureplan.

Skara kommuns vision ”Skara vision 2025” speglar kommunens långsiktiga viljeinriktning. Vision 2025 anger tillsammans med nationella styrdokument kommunens uppgift och därmed nämndens. Det innebär att skapa förutsättningar för våra elever att nå förskolans och skolans nationella mål och samtidigt tydligt bidra till att våra invånare är nöjda med att leva och bo i Skara. I Skara ska det vara lätt att få familje- och yrkeslivet att gå ihop. Därmed är det viktigt att nämnden erbjuder barnomsorg av hög kvalitet och utifrån vårdnadshavares behov. Kreativitet och viljan att utmana befintliga arbetsformer och strukturer är givna delar inom nämndens verksamhet, allt för att utveckla lärandet. Ledarskapet inom Barn- och utbildning ska präglas av tydlighet och modet att utifrån nationella styrdokument utmana sina medarbetare. Hållbart lärande är nyckelord för nämndens hela ansvarsområde, där pedagoger ansvarar för barn och elevers utvecklingsprogression, men där också skolledare leder förskollärares och lärares lärande.

Kostnadsstrukturdiagram %

Ekonomisk översikt

Förvaltningen visar ett underskott på 9,5 mnkr. Kommunens gymnasieskola har haft färre elever än budget vilket medfört högre kostnader och lägre intäkter från andra kommuner. Underskott har delvis reducerats genom personalanpassningar som gett effekt under andra halvåret. Lokalkostnader har överstigit budget. Vidare belastar avgångsvederlag utfallet under året.

Årets resultat

Nettokostnad per verksamhet (Tkr)	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Förskola	100 677	98 940	-1 737	93 991	89 051
Grundskola samt förskoleklass och fritidshem	194 926	193 111	-1 815	182 630	175 442
Grundsärskola	7 027	6 398	-629	6 001	5 948
Gymnasium	71 181	66 358	-4 823	67 615	67 511
Gymnasiesärskola	9 135	6 280	-2 855	7 106	5 905
Vuxenutbildningen	14 062	16 067	2 005	14 608	10 511
Elevhälsa	13 336	15 458	2 122	14 043	13 033
Stureplan	8 853	8 789	-64	9 197	9 662
Central OH	10 714	8 990	-1 724	7 997	9 231
Summa nettokostnad	429 911	420 391	-9 520	403 188	386 294

Tkr	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Intäkter	119 631	109 421	10 210	118 863	96 981
Summa intäkter	119 631	109 421	10 210	118 863	96 981
Personalkostnader	-325 660	-319 403	-6 257	-311 447	-278 248
Kapitalkostnader	-5 747	-6 517	770	-4 564	-3 873
Övriga kostnader	-218 135	-203 892	-14 243	-206 040	-201 153
Summa kostnader	-549 542	-529 812	-19 730	-522 051	-483 274
Summa nettokostnader	-429 911	-420 391	-9 520	-403 188	-386 293
Kommunbidrag	420 391	420 391	0	401 307	386 929
Årets resultat	-9 520	0	-9 520	-1 881	636

Ekonomisk analys

Förskola

Förskoleverksamheten visar ett underskott med motsvarande 1,7 mnkr. Kön till barnomsorgen ökade under hösten 2016 och nämnden gjorde stora ansträngningar att lösa den situation som uppstod. Det öppnades en tillfällig förskoleavdelning i familjecentralens lokaler samt vidare ökades antalet barn i befintliga förskolor och i friskolor. Från augusti 2017 fanns en permanent lösning med paviljonger på plats och familjecentralen flyttades tillbaka till sina lokaler.

Prognos på antal barn visade på fler barn än demografitilldelningen för budget 2017, denna ökning av antal barn kompenseras genom beslut av kommunfullmäktige med 2,93 mnkr.

Nämnden redovisar även följande avvikelser mot budget relaterat Förskola, ökade intäkter via statsbidrag för mindre barngrupper, 1,5 mnkr, lokalkostnad paviljonger, -900 tkr, ökade utbetalningar beroende på fler förskoleplatser i friskolor, 0,8 mnkr, uppstartskostnader för paviljonger samt andra engångskostnader för att hantera barnkö, -0,8 mnkr. Vidare har man haft ökade kostnader för vikarier, -0,4 mnkr samt lägre intäkter än budgeterat från migrationsverket om 0,4 mnkr.

Grundskola samt förskoleklass och fritidshem

Grundskoleverksamheten inklusive Fritidsverksamhet visar ett underskott med motsvarande 1,8 mnkr. Elevprognosen för 2017 visade fler elever i grundskolan än demografiberäkning till budget 2017, denna ökning av antal elever kompenseras genom beslut av kommunfullmäktige med 4,1 mnkr.

Investeringskostnaden för Viktoriaskolan blev lägre än budget. Detta innebär att det blir lägre hyreskostnad för grundskolan. Hyresreduktionen tillfaller Viktoriaskolan, 0,7 mnkr. Barn- och utbildning har fått extra tilldelning för ökade hyreskostnader av Viktoriaskolan. Friskolor med grundskolor kompenseras motsvarande sin andel 0,7 mnkr.

Vidare redovisar nämnden avvikelser mot budget relaterat lägre ersättning från migrationsverket om 1 mnkr, ökade kostnader för att skapa studiero 0,6 mnkr, samt övriga ökade kostnader med 0,25 mnkr.

Grundsärskola

Grundsärskola visar ett underskott med motsvarande 0,6 mnkr. Förklaringen ligger i fler elever både i kommunens skola och elever folkbokförda i Skara kommun som går i andra kommuners skolor.

Gymnasium

Gymnasieverksamheten visar ett underskott med motsvarande 4,8 mnkr. Av underskottet visar kommunens gymnasium ett underskott på 3,7 mnkr. Underskottet relaterar lokalkostnader om -1,7 mnkr. Delar av vuxenutbildningen flyttade från Katedralskolan till Sveriges lantbruksuniversitetets lokaler (SLU) under 2016. Detta innebar att gymnasiets del av kostnaden för Katedralskolan ökade.

Vidare ligger förklaringen i färre elever, framförallt elever på introduktionsprogrammet (IM), än budgeterat, -4,3 mnkr. Personalanpassningar beroende på färre elever, 2,4 mnkr. Högre kostnader för köp av gymnasieplatser i andra kommuner och lägre intäkter för försäljning av gymnasieplatser till andra kommuner har inneburit -5,5 mnkr mot budget. Dock visar lägre utfördelning av elevbidrag till kommunens gymnasium ett överskott om 4,3 mnkr mot budget.

Gymnasiesärskola

Gymnasiesärskola visar ett underskott med motsvarande 2,9 mnkr. Kommunens skola visar ett underskott på 0,7 mnkr. Det är personalkostnaderna som överstiger budget. Elevantalet är oförändrat mot budget. Resterande underskott beror på fler elever hos andra kommuner samt ökade kostnader avseende tilläggsbelopp.

Vuxenutbildningen

Vuxenutbildningen visar ett överskott med motsvarande 2,0 mnkr. Det relaterar ökade intäkter via etableringsbidrag från migrationsverket via att fler elever samt större andel som ger etableringsbidragsersättning.

Elevhälsa

Elevhälsa visar ett överskott med motsvarande 2,1 mnkr. Överskottet består av lägre personalkostnader beroende på vakanta tjänster för kurator, skolsköterska och specialpedagoger.

Stureplan

Något högre kostnader än budgeterade i verksamheten resulterar i ett underskott om 64 tkr för 2017.

Centralt

Central overhead visar ett underskott med motsvarande 1,7 mnkr. Kostnad för avgångsvederlag till verksamhetschefer har belastat med 2,4 mnkr. Övriga personalkostnader har varit lägre än budgeterat under året. Det beror på vakant tjänst. Det har även gjorts besparingar på övergripande kostnader.

Investeringsredovisning

Förvaltningen håller investeringsramen för året.

Investeringar avseende satsningen ”en till en” F-6 har en genomförts enligt plan för 2017. Resterande del för F-6 kommer att genomföras 2018.

Nettoinvesteringar (Tkr)

Investering	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Inventarier	6 201	6 700	499	8 048	3 664
Summa nettoinvestering	6 201	6 700	499	8 048	3 664

Måluppfyllelse

Medborgare	Verksamhet	Personal	Miljö	Folkhälsa	Tillväxt & utveckling	Ekonomi
<p>Kommunfullmäktiges mål</p> <p></p> <p>Alla invånare ska erbjudas bästa möjliga förutsättningar för att leva, bo och verka i Skara.</p>	<p>Kommunfullmäktiges mål</p> <p></p> <p>Skara kommuns verksamheter ska präglas av samverkan, effektivitet och kvalitet.</p> <p></p> <p>Alla barn och elever ska utvecklas utifrån sina förutsättningar och nå sina kunskapsmål</p>	<p>Kommunfullmäktiges mål</p> <p></p> <p>Skara kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare där ledare tillsammans med medarbetare utvecklar verksamheten</p>	<p>Kommunfullmäktiges mål</p> <p></p> <p>Alla beslut ska bidra till ett hållbart samhälle.</p>	<p>Kommunfullmäktiges mål</p> <p></p> <p>Alla barn och unga ska ges rätt förutsättningar till en god hälsa och en trygg uppväxt.</p>	<p>Kommunfullmäktiges mål</p> <p></p> <p>Utbildningsnivån i Skara kommun ska höjas.</p>	<p>Kommunfullmäktiges mål</p> <p></p> <p>Alla verksamheter ska ha kostnadskontroll och redovisa ekonomisk balans.</p>
<p>Nämndens mål</p> <p></p> <p>Samverkan leder till ökad måluppfyllelse för elever</p> <p></p> <p>Digitala resurser används i lärande/utbildningen</p>	<p>Nämndens mål</p> <p></p> <p>Ledarskapet utvecklar verksamheten.</p> <p></p> <p>Verksamheten präglas av aktuell forskning.</p> <p></p> <p>Elever har rätt till inflytande över sin verksamhet</p>	<p>Nämndens mål</p> <p></p> <p>Samtliga medarbetare upplever och ger ett gott bemötande.</p> <p></p> <p>I Skara utövas ett hälsosamt ledarskap.</p> <p></p> <p>Medarbetare skall ges möjlighet till inflytande över sin arbetstid.</p>	<p>Nämndens mål</p> <p></p>	<p>Nämndens mål</p> <p></p> <p>Det förebyggande arbetet riktar sig till alla barn och ungdomar.</p> <p></p> <p>Elever har rätt till utbildning som präglas av trygghet</p>	<p>Nämndens mål</p> <p></p> <p>Eleven når så långt som möjligt enligt utbildningens mål.</p>	<p>Nämndens mål</p> <p></p> <p>Ekonomi i balans</p>

Verksamhetsanalys

Verksamhetsåret 2017 har präglats av en viss turbulens inom förvaltningen. Under året rekryterades en ny förvaltningschef med ett inledande uppdrag att lägga upp en struktur för det systematiska kvalitetsarbetet. Detta behov har klart och tydligt påpekats av skolinspektionen efter deras tillsyn av förvaltningen under våren 2017. Behovet av att förbättra kvalitetsarbetet gäller på övergripande nivå och samtidigt alla skolformer.

Skara kommun hamnade på plats 23 2016 avseende det sammanvägda resultatet för grundskolan som presenterades i SKL:s öppna jämförelser, vilket var mycket glädjande. Nu kan vi konstatera att resultaten 2017 inte alls ligger på samma nivå. År 2017 ligger rakningen inom öppna jämförelser på plats 240, vilket är det lägsta värdet för Skara sedan denna jämförelse startade. Dessa resultat måste följas upp inom det systematiska kvalitetsarbetet.

Gymnasieskolan i Skara står sig fortsatt väl i konkurrensen och kommunens vuxenutbildning har goda resultat och har klarat av att ta emot alla nyanlända som bosatt sig i kommunen.

Det har också pågått en mängd utvecklingsarbete och här kan nämnas exempelvis förskole satsningen ”Hållbart lärande i samspel” där alla förskollärare har deltagit och som skett i samverkan med specialpedagoger och Lunds Universitet. I grundskolan och gymnasieskolan kan nämnas läslyftet. Verksamheten på Stureplan har också haft en fortsatt bra utveckling som ett ungdomens hus med lärandet i centrum och har haft en viktig roll för att

erbjuda nyanlända både stimulerande och utvecklande fritidsaktiviteter. Fokus har allt mer riktats mot att erbjuda styrda aktiviteter som leds av vuxna.

Framtid och utmaningar

Första linjens chefer behöver få bättre förutsättningar att bedriva sitt pedagogiska ledarskap. Här räcker det inte enbart med att tillsätta fler skolledare och beslutet att ha specialpedagoger ute på skolorna, för att ge rektorerna stöd i deras ansvar för elevhälsoarbetet. Förvaltningsledningen behöver fortsatt bedöma vad som krävs för att få till ett pedagogiskt ledarskap som leder till att undervisning och förhållningsätt kan utvecklas så att elevernas resultat förbättras.

Utvecklingsområden/-behov

- En ny modell kommer att tas fram för att stödja och styra det systematiska kvalitetsarbetet kommer att tas fram
- Elevhälsoarbetet måste värderas och omorganiseras med målet att nå mer förebyggande och hälsofrämjande insatser
- Förskolan kommer nu att skiljas från grundskolan och uppdraget att samtidigt vara förskolechef och rektor försvinner
- En utredning och genomlysning kommer att genomföras av hur förskolor och skolor lyckas med motverka mobbing och kränkande behandling.
- Förvaltningen måste fullfölja den lokalutredning som genomfördes av Sweco under 2017
- Förvaltningen behöver ta fram en handlingsplan för att utveckla undervisning och administrativa rutiner med IKT-teknik (IKT = informations och kommunikations teknik)

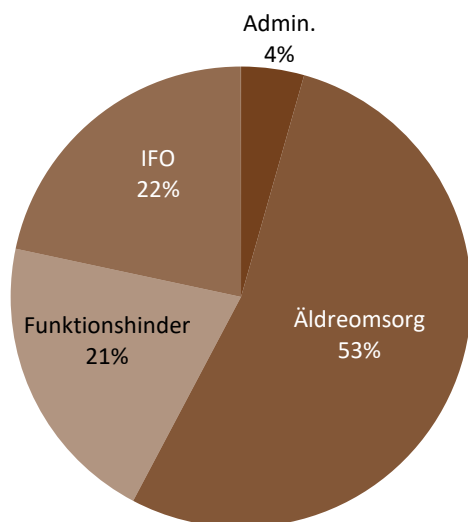
- En planering/struktur behöver tas fram för hur barn- och utbildningsnämnden ska få redovisning av enheternas resultat, deras analyser av styrkor och svagheter samt beslutade utvecklingsinsatser.

Det finns nu goda förutsättningar för att systematiskt arbeta med dessa strategier på alla enheter. Där grundpelarna ska vara en stabil och målmedveten ledningsorganisation, ta vara på all den kompetens som finns bland all personal, ett systematiskt kvalitetsarbete och sist men inte minst kompetensutveckling. Mot denna bakgrund finns det nu goda förutsättningar för att skapa en skolverksamhet som alla kan vara stolta över.

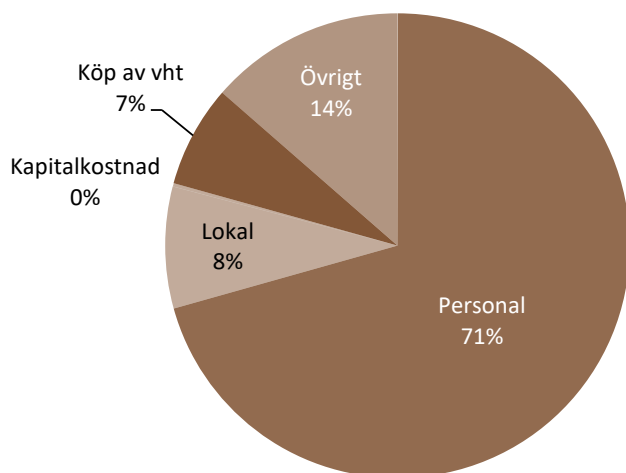
Jämförelsetal

Nyckeltal	Bokslut 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Medborgare			
Inskrivna barn per årsarbetare förskolan	5,9	5,9	6,3
Antal elever per lärare grundskolan (heltidstjänst)	11,7	11,9	12,1
Antal elever per lärare förskoleklass (heltidstjänst)	14,5	16,8	16,3
Verksamhet			
Genomsnittligt meritvärde grundskolan	202,1	235,2	212,6
Genomsnittligt betygspoäng gymnasiet	13,8	13,7	13,6
Personal			
Total sjukfrånvaro i procent av tillgänglig tid	5,3 %	6,1 %	5,7 %

Versamhetsfördelade kostnader %

Kostnadsstrukturdiagramm %

Omsorgsnämnden

Nämndens ansvarsområde omfattar individ- och familjeomsorg (IFO), äldreomsorg (ÄO) samt avdelningen för funktionshinder (AFF). Verksamheten regleras bland annat av socialtjänstlagen, lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade samt hälso- och sjukvårdslagen. Därtill kommer tvångslagstiftningarna; lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga samt lagen om vård av missbrukare i särskilda fall.

Insatser inom socialtjänsten ska vara av god kvalitet och utföras av personal med rätt kompetens. Kvaliteten i verksamheten ska systematiskt och fortlöpande utvecklas och säkras. Nämnden utvecklar sina verksamheter utifrån digitaliseringens möjligheter.

Insatserna ska ske i samråd med den enskilde och utformas och genomförs för att frigöra och utveckla egna resurser. De insatser förvaltningen arbetar med kan vara av kortvarig eller livslång karaktär och kräver förmåga till flexibla och individuella lösningar. Förvaltningen fortsätter utveckla sin förmåga att lösa komplexa problem tillsammans med de enskilda och deras närstående på hemmaplan och i samverkan med andra nämnder, primärvård, regionsjukvård, arbetsförmedling, försäkringskassa, företag och ideella föreningar.

Ekonomisk översikt

Omsorgsnämndens avvikelse 2017 ger -19,4 mnkr mot budget. (jämfört med + 21,8 mnkr 2016 inkl. tilläggsbudget 9 mnkr). Underskottet beror företrädesvis på kostnader för placeringar inom Individ och familjeomsorgen, vidare för verksamheter för Personlig assistens och Hemvård. Antalet timmar i hemvården ökade, nämnden fick fler SäBo och LSS platser, semesterbonus infördes, sjukkostnader ökade och intäkter för ensamkommande barn minskade.

Avvikelser: Administration +0 mnkr (+3 mnkr 2016), Äldreomsorg -7,5 mnkr (-1,6 mnkr 2016), Funktionshinder -3,3 mnkr (-0,8 mnkr 2016), Individ och familjeomsorg -8,6 mnkr (+21,2 mnkr 2016 inkl tilläggsbudget 9 mnkr) varav integrationsverksamheten +3,8 mnkr (19,8 mnkr 2016).

Årets resultat

Nettokostnad per verksamhet (Tkr)	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Administration	18 356	18 387	31	77 089	74 118
Äldreomsorg	221 742	214 223	-7 519	145 560	145 566
Funktionshinder	85 779	82 500	-3 278	77 653	73 216
Individ och familjeomsorg	89 987	81 402	-8 585	63 315	83 724
Summa nettokostnad	415 864	396 512	-19 351	363 617	376 624

Budget och redovisning för hemtjänst har flyttats från Administration till Äldreomsorg därav de stora avvikelserna mellan 2016 och 2017

Tkr	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Intäkter	162 565	162 422	143	186 057	135 179
Summa intäkter	162 565	162 422	143	186 057	135 179
Personalkostnader	-408 573	-399 758	-8 815	-371 839	-333 638
Kapitalkostnader	-1 351	-1 148	-203	-1 283	-1 197
Övriga kostnader	-168 504	-158 028	-10 476	-176 552	-176 968
Summa kostnader	-578 428	-558 934	-19 494	-549 674	-511 803
Summa nettokostnader	-415 863	-396 512	-19 351	-363 617	-376 624
Kommunbidrag	396 512	396 512	0	385 481	365 640
Årets resultat	-19 351	0	-19 351	21 864	-10 984

Ekonomisk analys

Administration

Den centrala administrationen och nämndskostnader redovisar ett utfall som är i nivå med budget. IT kostnaderna har varit lägre än budget på grund av att inte alla projekt kunnat genomföras som planerat. Under året har kostnader för konsultativt stöd till chefer, arbetsmiljö och rehabilitering ökat tillfälligt.

Äldreomsorg

Äldreomsorgen redovisat totalt ett underskott om 7,5 mnkr varav verksamhet för hemvård står för ett underskott om 3,3 mnkr. Antalet beviljade timmar ökade med totalt 4600 timmar i förhållande till 2016. Antalet vårdtagare har inte ökat nämnvärt men antalet timmar per brukare har stigit. En hög sjukfrånvaro i början av året är också en förklaring till underskottet. Arbetet med att öka effektiviteten i hemvården har fortsatt och i april fördelade nämnden om ersättningsarna inom hemvården och mellan hemvårdsområdena.

Särskilt boende redovisar ett underskott om 2,1 mnkr. En hög sjukfrånvaro under årets inledning är en stor förklaring till underskottet. Det har även förekommit tillfälliga förstärkningsturer på framförallt Viktoriagården, Malmgården och Skarahemmet. Problem med bemanning under semestermånaderna är ytterligare en förklaring.

Antalet ensamkommande barn minskade under året, vilket bland annat inneburit ett minskat behov av HVB platser. Kosmos lämnade lokalerna i Vallehemmet under sommaren och lokalerna har sedan dess stått tomma. Finansieringen av hyran och en nattlinje övergick till nämnden från migrationsverket i samband med avveckling av HVB verksamhet, medel till denna finansiering saknades.

Nattpatrull redovisar ett underskott om 1,0 mnkr. Ersättning för obekvämt arbetstid och arbetsplatsmöten har varit lågt beräknade i budget, vilket har justeras till budget 2018. Under hösten 2017 så har behovet av nattliga insatser ökat vilket har medfört en viss utökning av personaltid, genom tillsättning av extra turer och förlängning av schematider. Andra orsaker till budgetavvikelsen är kostnader för

VAK, en personal vakar hos brukare som är i vård i livets slut nattetid i brukarens hem och kostnader för introduktion av vikarier.

Semesterbonus påverkar underskottet med 1 mnkr. På grund av stora svårigheter att rekrytera personal under sommarsemestern betalade nämnden ut en bonus till fast anställd personal som valde att flytta sin semester. Även timvikarier inom kommunals avtalsområde fick en bonus om de arbetade under de kritiska veckorna. Denna påverkade äldreomsorg och funktionshinder med sammanlagt 1 mnkr. Nämnden fick under året betala 0,5 mnkr i sanktionsavgifter till Västragötalandsregionen, varav 225 tkr avser år 2016. Under våren 2016 ökade trycket på särskilda boende platser och nämnden öppnade då 7 platser på Vallehemmet. I perioder har behovet av korttids-växelvårdsplatser ökat 2017 vilket medfört brist på platser då vi inte kunde ta hem brukare från sjukhus i rimlig tid.

Momsintäkter har minskat efter den skatttvist som nämnden förlorade 2015. Förändrat regelverk inom försäkringskassan har inneburit kostnader för utförsäkrade medarbetare som arbetsgivaren har fått betala i 180 dagar.

Statliga stimulansmedel om 4,2 mnkr har erhållits för att öka bemanningen inom äldreomsorgen. Bland annat förstärks Viktoriagården och Ardalagården med en nattlinje. Anledningen är att det faktiska omvårdnadsbehovet hos de boende har ökat samt att nämnden ska följa SKL:s rekommendation om ökad kvalitet på särskilt boende är ett fortsatt prioriterat område inom särskilt boende.

Även hemvården har fått ta del av dessa stimulansmedel med fokus på att anpassa verksamheten utifrån behov och de enskildas biståndsbeslut, utveckla E-hälsa och kvalitetssäkra genomförandeplaner.

Funktionshinder

Funktionshinder redovisar ett underskott mot budget om 3,3 mnkr. Personlig assistens har en negativ avvikelse om -4,7 mnkr. Personlig assistans har under de senaste åren uppvisat ett underskott. Fler ärenden och timmar och förändrade bedömningar från försäkringskassan har påverkat kostnadsutvecklingen.

Gruppboende redovisar ett överskott om 2,5 mnkr. Det nya gruppboendet på Månglaren startade sin verksamhet under sommaren 2017 vilket inneburit ett överskott för verksamheten under första halvåret. Behoven har på olika sätt verkställts i andra verksamheter men hyreskostnader och viss personalkostnad har varit lägre än budgeterat på grund av att verksamheten startat senare än beräknat.

Korttidsboende Bumerangen/Grottan visar på underskott om 1,1 mnkr mot budget. Lokalkostnader i form av dubbla hyror och återställning av gamla lokaler har påverkat kostnaderna. Även förbrukningsinventarier och material har varit högre än beräknat. Vissa kostnader är av engångskaraktär vid uppstart.

Individ- och familjeomsorg

Individ och familjeomsorgen redovisar totalt sett ett underskott mot budget om 8,6 mnkr. Vuxenheten står för -5,4 mnkr av avvikelsen (jmf -1,6 mnkr 2016). Placeringar och tillfälliga boenden för vuxna

har ökat och har ett samband med bostadsbristen i Skara. Även enstaka ärende med tvångsvård. Totalt visar HVB Vuxna -1,6 mnkr mot budget. Placeringar socialpsykiatri visar -2,5 mnkr i avvikelse mot budget. Personer med sammansatt socialpsykiatrisk problematik placeras på grund av att den vårdnivå som är möjlig att erbjuda i kommunens regi inte är tillräcklig för vissa individer med mycket omfattande svårigheter. Övriga insatser till vuxna redovisar -1,3 mnkr i avvikelse mot budget där bl.a. skyddsplaceringar för våld i nära relationer står för en del av underskottet.

Barn och unga redovisar en negativ avvikelse mot budget om 8,1 mnkr. Placeringar av barn och unga har ökat under flera år både i antal och i kostnader. Behoven har ökat mer än tillgången på platser vilket drivit upp dygnskostnaderna. Av ingående verksamheterna visar Familjehem -2 mnkr jämfört med budget relaterande brist på tillgängliga familjehem vilket gjort att konsulentledda familjehem har används till viss del. Även om dessa har minskat i antal är kostnaden så betydande att dessa placeringar kan förklara hela underskottet. Platsbristen har en koppling till det ökade flyktingmottagandet. Av de statliga medel för flyktingmottagandet som har tillförts kommunen har därför 1,0 mnkr lagts på budgeten för placeringar av barn och unga. Antal placerade barn har under året ökat, men den genomsnittliga dygnskostnaden har minskat utifrån att ökningen består i placeringar i egna familjehem. HVB Barn och unga visar en negativ avvikelse om -5,1 mnkr. Det är ett fåtal individer som placerade i denna vårdform, merparten med stöd av tvångsvårdslagstiftningen.

Vidare visar personalmyndighet -1,5 mnkr relaterat tillfälliga konsulttjänster samt övrigt relaterat verksamhet Barn och unga +0,5 mnkr mot budget. Kontaktpersoner/familjer samt öppna insatser visar på ett mindre överskott.

Ekonomiskt bistånd redovisar en avvikelse mot budget om +1,1 mnkr. Kostnader för ekonomiskt bistånd som stigit under flera år tidigare har sjunkit. Antal hushåll som uppbär försörjningsstöd har minskat. De arbetsbefrämjande åtgärder som gjorts har haft en betydande inverkan.

Arbetsmarknadsenheten visar +2,0 mnkr i avvikelse mot budget. De arbetsbefrämjande åtgärderna i form av jobbprojekten in-tecknar kostnader framåt i tiden, därav infinner sig ett överskott 2017. Anställning sker med särskilt anställningsstöd i 12 mån, beroende på vilken placeringsform som används kan medlen räcka till mellan 21 och 35 anställningar på årsbasis. Eftersom åtgärderna är beslutade för 2017 och 2018 kan verksamheten inte ha kostnader som sträcker sig in i 2019.

Flyktingmottagande visar +3,7 mnkr mot budget. Verksamheten för ensamkommande barn har under året genomgått stora förändringar för att anpassa sig till ett mindre antal barn samt en omställning från HVB till stödboendeformer. Det finns en viss övertalighet och kostnader för tomma lokaler men under året har verksamheten lyckats lösa omställningarna bra. Under 2018 slår det nya ersättningsystemet igenom fullt ut och det kommer innebära fler utmaningar.

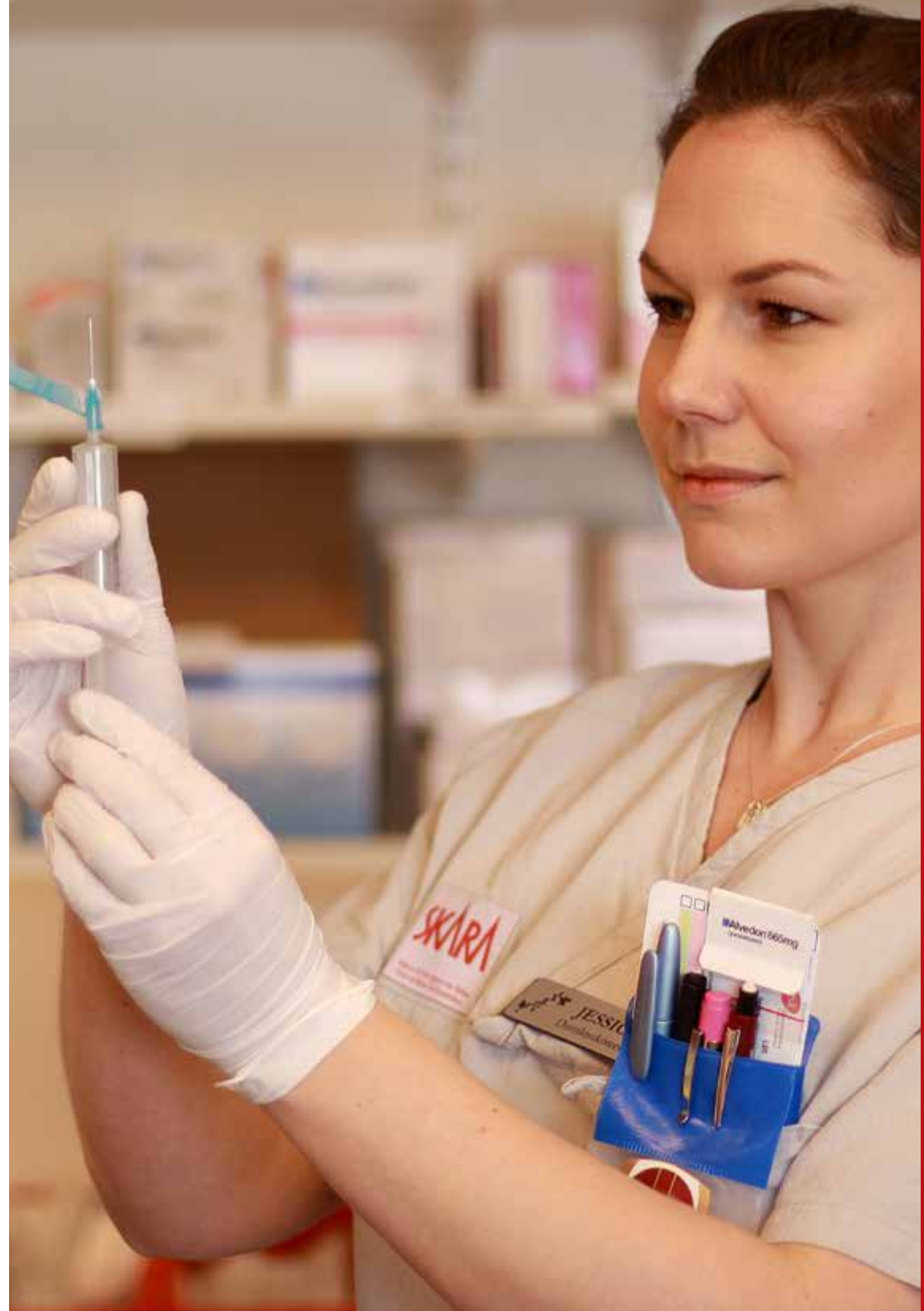
Posten Övrigt visar -1,8 mnkr och innefattar bl.a. kostnader utöver budget för utvecklingsarbete, avgångsvederlag och familjerätt.

Investeringsredovisning

Utbyte av datorer har skett enligt plan. Kostnaden för inventarier till nytt LSS boende har varit högre än beräknat. Övriga inventarieinköp har varit lägre än beräknat.

Nettoinvesteringar (Tkr)

Investering	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Inventarier	1 614	1 600	-14	1 105	1 297
Övriga					30
Summa nettoinvestering	1 614	1 600	14	1 105	1 327

Måluppfyllelse

Medborgare	Verksamhet	Personal	Miljö	Folkhälsa	Tillväxt & utveckling	Ekonomi
<p>Kommunfullmäktiges mål</p> <p></p> <p>Alla invånare ska erbjudas bästa möjliga förutsättningar för att leva, bo och verka i Skara.</p>	<p>Kommunfullmäktiges mål</p> <p></p> <p>Skara kommuns verksamheter ska präglas av samverkan, effektivitet och kvalitet.</p> <p>Alla ska ha rätt till trygghet, vård och omsorg vid behov.</p>	<p>Kommunfullmäktiges mål</p> <p></p> <p>Skara kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare där ledare tillsammans med medarbetare utvecklar verksamheten</p>	<p>Kommunfullmäktiges mål</p> <p></p> <p>Alla beslut ska bidra till ett hållbart samhälle.</p>	<p>Kommunfullmäktiges mål</p> <p></p> <p>Alla barn och unga ska ges rätt förutsättningar till en god hälsa och en trygg uppväxt.</p>	<p>Kommunfullmäktiges mål</p> <p></p> <p>Utbildningsnivån i Skara kommun ska höjas.</p>	<p>Kommunfullmäktiges mål</p> <p></p> <p>Alla verksamheter ska ha kostnadskontroll och redovisa ekonomisk balans.</p>
<p>Nämndens mål</p> <p></p> <p>Omsorgsnämnden ska medverka till gemenskap, integration och delaktighet</p> <p></p> <p>Omsorgsnämnden ska bidra till att skapa goda och trygga levnadsförhållanden</p> <p></p> <p>Omsorgsnämnden ska nå samhällets mest utsatta så tidigt som möjligt.</p>	<p>Nämndens mål</p> <p></p> <p>Omsorgsnämnden ska arbeta för att bibehålla, utveckla och återvinna individens förmågor.</p> <p></p> <p>Omsorgsnämndens verksamheter skall vara rättsäkra</p> <p></p> <p>Omsorgsnämndens verksamheter skall ständigt utvecklas och förbättras med brukaren i fokus.</p> <p></p> <p>Alla ska ha rätt till trygghet, vård och omsorg när man blir äldre.</p>	<p>Nämndens mål</p> <p></p> <p>Samtliga medarbetare upplever och ger ett gott bemötande</p> <p></p> <p>I Skara utövas ett hälsosamt ledarskap.</p> <p></p> <p>Medarbetare ska ges möjlighet till inflytande över sin arbetstid.</p>	<p>Nämndens mål</p> <p></p>	<p>Nämndens mål</p> <p></p>	<p>Nämndens mål</p> <p></p> <p>De beslut som omsorgsnämnden fattar ska tas med hänsyn till barn och ungas bästa</p> <p>Omsorgsnämnden ska medverka till att utrikes föddas kunskaper och kompetenser bättre tas tillvara</p> <p>Omsorgsnämnden ska medverka till att öka andelen barn och unga som uppnår kraven för gymnasieexamen.</p>	<p>Nämndens mål</p> <p></p> <p>Ekonomi i balans</p> <p></p> <p>Ekonomisk kontroll</p>

Verksamhetsanalys

Under verksamhetsåret 2017 har Omsorgsnämndens arbete präglats av bla förändringar inom integrationsområdet och volymer i hemtjänsten. Utvecklingsarbeten har påbörjats för att möta framtidens utmaningar avseende både lagförändringar, demografi, arbetskraft och digitalisering. Arbetet med nära ledarskap och att vara en frisk arbetsplats med medarbetare som trivs har pågått under hela året och kommer att fortgå. Handfasta verktyg har hämtats från satsningen Hållbart Yrkesliv samt nya rehabiliteringsanvisningar från HR-avdelningen. För att vara en arbetsgivare som attraherar arbetskraft är området prioriterat.

Måluppfyllelsen är varierande. Flera områden visar att fortsatt arbete krävs för att nå måluppfyllelse medan andra visar att målen har nåtts och bibehållits över tid. Att öka användandet av nattkameror har nämnden haft som mål men inte nått fullt ut. Målet ligger kvar under kommande år. Fortsatt arbete för att minska försörjningsstöd kommer primärt ske genom utvecklingsarbetet kring Trelleborgsmodellen. Satsningar som jobbprojektet har fått stort genomslag och genererat självförsörjningen för flertalet som deltagit.

Digitalisering i form av verksamhetsutveckling tillsammans med teknik pågår ständigt och förväntas växa i takt med att behoven av nya lösningar för att leverera en behovsanpassad vård och omsorg växer.

Under verksamhetsåret har det varit fokus på SFT (samarbete för trygghet) inom den sociala barn och ungdomsvården och rekrytering av egna familjehem

inom IFO för att bla minska placeringskostnaderna. Handlingsplan för barn och unga är ett tydligt uppdrag från kommunstyrelsen som syftar till ett gemensamt ansvar för det förebyggande arbetet kring barn och unga i samverkan med Barn- och utbildningsförvaltningen och Kultur- och Fritid. Utvecklingsarbetet kring Trelleborgsmodellen och beslutet att införa den med Skara kommuns förutsättningar är en av de större förändringarna för att stödja människor till arbete och att näringslivet får arbetskraft. Under årets början och slutet av 2016 hade förvaltningen höga sjukkostnader vilket föranledde ett intensivt arbete på bred front för att bibehålla frisk personal. En nyckel i detta är nära ledarskap. Nämnden behöver kompetenta enhetschefer som får förutsättningar att i det vardagliga arbetet tillsammans med sina medarbetare skapa förutsättningar och verkställa en god vård och omsorg. En karriärstege inom äldreomsorgen har tagits fram och arbetet med att införliva den pågår.

Under året har en åtgärdsplan tagits fram för att arbete med det prognostiserat underskott. Flera av åtgärderna är genomförda eller påbörjade och pågående. Trots detta redovisar nämnden ett underskott på 19 miljoner 2017.

Framtid och utmaningar

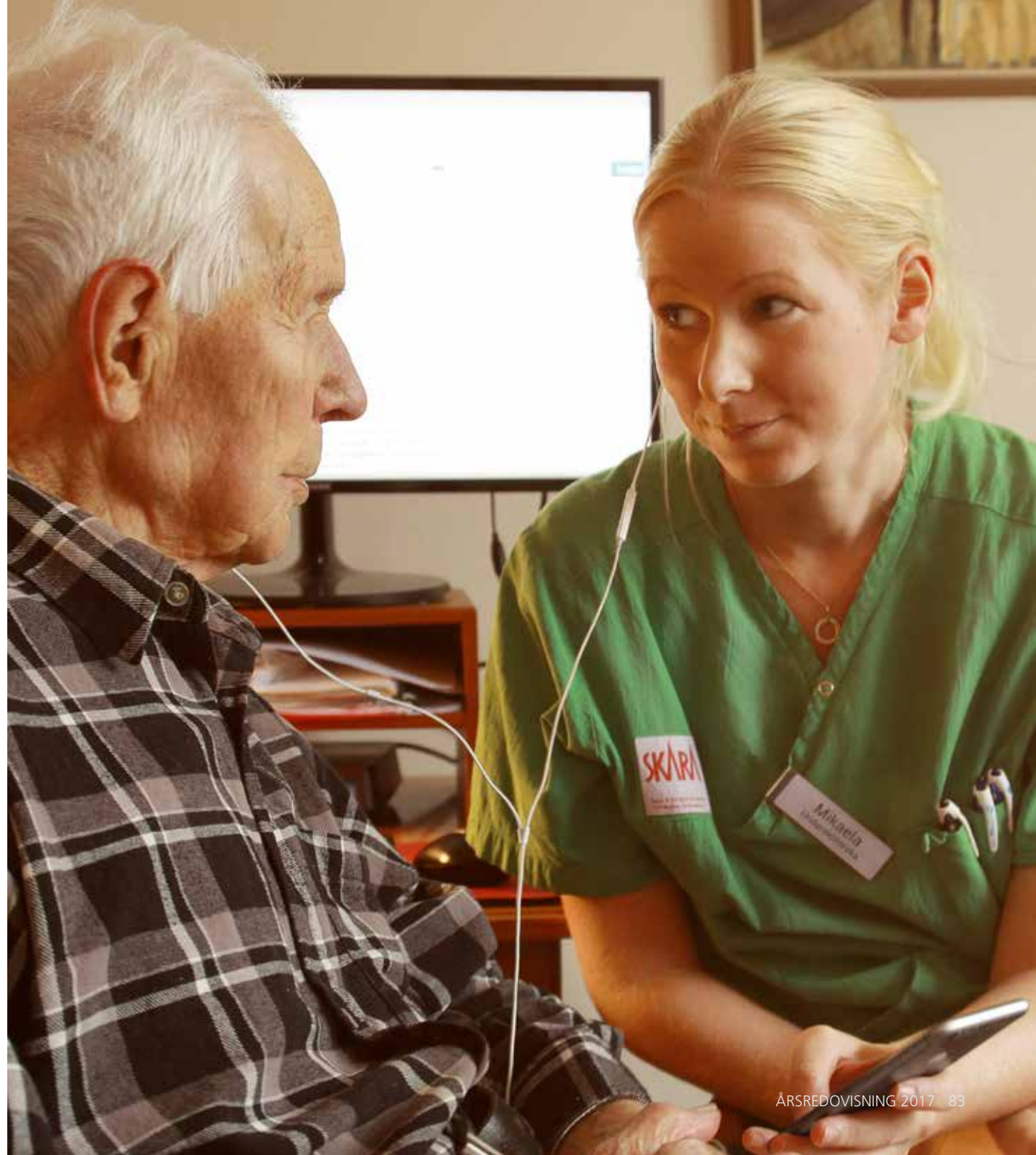
Omsorgsförvaltningen kommer inom de närmaste åren se att antalet äldre och deras behov av både hemvård och särskilda boendeplatser (säbo) ökar. Under 2017 ökade behovet av hemvårdstimmar med ca 4 600 timmar. Demografisiffror visar att det kommer ske en ökning av antalet personer över 80 med 25-30 % fram till 2025. Det innebär per

automatik inte att alla kommer behöva särskilda boendeplatser (säbo). Ser vi på dagens fördelning har 12 % av dem över 80 behov av särskilda boendeplatser. Det innebär att vi kommer att behöva ca 40 nya särskilda boende platser, utöver dagens, när vi närmar oss 2025. Den tekniska utvecklingen går framåt men kräver samtidigt investeringar som initialt kommer kosta pengar.

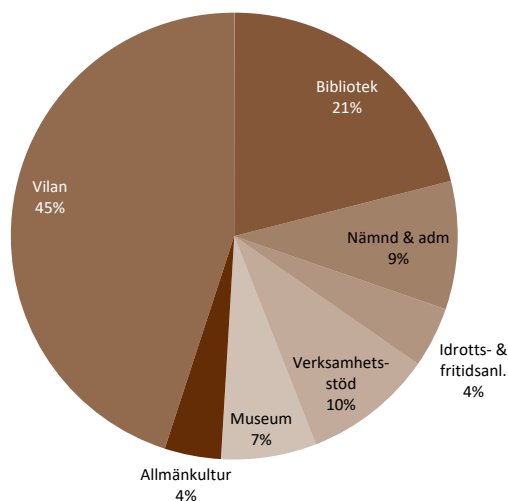
Kraven på kvalitén ökar från både brukare, arbetstagarorganisationer samt SKL och Socialstyrelsen. Nya lagförändringar har påverkat alla verksamheter och en ansvarsförskjutning märks tydligast mellan sjukvård och kommun. Beroende på vilka behov medborgarna har i en kommun (socioekonomisk status), kommunens förmåga till att effektivisera sina nämnder samt att finansiera välfärden är en utmaning som alla Sveriges kommuner står i och inför.

De viktigaste framtida frågorna för omsorgsnämnden:

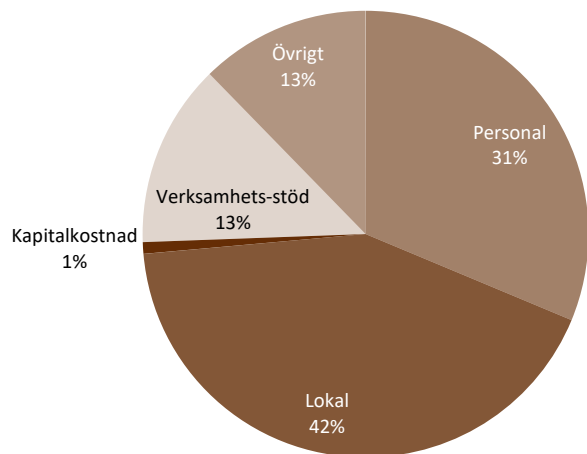
- Utveckla arbetet kring särskilt utsatta gruppers behov av boendelösningar.
- Utveckla samarbetet genom handlingsplan Barn och Unga.
- Utveckla och förbättra de sociala aktiviteterna inom äldreomsorgen.
- Anpassa äldreomsorgen verksamhet till personer med kognitiv svikt.
- Fortsatt arbete med brukarenkät (Pict O Stat) och Delaktighetsmodellen inom avdelningen för funktionshinder (AFF).
- Utveckla E-hälsan för att öka kvalitén, få en mer jämlik vård och använda resurserna mer effektivt.
- Utveckla familjehemsarbetet och minska konsultledd vård i enlighet med uppdrag från nämnden.
- Fortsätta med utvecklingsarbetet SFT (Samarbete för trygghet) runt barn- och unga.
- Fortsätta erbjuda natttillsyn med kamera. Utveckla användandet av nya tekniska hjälpmedel.
- Genomdriva IBIC, samt att hantera alla med kombinationsdiagnoser inom biståndsenheten.
- Digital insatsplanering inom äldreomsorgen men det kräver ekonomiska prioriteringar.
- Främja en frisk arbetsplats med friska medarbetare och nära ledarskap.
- Fortsatt utveckling av personalförsörjningsplan gällande rekrytering och introduktion inom hela förvaltningen.

Verksamhetsfördelade kostnader %

Kostnadsstrukturdiagram %

Kultur- & fritidsnämnden

Ett framgångsrikt kulturliv

Alla invånare ska aktivt kunna delta i kulturlivet i Skara kommun. I Skara ska det finnas ett levande kulturliv som stimulerar till kreativitet, deltagande och förnyelse. Kommunen ska slå vakt om sin tydliga kulturprofil med särskilt fokus på barn och ungdomskultur utifrån de fokusområden som beskrivs i Skara kommuns Kulturpolitiska program.

Ett aktivt idrotts- och föreningsliv

För många barn, unga och vuxna är kontakten med idrott och föreningsliv en viktig del. För Skara kommun är det av stor vikt att uppmuntra och stödja det engagemang och lust till aktivitet som idrotten och föreningslivet erbjuder. Det fritidspolitiska programmet tydliggör hur Skara kommun ska ta tillvara den ideella kraften som föreningarna utgör och peka på hur man kan fortsätta stödja ett aktivt fritids- och idrottsliv i hela Skara kommun.

Vilanområdets utveckling ska tillsammans med framtida gestaltungsarbete bidra till ett attraktivt idrottsområde för Skara kommuns behov. Satsningen på en ny idrottshall på Vilan är ett välkommet tillskott, tillsammans med utrustning och renovering av ishall.

Ekonomisk översikt

Kultur- och fritidsnämnden redovisar år 2017 ett underskott om totalt 0,8 mnkr. Underskottet är framförallt hänfört till lägre intäkter inom Vilans fritidsområde samt ett högre utfall för personalkostnader inom kultur och fritidskontoret än budgeterat.

Årets resultat

Nettokostnad per verksamhet (Tkr)	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Nämnd och administration	4 419	3 532	-887	3 545	2 598
Verksamhetsstöd	4 490	5 155	665	6 113	4 378
Museum	3 282	3 282	0	3 266	3 250
Allmänkultur	1 945	1 848	-97	1 628	1 470
Bibliotek	10 004	10 104	100	9 828	9 476
Vilan	21 404	20 906	-498	18 987	14 133
Idrotts- och fritidsanläggningar	2 057	2 006	-51	1 999	1 443
Summa nettokostnad	47 601	46 833	-768	45 366	36 748

Tkr	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Intäkter	10 620	9 291	1 329	9 528	8 712
Summa intäkter	10 620	9 291	1 329	9 528	8 712
Personalkostnader	-18 217	-16 774	-1 443	-16 679	-15 230
Kapitalkostnader	-497	-830	333	-620	-732
Övriga kostnader	-39 507	-38 520	-987	-37 595	-29 498
Summa kostnader	-58 221	-56 124	-2 097	-54 894	-45 460
Summa nettokostnader	-47 601	-46 833	-768	-45 366	-36 748
Kommunbidrag	46 833	46 833	0	48 469	36 414
Årets resultat	-768	0	-768	3 103	-334

Ekonomisk analys

Fritidsverksamheten redovisar ett underskott om 0,6 mnkr som framförallt är relaterat till lägre intäkter med 0,4 mnkr samt ökade personalkostnader med 0,1 mnkr. Resultatet kan till största del härledas till badhusverksamheten som redovisar underskott med 0,7 mnkr och beror i sin tur framförallt på vikande intäkter i kiosk och badhusentréer med 0,6 mnkr. De vikande intäkterna beror på flera omständigheter, men framförallt färre besökare vilket också inneburit minskad försäljning i kiosken etc.

Nämnd och administration redovisar ett underskott med 0,9 mnkr, till större delen hänförligt till ökade personalkostnader inom administrationen. Nämnden redovisar överskott med 84 tkr relaterat till lägre kostnader för arvoden till förtroendevalda.

Biblioteket redovisar ett överskott med 0,1 mnkr hänförligt till högre intäkter än budgeterat.

Allmänkultur redovisar ett underskott med 0,1 mnkr. Avvikelsen avser främst lägre intäkter för arrangemang än beräknat med 86 tkr.

Verksamhetsstöd redovisar ett överskott med 0,7 mnkr. Avvikelsen är relaterad till att budgeterade medel återfinns under andra verksamheter.

Investeringsredovisning

Investeringsbudgeten 2017 har inte till fullo utnyttjats utan visar en positiv avvikelse med 2,0 mnkr.

Vad gäller investering utsmyckning Skara om drygt 0,5 mnkr har medel ej utnyttjats under 2017. Istället föreslås en satsning i ett större projekt för offentlig utsmyckning vars planering kommer att påbörjas 2018 och beräknas fortlöpa till och med år 2020. Byte av bibliotekssystem 0,2 mnkr har ej utnyttjats 2017. Investeringen planeras genomföras under 2018. Upprustning av Gamla biblioteket, budgeterat till 0,3 mnkr har ej genomförts under 2017, investeringen planeras till 2018. Multisportarenor beräknas årligen 2017-2018 till 1,0 mnkr. Under 2017 har inga investeringsmedel utnyttjats.

Nettoinvesteringar (Tkr)

Investering	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Inventarier	67	580	513	696	319
Maskiner och fordon	0	0	0	253	51
Övriga	0	0	0	0	0
Tennisbanor	0	0	0	2 894	0
Idrottshall (sekretariat)	93	106	13	199	0
Multicamparenor	0	1 000	1 000		
Utsmyckning skara	0	512	512	88	135
Fritidsbank	51	0	-51		
Summa nettoinvestering	211	2 198	1 987	4 131	505

Specifikation av budget 580 tkr inventarier
Inventarier förvaltningen 67 tkr (Budget 100 tkr)
Bibliotekssystem 0 tkr (Budget 200 tkr)
Utrustning G:a biblioteket 0 tkr (Budget 280 tkr)

Måluppfyllelse

Medborgare	Verksamhet	Personal	Miljö	Folkhälsa	Tillväxt & utveckling	Ekonomi
<p>Kommunfullmäktiges mål</p> <p></p> <p>Alla invånare ska erbjudas bästa möjliga förutsättningar för att leva, bo och verka i Skara.</p>	<p>Kommunfullmäktiges mål</p> <p></p> <p>Skara kommuns verksamheter ska präglas av samverkan, effektivitet och kvalitet.</p> <p>Alla ska erbjudas möjligheter att delta i kultur- och fritidsaktiviteter som kännetecknas av kreativitet och rörelse</p>	<p>Kommunfullmäktiges mål</p> <p></p> <p>Skara kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare där ledare tillsammans med medarbetare utvecklar verksamheten</p>	<p>Kommunfullmäktiges mål</p> <p></p> <p>Alla beslut ska bidra till ett hållbart samhälle.</p>	<p>Kommunfullmäktiges mål</p> <p></p> <p>Alla barn och unga ska ges rätt förutsättningar till en god hälsa och en trygg uppväxt.</p>	<p>Kommunfullmäktiges mål</p> <p></p> <p>Utbildningsnivån i Skara kommun ska höjas.</p>	<p>Kommunfullmäktiges mål</p> <p></p> <p>Alla verksamheter ska ha kostnadskontroll och redovisa ekonomisk balans.</p>
<p>Nämndens mål</p> <p></p> <p>Erbjuder verksamhet av hög kvalitet till invånare i Skara kommun</p> <p></p> <p>Har en väl utvecklad tillgänglighet till egna anläggningar</p> <p></p> <p>Alla invånare och grupper har möjlighet att utöva och uppleva kultur- och fritidsaktiviteter</p>	<p>Nämndens mål</p> <p></p> <p>Utveckla samarbetet med andra förvaltningar, verksamheter och bolag inom Skara kommun för att uppnå högre effektivitet och kvalitet</p> <p></p> <p>Effektivt utnyttjande av kultur- och fritidsverksamhetens anläggningar för att uppnå utökad verksamhet</p> <p></p> <p>Regionala, nationella och internationella samarbeten initieras och utvecklas</p> <p></p> <p>Alla invånare erbjuds möjlighet att delta i kultur- och fritidsaktiviteter som kännetecknas av kreativitet och rörelse.</p>	<p>Nämndens mål</p> <p></p> <p>Samtliga medarbetare upplever och ger ett gott bemötande</p> <p></p> <p>I Skara utövas ett hälsosamt ledarskap</p> <p></p> <p>Medarbetare ges möjlighet till inflytande över sin arbetstid</p>	<p>Nämndens mål</p> <p></p> <p>Har en väl utvecklad och miljömässig inriktning för att medverka till ett hållbart samhälle</p>	<p>Nämndens mål</p> <p></p> <p>Erbjuda verksamhet där fysisk aktivitet, rekreation och socialt deltagande prioriteras</p> <p></p> <p>Erbjuda miljöer och verksamhet där det sociala samspelet präglas av trygghet</p>	<p>Nämndens mål</p> <p></p> <p>Kommunens bibliotek är ett kompetenscentrum för livslångt lärande</p>	<p>Nämndens mål</p> <p></p> <p>Ekonomi i balans</p>

Verksamhetsanalys

Kulturverksamhet

Skara kommun erbjuder och producerar framgångsrikt ett omfattande utbud som både roar och lockar invånarna att besöka alla typer av evenemang. Kommunen samarbetar ständigt med aktörer på kulturområdet i regionen, nationellt och internationellt. Just samarbete, samverkan och nätverksbyggande stärker dessutom möjligheten att erbjuda intressanta och professionella artister och kulturskapare. Kulturkontoret har under året fortsatt med att på ett framgångsrikt sätt bygga dessa nätverk, vilket i slutändan inte bara gynnar invånarna, utan också bidrar till att fler besöker Skara – och det är positivt för näringslivet. Skarabor som är stolta över sin stad och det kulturutbud som erbjuds – det är dessutom de bästa ambassadörerna.

Nätverk är också utan tvekan det ekonomiskt mest lönsamma sättet att skapa och erbjuda kultur av hög kvalitet och stor bredd.

Året har varit intensivt och Bladhskas huset har fortsatt att vara en central plats för kulturutveckling. Allt fler besökare hittar också hit för att spontant komma med förslag och ställa frågor. I huset arbetar kulturutvecklare, kommunikatör och Språkvän. Det strategiska läget mitt i Skaras historiska hjärta gör också att samverkan inte minst med bibliotek, Västergötlands museum, Veterinärmuseet, Skara pastorat, och Skara skolscen fungerar smidigt. Personalen i Bladhska har täta kontakter med såväl MEGA som verksamma i kulturnäringslivet i och utanför Skara, och under året märks nätverksbyggande

mycket tydligt. Kontakterna med Göteborg Wind Orchestra har utvecklats. Nätverksbyggande med bland andra Västergötlands museum och Göteborg Baroque har också inneburit att en 1700-talsvecka tagit form, som väckt intresse även på nationellt plan. På det här viset kompletteras Skaras sedan tidigare livaktiga fokus på medeltiden med ett nytt som inte minst poängterar utbildningsstaden Skara. Utmaningen ligger alltid i att med hög kvalitet kombinera historia med aktiviteter som lockar unga och gamla till att upptäcka och lära känna sådant som tidigare kanske inte lyfts fram. Det tematiska arbetssättet skapar nya möjligheter.

500-årsfirandet av Luthers reformation fick stor uppmärksamhet i Skara i och med samarbetet mellan kommunen, skolscenen, Västergötlands museum, pastoratet, Music Factory och Skara humanistiska förbund.

Under året har mängder av kulturarrangemang genomförts. Flera av dem, inte minst för de yngre, bygger medvetet på att man själv ska vara aktiv. På så vis skapas en nyfikenhet på olika aktiviteter. Genom nya sommarlovsaktiviteter tillsammans med Vilan, Stureplan, organisationer, studieförbund och föreningsliv, planerade och genomfördes ett sommarlov utöver det vanliga. Varje dag under hela sommarlovet genomfördes aktiviteter. Här fanns något för alla – oavsett man gillade idrott eller föredrog att teckna. På det här viset fick också barn i ekonomiskt utsatta familjer möjlighet att uppleva ett roligt och stimulerande sommarlov. Totalt deltog 2 257 barn i aktiviteterna. Flertalet av deltagarna hade inte svenska som modersmål. Fördelningen mellan pojkar och flickor var jämn.

Flera av dessa barn har senare under året dykt upp på andra aktiviteter som anordnats. Många har också sökt sig till föreningslivet.

Biblioteksverksamhet

Biblioteket i Skara är en mötesplats som alla har tillgång till oavsett bakgrund och förutsättningar. Bibliotekets verksamhet har i högre grad än tidigare utvecklats till att fungera som ett ”medborgarkontor” där låntagarna har gratis tillgång till datorer med möjlighet att till exempel skriva CV, fylla i blanketter från olika myndigheter och använda internet efter sina behov. Många studenter använder Skara bibliotek för att tillgodose sina behov av kurslitteratur och de nya studieplatserna samt ett grupprum som iordningställt vilket har bidragit till att fler studerande söker sig till biblioteket. Biblioteket fortsätter att satsa på arbetet med integration. Man arrangerar språkcaféet Fika på svenska, författarbesök och har ett tätt samarbete med bland andra SFI och projektet Språkvän. Barnavdelningen har en omfattande verksamhet med läsfrämjande aktiviteter för barn och unga med sagostunder, lovaktiviteter, bokklubbar, klassbesök, författarbesök och bokprat.

Fritidsverksamhet

Skara kommun erbjuder invånarna ett stort utbud på Vilans fritidsområde inom fritidsverksamhet. På området finns Badhus, ishall, friidrottsarena, fotbollsplaner, utetennisbanor, idrottshall samt träningshall.

Under sommaren anordnades Skara Multicamp där deltagarna kunde prova-på både idrott samt kultur.

Skara Multicamp anordnas i samarbete med Skaras föreningsliv, Sports For You samt Västergötlands Idrottsförbund. Vilans fritidsområde har även varit med och haft aktiviteter under sommarlovsveckorna i samarbete med kulturen, Stureplan och Sports For You.

I samarbete med Sports For You har Fritidsbanken startats i Vilanhallen. Denna fungerar som ett bibliotek fast här lånar man sportutrustning. Kommunens invånare har fått en möjlighet att testa idrotter utan att behöva inhandla kostsam utrustning.

Framtid och utmaningar

Kulturverksamhet

Kata gård i Varnhem har med enorm kraft och på olika sätt blivit ett besöksmål utöver det vanliga. Också Skaras stadskärna som dallrar av historia är unik. Men användandet och därmed marknadsföringen av den, kan och bör utvecklas. Genom att i samverkan med andra parter skapa än fler aktiviteter och kreativa näringar i dessa miljöer- året runt- och låta nutid i alla former av kulturella uttryck, möta dåtid, ges liv åt en miljö som inte bara lockar besökare utifrån- vilket gynnar näringslivet. Skaraborna får också en given plats att besöka- utöver idrottsanläggningar. Sett till den kulturella verksamheten i Skara överlag- gäller det att erbjuda upplevelser för alla åldrar. Men det är också av största vikt att skapa delaktighet på så vis att fler blir aktiva. Det är därför nödvändigt att de som vill dansa, sjunga, måla, agera mm har någonstans att ta vägen. Att det finns ett levande föreningsliv, att det arrangeras aktiviteter, men också att det finns lokaler för detta.

Under 2018 utvecklas Vallehelgen än mer och blir på så vis också landsbygdsutveckling. Även Kulturveckan ges mer tyngd. Inte minst genom ett tematiskt arbetsätt och än bredare samverkan. Kontakter tas med skolan för att integrera olika teman i undervisningen. Det är samtidigt ett sätt att göra kulturen lättillgänglig. Utmaningen totalt sett ligger i att göra upplevelserna ekonomiskt möjliga för den enskilde utan att det gör avkall på kvalitet- samt erbjuda ett stort utbud som tilltalar så många som möjligt oavsett vem man är.

Kulturverksamheten behöver över lag rusta den tekniska kompetensen. När stora orkestrar, ensembler m.fl. gästspelar i Skara, och när det genomförs föreläsningar

och mindre program – då måste det alltid finnas en teknisk back up. Kulturverksamheten blir allt mer omfattande, då gäller det att basen, det vill säga teknik och teknikkompetens följer med.

Fritidsverksamhet

Vilans fritidsområde kommer att vidareutveckla samverkan med föreningslivet, andra förvaltningar samt näringslivet i Skara kommun. Vilans fritidsområde ska utveckla spontanidrotten i samarbete med Sports For You så att alla invånare i Skara kommun kan få en meningsfull fritid.

Jämförelsetal

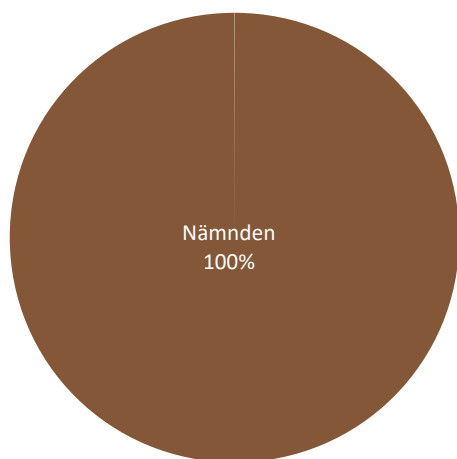
Nyckeltal	Bokslut 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Medborgare			
Antal redovisade föreningssammanskomster, 1000-tal	10,4	9,4	10,2
Antal besök på bibliotek, 1000-tal*	128	142	137
Antal virtuella besök bibliotek, 1000-tal	39	62	47
E-boklån, antal	2 345	2 358	
Porträttarkiv, antal visningar 1000-tal	*1 800	*1 800	*
Antal skolbad	8 509	9 400	8 970
Antal sålda klipp- och periodkort bad	2 115	2 305	2 292
Antal besökare badhus, 1000-tal	107	121	116
Verksamhet			
Kultur till skolelever, antal barn	5 288	3 379	2 313

*Porträttarkivet följs inte upp årsvis i dagsläget, men ett antagande är gjort att arkivet har 150 besökare i genomsnitt per månad.

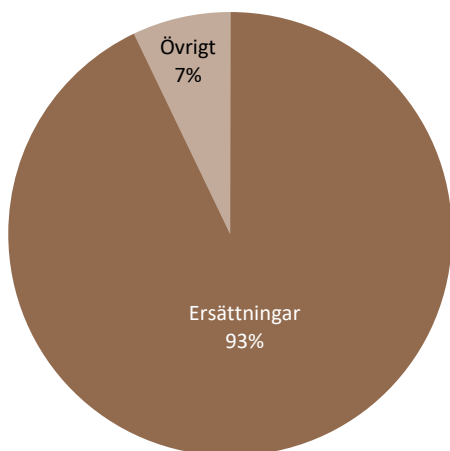
Under 2017 har totalt 5 288 barn och unga deltagit i kulturverksamhet, Siffran har ökat markant från tidigare år tack vara sommarlovsaktiviteterna men hade även utan dem uppnått målvärdet på 2 900. Fördelning som följer:

- Sommarlovsaktiviteter 2 257
- Barnens lördag 140
- Skolföreställningar 1 641
- Babblarna 500
- Matmarknad med barnloppis 100
- Bibliotekets 30-årsjubileum 50
- Dansvecka sportlov 50
- Författarbesök 500
- Program på öppna förskolan 50

Verksamhetsfördelade kostnader %

Kostnadsstrukturdiagram %

Miljö- och byggnadsnämnden

Den 1 januari 2015 övergick samhällsbyggnadsnämnden i en ny myndighetsnämnd, en miljö- och byggnadsnämnd, med ansvar inom områdena miljö- och hälsoskydd, livsmedelstillsyn, bygglov, bostadsanpassning, energirådgivning, mätning, kartor och GIS.

Nämndens målsättning är att erbjuda god tillgänglighet, hög servicegrad och bra kvalitet i arbetet gentemot medborgare, näringsidkare, organisationer och förvaltningar. Med gemensamma krafter ska Skara kommun utvecklas som bostadsort och som en plats där näringsverksamheten blomstrar.

Nämndens verksamhet är en viktig länk för att uppnå kommunfullmäktiges mål om långsiktigt hållbar utveckling och en god plats att leva på.

Nämndens verksamhet styrs i hög grad av de lagar som riksdagen stiftar, i första hand plan- och bygglagen samt miljöbalken.

Ekonomisk översikt

År 2017 redovisar miljö- och byggnadsnämnden ett överskott med 0,1 mnkr orsakat av lägre kostnader för arvoden till förtroendevalda samt lägre utfall för övriga kostnader.

Årets resultat

Nettokostnad per verksamhet (Tkr)	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Nämndens kostnader	342	449	107	347	417
Summa nettokostnad	342	449	107	347	417

Den ekonomiska redovisningen avser endast den politiska verksamheten. Redovisningen av verksamhetens resultat återfinns inom kommunstyrelsens förvaltning.

Tkr	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Intäkter	0	0	0	0	0
Summa intäkter	0	0	0	0	0
Personalkostnader	-318	-413	95	-323	-361
Kapitalkostnader	0	0	0	0	0
Övriga kostnader	-24	-36	12	-24	-56
Summa kostnader	-342	-449	107	-347	-417
<u>Summa nettokostnader</u>	<u>-342</u>	<u>-449</u>	<u>107</u>	<u>-347</u>	<u>-417</u>
Kommunbidrag	449	449	0	383	382
Årets resultat	107	0	107	36	-35

Ekonomisk analys

År 2017 redovisar miljö- och byggnadsnämnden ett överskott motsvarande 0,1 mnkr.

Kostnaderna för arvoden avseende förtroendevalda har varit något lägre än budgeterat. Även övriga kostnader har under året varit lägre än budget.

Jämförelsetal

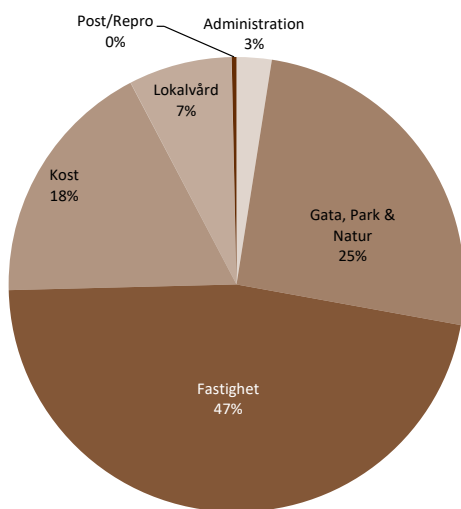
Nyckeltal	Bokslut 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2015
<u>Medborgare</u>			
Antal beviljade bygglov	149	150	140
Nybyggda enfamiljshus	16	10	4
Nybyggda bostäder i flerfamiljshus	9	0	11
Nybyggnad fritidshus	1	2	2
<u>Verksamhet</u>			
Energirådgivning, antal	104 *	76	245
Bostadsanpassningar, antal	101	150	127
<u>Miljöfarlig verksamhet</u>			
Planerad tillsyn	38		
Händelsestyrd tillsyn	348		
<u>Hälsoskydd</u>			
Planerad tillsyn	41	30	
Händelsestyrda tillsyn	96	50	
Avloppsinventering	103	63	
<u>Livsmedel</u>			
Planerad tillsyn	183	186	
Händelsestyrd tillsyn	168	50	
Tobak Planerad tillsyn	21	21	
Receptfria läkemedel tillsyn	12	11	
Miljöenheten totalt antal ärenden	1 079	1 016	

Energirådgivning: * Från och med 2017 samarbetar Essunga, Grästorp, Götene, Skara, Vara om energi- och klimatrådgivning. Arbetad tid i Skara är mindre än förut varför värden från tidigare år inte är jämförbara.

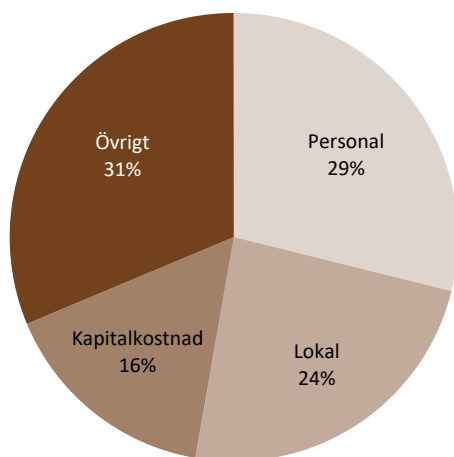
Måluppfyllelse

Medborgare	Verksamhet	Personal	Miljö	Folkhälsa	Tillväxt & utveckling	Ekonomi
<p>Kommunfullmäktiges mål</p> <p></p> <p>Alla invånare ska erbjudas bästa möjliga förutsättningar för att leva, bo och verka i Skara.</p>	<p>Kommunfullmäktiges mål</p> <p></p> <p>Skara kommuns verksamheter ska präglas av samverkan, effektivitet och kvalitet.</p>	<p>Kommunfullmäktiges mål</p> <p></p> <p>Skara kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare där ledare tillsammans med medarbetare utvecklar verksamheten</p>	<p>Kommunfullmäktiges mål</p> <p></p> <p>Alla beslut ska bidra till ett hållbart samhälle.</p>	<p>Kommunfullmäktiges mål</p> <p></p> <p>Alla barn och unga ska ges rätt förutsättningar till en god hälsa och en trygg uppväxt.</p>	<p>Kommunfullmäktiges mål</p> <p></p> <p>Utbildningsnivån i Skara kommun ska höjas.</p>	<p>Kommunfullmäktiges mål</p> <p></p> <p>Alla verksamheter ska ha kostnadskontroll och redovisa ekonomisk balans.</p>
<p>Nämndens mål</p> <p></p> <p>Sikta mot topp 10 i landet när det gäller NKI insikt, myndighetsutövning till företag för bygg och miljö</p> <p></p> <p>Anpassa ansökningsblanketter för digital plattform för vidare utveckling av E-tjänster, så att det möjliggör ett effektivare och enklare ansökningsförfarande för medborgaren.</p> <p></p> <p>Skara kommun har god bygglovshantering för industri, bostäder och verksamhet</p>	<p>Nämndens mål</p> <p></p> <p>Ökad andel planerad tillsynsverksamhet i förhållande till övrig verksamhet.</p> <p></p> <p>Rättssäker myndighetsutövning</p>	<p>Nämndens mål</p> <p></p>	<p>Nämndens mål</p> <p></p> <p>Bibehålla miljödiplomering</p> <p></p> <p>Stödja energieffektiva lösningar inom byggnation för det privata fastighetsbeståndet</p>	<p>Nämndens mål</p> <p></p> <p>Giftfri miljö i grundskolorna, årskurs 1-6</p> <p></p> <p>Förbättrad inomhusmiljö för privata och offentliga fastigheter i Skara kommun</p>	<p>Nämndens mål</p> <p></p> <p>Information till allmänheten; invånare och företagare för att bidra till ökad medvetenhet, engagemang och skapa dialog avseende miljö- och byggfrågor</p>	<p>Nämndens mål</p> <p></p> <p>Ekonomi i balans</p>

Verksamhetsfördelade kostnader %

Kostnadsstrukturdiagram %

Nämnden för Service och Teknik

Skara och Götene kommuners gemensamma nämnd har till uppdrag att på ett kvalitativt och effektivt sätt ta till vara på, och utveckla, gemensamma resurser inom verksamheterna gata/park, fastighet, kost och lokalvård. Nämnden svarar också för postverksamheten inom Skara kommun.

Gata/park utför arbeten inom områdena gator, parker och naturvård. Vidare ingår projektering och anläggning av arbeten inom ovan nämnda områden.

Fastighet förvaltar kommunens fastigheter samt inhyrning av externa lokaler. Fastighet svarar även för projektering och projektledning av om- och nybyggnationer.

Kost ansvarar för måltidsproduktionen alltifrån förskola till äldreomsorg. Den mat som erbjuds i kostens verksamheter ska främja goda matvanor och följa Livsmedelsverkets rekommendationer.

Lokalvård utför städ, golvvård och fönsterputs utifrån de kommunala verksamheternas behov samt Folkhälsomyndighetens allmänna råd om städning i skolor, förskolor och fritidshem.

Ekonomisk översikt

Nämnden för Service och Teknik har att förhålla sig till två resultatposter, Skara och Götene. Resultatet för Skara kommuns del är ett överskott om 4,0 mnkr.

Årets resultat

Nettokostnad per verksamhet (Tkr)	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Gata/Park - Götene	861	0	861	1 028	3
Gata/Park - Skara	-24 944	-25 885	941	-23 864	-22 047
Fastighet - Götene	-195	0	-195	573	232
Fastighet - Skara	3 521	0	3 521	195	5 046
Lokalvård - Götene	48	0	48	421	127
Lokalvård - Skara	21	0	21	351	407
Kost - Götene	355	0	355	2 614	1 071
Kost - Skara	-526	0	-526	1 227	2 241
Post - Skara	-805	-813	8	-787	-774
Kosthålmiljonen - Skara	-416	-429	13	-421	-346
Resultatreglering*	-1 069	0	-1 069	-4 636	-1 433
Summa nettokostnad	-23 149	-27 127	3 978	-23 299	-15 473

*Raden "Resultatreglering" innebär för 2017 att Götene kommun får tillbaka det överskott verksamheterna i Götene genererat, 1,1 mnkr.

Tkr	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Intäkter	395 227	319 295	75 932	352 535	351 925
Summa intäkter	395 227	319 295	75 932	352 535	351 925
Personalkostnader	-94 172	-96 716	2 544	-89 531	-87 776
Kapitalkostnader	-59 986	-67 717	7 731	-54 368	-51 733
Övriga kostnader	-264 218	-181 989	-82 229	-231 935	-227 889
Summa kostnader	-418 376	-346 422	-71 954	-375 834	-367 398
Summa nettokostnader	-23 149	-27 127	3 978	-23 299	-15 473
Kommunbidrag	27 127	27 127	0	26 268	25 054
Årets resultat	3 978	0	3 978	2 969	9 581

Ekonomisk analys

Skara

Gata/Park

Överskottet för Gata/Park om 0,9 mnkr mot budget förklaras främst av att Gata/Parks OH-kostnader blev 0,6 mnkr lägre än budgeterat. Gata/Park har cirka 50 verksamheter och totalt sett så har driftverksamheterna en positiv avvikelse om 0,35 mnkr. De flesta verksamheterna har små budgetavvikelser. Den enskilt största förklaringen till driftsöverskottet återfinns i skogsverksamheten, som har en positiv budgetavvikelse om 0,3 mnkr.

Fastighet

Fastighet redovisar ett överskott om 3,5 mnkr mot budget. Lägre mediakostnader (el, fjärrvärme, vatten) än budgeterat, 2,4 mnkr (budget 16 mnkr) samt lägre kostnader för akut underhåll, 1,8 mnkr (budget 3,1 mnkr). Även kostnader för fastighetsadministration och kostnader för förvaltningsoverhead har varit lägre, 0,25 mnkr (budget 6,3 mnkr). Övriga driftkostnader har varit högre än budgeterat vilket beror på att fler åtgärder genomförts på fastigheterna under året.

Lokalvård

Lokalvården i Skara visar ett mindre överskott, 21 tkr. De totala intäkterna är 0,4 mnkr högre än budgeterat, vilket förklaras främst av att nämnden för Barn och utbildning beställt mer städ än budgeterat. De totala kostnaderna är nästan 0,4 mnkr högre än budgeterat och främsta förklaringen är ökade kostnader för städutrustning.

Kost

Underskottet om 0,5 mnkr mot budget förklaras av att antalet köpta portioner av Barn och utbildning, totalt sett, är färre än grundbeställningen. Verksamheter för Förskola till årskurs sex, köper fler portioner än budgeterat (+0,9 mnkr), medan högstadiet och gymnasiet köpt färre portioner (-1,3 mnkr). Övrig försäljning och erhållna bidrag har en positiv avvikelse om 0,1 mnkr.

De totala kostnaderna såsom personalkostnader, livsmedel, lokalhyror och övriga kostnader har sammantaget en negativ budgetavvikelse om 0,2 mnkr.

Post

Några tillkommande kunder har förändrat körturen men trots detta har postverksamheten ett litet överskott.

Kosthalvmiljonen

Ett mindre överskott relaterat frukt till alla skolbarn i Skara (förskoleklass till gymnasiet) samt mjukt bröd till gymnasieelever.

**Resultatreglering Götene kommun 1,1 mnkr.*

Det ackumulerade överskottet av verksamheterna i Götene 2017. Överskottet ingår i Götene kommuns totala resultat.

Investeringsredovisning

Nettoinvesteringar (Tkr)

Investering	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Inventarier	446	420	-26	116	369
Maskiner och fordon	1 646	2 881	1 235	5 006	1 763
Övriga	0	0	0	0	0
Summa nettoinvestering	2 092	3 301	1 209	5 122	2 132

Utfall för inventarier avser inköp av mätutrustning samt vidare lift- och städmaskiner till Lokalvården samt värmeskap till Kostverksamheten.

Maskiner och fordon pågår. 431 tkr överfördes från 2016 års investeringsbudget. I posten ingår inköp av nya traktorer, gräsklippare och sopmaskin. Upphandling av hjullastare pågår, inköp sker först 2018.

Nettoinvesteringar (Tkr)

Investering	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Fastigheter	87 697	203 928	116 231	180 767	114 815
Gata/Park	11 646	17 178	5 532	11 226	4 489
Summa nettoinvestering	99 343	221 106	121 763	191 992	119 304

Fastighet

Av förbrukade investeringsmedel år 2017 står Viktoriaskolan för 61,5 mnkr. I budgetsiffran ingår Viktoriaskolan med 97,6 mnkr vilket resulterar i en avvikelse om 36 mnkr. Vidare ingår pågående projekt Djäkne stadshus med 85 mnkr i budgetsiffran där utfallet för 2017 uppgår till 9,6 mnkr vilket resulterar i en avvikelse om 75,4 mnkr för året. Dessa båda investeringsprojekt står sammantaget för en avvikelse om 111,4 mnkr i siffran ovan.

I övrigt, se investeringsredovisning.

Gata/Park

Se investeringsredovisning

Måluppfyllelse

Medborgare	Verksamhet	Personal	Miljö	Folkhälsa	Tillväxt & utveckling	Ekonomi
<p>Kommunfullmäktiges mål</p> <p></p> <p>Alla invånare ska erbjudas bästa möjliga förutsättningar för att leva, bo och verka i Skara.</p>	<p>Kommunfullmäktiges mål</p> <p></p> <p>Skara kommuns verksamheter ska präglas av samverkan, effektivitet och kvalitet.</p>	<p>Kommunfullmäktiges mål</p> <p></p> <p>Skara kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare där ledare tillsammans med medarbetare utvecklar verksamheten</p>	<p>Kommunfullmäktiges mål</p> <p></p> <p>Alla beslut ska bidra till ett hållbart samhälle.</p>	<p>Kommunfullmäktiges mål</p> <p></p> <p>Alla barn och unga ska ges rätt förutsättningar till en god hälsa och en trygg uppväxt.</p>	<p>Kommunfullmäktiges mål</p> <p></p> <p>Utbildningsnivån i Skara kommun ska höjas.</p>	<p>Kommunfullmäktiges mål</p> <p></p> <p>Alla verksamheter ska ha kostnadskontroll och redovisa ekonomisk balans.</p>
<p>Nämndens mål</p> <p></p> <p>Medborgarnas behov i fokus</p> <p></p> <p>En tillgänglig offentlig miljö med ändamålsenliga och rena lokaler</p>	<p>Nämndens mål</p> <p></p> <p>Effektivt nyttjande av befintliga resurser för hållbar utveckling</p>	<p>Nämndens mål</p> <p></p> <p>Utveckla medarbetarnas välbefinnande och kompetens</p> <p></p> <p>Samtliga medarbetare upplever och ger ett gott bemötande</p> <p></p> <p>I Skara utövas ett hälsosamt ledarskap.</p> <p></p> <p>Medarbetare ges möjlighet till inflytande över sin arbetstid</p>	<p>Nämndens mål</p> <p></p> <p>Effektivt nyttjande av befintliga resurser för en hållbar utveckling</p>	<p>Nämndens mål</p> <p></p> <p>Service och teknik ska bidra till god hälsa och trygghet</p>	<p>Nämndens mål</p> <p></p> <p>Bidra till utveckling av den framtida kommunen</p>	<p>Nämndens mål</p> <p></p> <p>Ekonomi i balans</p> <p></p> <p>Bokslut i balans</p> <p></p> <p>Hållbarhet över tid</p>

Verksamhetsanalys

Fastighet

Fastighetsavdelningen har under året fokuserat på att möta hyresgästers behov och arbetet med att specialisera sig har fortsatt. Specialiseringen innebär bland annat att vi är något fler säsongsarbetare under sommaren för att möta det ökade behovet. Tidigare har det funnits ett eftersatt underhåll av Skara kommuns fastigheter. När Viktoriaskolan byggdes och Teglskolan revs försvann det sista eftersatta underhållet i Skara. Under 2017 har ett nytt fastighetssystem upphandlats och implementering pågår. Genom införandet av fastighetssystem finns informationen om våra fastigheter på ett ställe och alla kan nå den.

Många projekt har genomförts under året. Bland de större kan nämnas:

Under året färdigställdes och invigdes Viktoriaskolan (ny 7-9 skola). Flera takreoveringar har genomförts, bland annat Djäknehuset, Gamla biblioteket samt på några skolor och förskolor. En ny förskolepaviljong har iordningställt vid Skaravallen. Under året har även en ombyggnad av sekretariat och avbytarbänkar skett i Idrottshallen. Renovering har genomförts av innergården på Katedralskolan. Upprustning av Näsbadet har skett genom en ny brygga. En översyn av teknisk utrustning för styrning av värme och ventilation har under året skett på flera fastigheter.

Gata/Park

Att kontinuerligt fundera över hur arbetssätt och rutiner kan förbättras har under året resulterat i att

parkverksamheten indelats i två geografiska ansvarsområden i Skara. Detta har medfört att berörd personal får mer variation i sina arbetsuppgifter och ett större helhetsansvar vilket är positivt när det gäller delaktighet och arbetsmiljö. Ytterligare en förbättring gällande arbetsmiljön är att andelen batteri-drivna handverktyg har ökat. De extra medel som avsattes för ambitionshöjande åtgärder i Skara och Götene medförde bland annat att vi hade möjlighet att plantera vårblommor i våra rabatter och urnor fler sommarblommor och utökad ogräsbekämpning i gatumiljön.

Utöver ordinarie drift har projekt av varierande omfattning genomförts under året. Några av de större projekten som utförts är: Ny gata Sörskogen Grön gestaltning Skaraborgsgatan, Gunnar Wennerbergsgatan med ny gång- och cykelväg, hundrastgårdar, nytt ute gym Petersburg samt odlingslotter vid Skaravallen.

Lokalvård

För att nå målen har verksamheten arbetat med lokalvårdens verksamhetsplan på arbetsplatsträffar (APT) och verksamhetsmöten. Nya lönekriterier har arbetats fram och en röd tråd finns i målhierarkin.

För att säkerställa kvalitén har kvalitetskontroller genomförts på de olika städömrådena. Personalen har börjat använda datorer och intranätet för information. Man stämplar sin arbetstid i PS. Detta säkerställer att årsarbetstiden kan användas på ett optimalt sätt. Under året har lokalvården tagit emot praktikplatser av olika slag, vilket är ett utav verksamhetens mål. I vissa fall har praktikplatser lett till tillsvidareanställningar.

Alla förändringar i avtal innebär förändringar i bemanningen. Under året har totalt 41 avtalsförändringar skett och det är främst inom skola. Arbetsgivare, medarbetare och arbetstagarorganisation har tillsammans planerat och kartlagt arbetsmiljön inom verksamheten. Kartläggningen visade inte på några allvarliga brister i arbetsmiljön, men en handlingsplan har ändå upprättats. Året har präglats av utbildningar inom arbetsmiljöområdet. Inom temat Hållbart Yrkesliv har Aluforssstiftelsen pratat om missbruk, Försäkringskassan om sjukskrivningar. Interna utbildningar om psykosocial arbetsmiljö har också varit ett fokusområde under året.

Kost

Kostverksamhetens samarbete med Vara och Falköping har fortsatt under året och utbildningar tillsammans med dem har utvecklat kostpersonalen. Nätverk över kommungränserna är viktigt, därför kommer samarbetet utvecklas än mer. En minimäsäsa med våra livsmedelsproducenter för kostpersonal i Vara, Falköping, Skara och Götene genomfördes under en dag på sportlovet i Götene.

Många kök har renoverats/byggs till under året. Viktoriaskolans kök gick i drift under sommaren samt renoveringar på Käleskolans och Mariebergsskolans kök.

Under året har kostenheten medverkat i olika projekt/tillställningar. Vi deltog i en klimatsmart vecka tillsammans med restaurangerna i Skara, Earth hourprojekt. Ett pilotprojekt för nyanlända, Future Kitchen, pågick under våren. En av årets händelser var invigningen av Viktoriaskolan, där det togs fram

en speciell Viktoriabakelse av våra medarbetare. På årets seniormässa i Skara deltog kostenheten, både som utställare och lunchansvariga. En av årets matmarknader i Skara hade kosten provsmakning på bland annat kycklingsoppa och fröknäcke. En informationsfolder om kostenheten har tagits fram. Under hösten har arbetsmiljön varit i fokus, där föreläsningar samt arbete i olika grupper har genomförts med personalen. Hållbart yrkesliv samt fackförbundet Kommunal har varit delaktiga i detta arbete.

Arbetet med att utveckla klimat- och miljöanpassade matsedlar samt recepten har genomförts av kockgruppen under året.

Framtid och utmaningar

Skara och Götene har samverkat kring Service och Teknik i 11 år. En förutsättning för en bra utveckling av verksamhet och människor är en stabil bas och en lång planeringshorisont. Den största utmaningen för nämndens verksamhet är att viljan att arbeta tillsammans från de samverkande kommunerna är tydlig. Vidare att man kan enas om gemensamma målsättningar och gemensamma servicenivåer. Med en sådan bas kan nämnden/förvaltningen på ett optimalt sätt utnyttja och utveckla fördelarna med ett större underlag som de två kommunerna utgör tillsammans.

Då nämndens verksamhet inom fastighet, kost och lokalvård i huvudsak är ett stöd för övriga nämnder är samverkan på alla nivåer en hörnsten.

Inom Gata/Park ska nämnden sköta och utveckla gator, vägar, parker, planteringar med mera så att våra samhällen uppfattas som bra och trevliga miljöer att bo och vistas i. Här är samverkan med samhällsbyggnadsenheterna samt företag, föreningar och enskilda viktigt.

Den tekniska utvecklingen är snabb. Effekter av digitalisering märks redan och kommer att gå ännu fortare. Det betyder att vissa arbetsuppgifter som idag utförs av personal kommer att kunna utföras med mindre eller ingen personal. De arbetsuppgifter som kräver personal är framför allt där det behövs personlig kontakt. Fortsatt satsning på bemötande och förhållningssätt ger vår personal en stabilare grund för att möta framtidens krav på arbetsmarknaden.

Nämndens verksamhet möts av stort intresse från allmänhet och andra. Detta ger en bra möjlighet att tillsammans med kommunikationsenheterna bidra till att stärka kommunernas varumärken.

Nämnden ska möta en framtid där samhället förändras allt snabbare. Lång planeringstid och användande av olika infrastruktur, som fastigheter, gator med mera, som nämnden ansvarar för ska möta övriga verksamheters behov av flexibilitet och ibland snabb omställning. En nyfikenhet på framtiden och att ligga i framkant avseende omvärldsbevakning blir allt viktigare. Det blir också nödvändigt att då och då visa mod och våga prova nya lösningar.

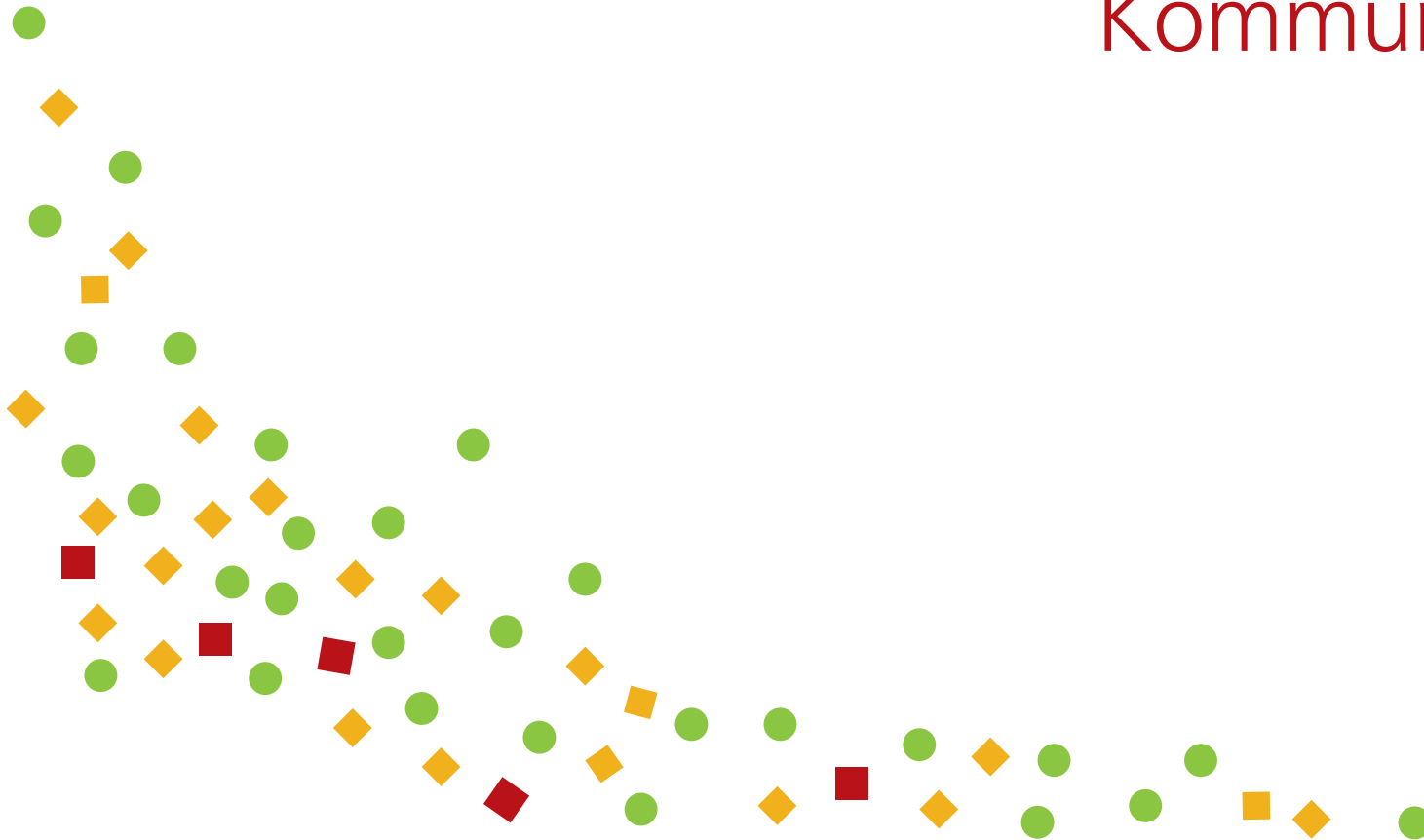
Jämförelsetal

Nyckeltal	Bokslut 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Gata/Park			
Omsättning (tkr)	66 700	67 457	66 543
Gång- och cykelväg (km)	81	80	74
Väg (km)	187	186	182
Gräsytor (m ²)	964 085	964 085	964 085
Motionsspår (km)	24	24	24
Annueler (antal)	11 991	11 991	7 775
Papperskorgar och hundlatriner (antal)	181	181	176
Soffor (antal)	176	176	173
Badplatser (antal)	4	4	4
Broar (antal)	59	59	59
Lekplatser (antal)	29	29	27
Belysningsstolpar (antal)	7 753	7 650	7 300
Fastighet			
Omsättning (tkr)	234 044	192 470	195 249
Antal fastigheter Skara	63	63	60
Ytor (m ²) Skara	102 975	96 135	95 569
Antal fastigheter Götene	47	48	50
Ytor (m ²) Götene	68 015	68 037	68 215
Kost			
Omsättning (tkr)	62 555	64 197	60 644
Antal medarbetare	76	78	80
Antal årsarbetare	63,91	63,26	67,26
Antal grundbeställda portioner Skara	901 362	859 101	854 065

Nyckeltal, forts	Bokslut 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Antal grundbeställda portioner Götene	607 494	583 170	575 691
Andel ekologiskt - Skara inköps- värde (%)	21,2	16,75	9,52
Andel ekologiskt - Skara inköps- vikt (%)	29,4		
Andel ekologiskt - Götene inköpsvärde (%)	17,1	13,71	8,68
Andel ekologiskt - Götene inköpsvikt (%)	26,5		
Andel svenskt kött - Skara (%)	97,07	90,20	90,76
Andel svenskt kött - Götene (%)	99,26	85,24	94,56
Andel svensk fågel - Skara (%)	95,82	93,21	94,52
Andel svensk fågel - Götene (%)	84,68	86,24	86,02
Lokalvård			
Omsättning (tkr)	27 081	26 067	25 308
Antal medarbetare	56	55	55
Antal årsarbetare	54,08	50,20	49,76
Kemikalie-förbrukning (liter)	1 738	1 692	1 568
Tvättmedel (kg)	370	270	340
Städyta (m ²)	123 080	117 745	112 934
Antal certifierade medarbetare enligt PRYL (%)	79	85	73

Kommunägda bolag

Skara kommun Förvaltnings AB

Skara Kommun Förvaltnings AB utgör moderbolag för Näringsrådhuset Skara AB, Skara Energi AB, Centrumbostäder i Skara AB och Music Development Factory AB vilka samtliga ägs till 100 %. Bolaget bedriver ingen egen verksamhet utan syftet är att aktivt styra, samordna, finansiera och förvalta den verksamhet som bedrivs i dessa bolag.

Tkr	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Summa intäkter					
Personalkostnader					
Övriga kostnader	-177	-181	4	-161	-155
Avskrivningar					
Summa kostnader	-177	-181	4	-161	-155
Rörelseresultat	-177	-181	4	-161	-155
Finansiella intäkter					1
Finansiella kostnader	-586	-575	-11	-576	-799
Resultat efter finansiella poster	-763	-756	-7	-737	-953
Koncernbidrag	7 398	5 119	2 279	11 581	9 141
Skatt	-1 588		-1 588	-2 512	-1 977
Resultat	5 047	4 363	684	8 332	6 211

Ekonomisk analys

För att möjliggöra en aktieutdelning till kommunen om 5,0 mkr år 2018 har koncernbidrag erhållits från dotterbolagen med 7,4 mkr. Det skattemässiga resultatet har medfört en skattekostnad med 1,6 mkr.

Verksamhetsanalys

Under 2017 har det inte genomförts några förändringar inom bolagskoncernens organisationsstruktur. Skara kommun gav 2016 kommundirektören uppdraget att utifrån ett ägarperspektiv utreda bolagskoncernen under 2017. Utredningen har presenterats och kommunfullmäktige har beslutat att bolagskoncernen ska förändras enligt följande. Music Development Factory AB ska avvecklas och Näringsrådhuset i Skara AB ska förvärfas och fusioneras av Centrumbostäder i Skara AB. Skara kommun förvaltnings AB ska avvecklas som moderbolag. Skara kommun kommer efter förändringarna ha kvar Skara Energi AB samt Centrumbostäder i Skara AB som helägda bolag direkt under kommunfullmäktige.

Frågor som behandlats i styrelsen under året har varit löpande uppföljning av dotterbolagens verksamheter och investeringar.

Skara kommuns bolagskoncern har under de senaste åren haft en relativt hög investeringstakt. Främst i form av fjärrvärmeutbyggnad men även de senare åren genom förvärv av fastigheter och It infrastruktur. Under 2017 har nya ägardirektiv arbetats fram för samtliga bolag. Tillsammans med ett nytt bostadsförsörjningsprogram som har antagits av kommunfullmäktige preciseras behovet av bostäder och infrastruktur i kommunen samt förtydligas vilken roll Centrumbostäder i Skara AB ska ha för att nå de mål som ställs upp i programmet. Detta leder till fortsatta investeringar inom främst bostadsbyggande de närmaste åren.

Utfalls- och jämförelsetal

	2017	2016	2015	2014	2013
Omsättning mnkr	0	0	0	0	0
Resultat efter finansnetto mnkr	-763	-737	-953	-1 114	-1 230
Nettoinvesteringar mnkr	0	0	0	0	0
Soliditet %	24,7	25,5	19,6	10,4	15,1
Antal anställda	0	0	0	0	0

Centrumbostäder i Skara AB

Centrumbostäder i Skara AB är Skara kommuns allmännyttiga bostadsbolag vars ändamål är att främja bostadsförsörjningen i Skara genom förvaltning och byggnation av bostäder samt att utveckla boendet. Centrumbostäder skall erbjuda bostäder för olika faser i livet, såväl för unga som seniorer.

Tkr	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Bruttohyra	41 101	40 590	511	39 097	39 026
Hyresbortfall och rabatter	-1 340	-1 614	274	-1 130	-1 232
Övriga rörelseintäkter	1 473	1 283	190	1 564	1 330
Summa intäkter	41 234	40 259	975	39 531	39 124
Personalkostnader	-5 462	-5 992	522	-5 355	-4 671
Driftkostnader	-11 024	-11 059	35	-11 106	-11 025
Underhållskostn	-8 171	-7 000	-1 171	-8 441	-9 635
Administration	-1 163	-1 355	200	-1 269	-1 276
Övriga kostnader	0	0	0	0	-319
Avskrivningar	-4 513	-4 860	347	-4 312	-4 303
Summa kostnader	-30 333	-30 266	-67	-30 483	-31 229
Rörelseresultat	10 901	9 993	908	9 048	7 895
Finansiella intäkter	0	0	0	3	2
Finansiella kostnader	-2 174	-2 679	505	-2 065	-2 907
Resultat efter finansiella poster	8 727	7 314	1 413	6 986	4 990
Koncernbidrag	-45	-48	3	-40	-5 222
Skatt	-1 888	-1 598	-290	-1 233	-254
Resultat	6 794	5 668	1 126	5 713	-486

Ekonomisk analys

Bruttohyresintäkter är högre än budget, då hyresförhandlingen gav en något högre höjning än budgeterat. Hyresgäster har i högre utsträckning valt tillval till sina lägenheter, vilket ger en hyreshöjning då det är standardhöjande (enligt hyresförhandlad tillvalslista). De totalrenoverade lägenheterna på Tellus får också en högre hyra än tidigare då standarden höjs i lägenheterna, även här enligt tillvalslista.

Övriga intäkter är högre än budgeterat och orsaken är ersättning från försäkringsbolag.

Utfall för personalkostnader är lägre än budgeterat bl.a. relaterat vakans i samband med att anställd slutade. Underhållskostnader är högre än budgeterat och orsaken är främst att det funnits stort renoveringsbehov i många av lägenheterna där det varit skifte av hyresgäster.

Administrationskostnaderna är lägre än budgeterat, främst på grund av att det planerade inköpet av ett besiktningsprogram och felanmälan via mobil, inte genomfördes under 2017.

Avskrivningar är lägre än budgeterat och orsaken är att bolaget i budget räknade med att påbörja avskrivningarna på kvarteret Månglaren tidigare än det till slut blev. Räntekostnader är lägre tack vare det låga ränteläget.

Investeringsredovisning

Investering	Projektbudget TOT pågående fr tidigare år & 2017	Projektkostnad TOT Ack 2017/2018	Avvikelse TOT (prognos)	Bokslut 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Månglaren	35 000	29 363	5 637	12 077	15 289	1 997
Rådhuset	35 000	23 257	11 743	19 517	3 711	29
Frigga	37 000	19 642	17 358	18 173	1 275	194
Aktivering uh bef bestånd	5 000	4 219	781	4 219	2 284	3 011
Maskiner/inventarier	0	358	-358	358	62	118
Fönsterbyte Abboten	13 000	12 164	836	12 164	0	0
Ombyggn. Tellus lokaler till lägenheter	10 000	1 584	8 416	1 559	25	0
Summa nettoinvestering	135 000	90 587	44 413	68 067	22 646	5 349

Månglaren färdigställdes under 2017. Bland annat via återhämtning av moms så blev investeringskostnaden lägre än budgeterat.

Nyproduktion av lägenheter på Rådhuset och Frigga sträcker sig över årsskiftet och beräknas färdigställas i juni 2018, därav avvikelse i prognos.

I delårsbokslutet låg ombyggnation av Tellus kontorshotell till lägenheter i posten "aktivering uh bef bestånd". Här väljer bolaget att särredovisa dessa poster då ombyggnationen på Tellus kommer att pågå en bit in på 2018.

Fönsterbyte på Abboten blev klart i december 2017, men slutbesiktning gjordes i januari 2018.

Verksamhetsanalys

Beslut om att Centrumbostäder förvärvar Nätverksrådet AB har tagits av kommunfullmäktige.

Utfalls- och jämförelsetal

	2017	2016	2015	2014	2013
Omsättning mnkr	39 761	37 967	37 794	36 484	32 947
Resultat efter finansnetto mnkr	8 727	6 986	4 990	7 094	3 886
Nettoinvesteringar mnkr	68 067	22 646	5 349	5 757	55 156
Soliditet %	15,9	18,3	19,5	17,5	14,5
Antal anställda	8	8	8	6	5

Måluppfyllelse

Medborgare	Verksamhet	Personal	Miljö	Folkhälsa	Tillväxt & utveckling	Ekonomi
Kommunfullmäktiges mål	Kommunfullmäktiges mål	Kommunfullmäktiges mål	Kommunfullmäktiges mål	Kommunfullmäktiges mål	Kommunfullmäktiges mål	Kommunfullmäktiges mål
						
Alla invånare ska erbjudas bästa möjliga förutsättningar för att leva, bo och verka i Skara.	Skara kommuns verksamheter ska präglas av samverkan, effektivitet och kvalitet. Alla ska erbjudas möjligheter att delta i kultur- och fritidsaktiviteter	Skara kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare där ledare tillsammans med medarbetare utvecklar verksamheten	Alla beslut ska bidra till ett hållbart samhälle.	Alla barn och unga ska ges rätt förutsättningar till en god hälsa och en trygg uppväxt.	Utbildningsnivån i Skara kommun ska höjas.	Alla verksamheter ska ha kostnadskontroll och redovisa ekonomisk balans.
Nämndens mål	Nämndens mål	Nämndens mål	Nämndens mål	Nämndens mål	Nämndens mål	Nämndens mål
						
Äga och förvalta fastigheter	Vår vision	Uppskattade medarbetare	Miljöpolicy	Boendeform	Nyproduktion	Affärsmässighet
						
Nyproducera	Trivsel och trygghet	Utbildning	Hållbart boende		Förvärva fastigheter	Stabila finanser
						
Vår vision	Hög servicenivå					
						
	Delaktighet					
						
	Låg vakansgrad					

Näringsrådet Skara AB

Bolagets verksamhet är att inom Skara kommun exploatera, förvärva, försälja, bebygga och förvalta fastigheter för kommersiell och offentlig användning samt näringslivsbefrämjande åtgärder till nytta för invånare och verksamheter i Skara kommun.

Bolagets ändamål är att medverka till att utveckla och stärka Skara kommuns konkurrenskraft i syfte att skapa tillväxt av arbetsmarknad och näringsliv samt fler boende. Verksamheten ska utföras med beaktande av lokaliseringsprincipen och förbudet mot spekulativ verksamhet. Uthyrning av lokaler till näringsidkare ska bedrivas på affärsmässig grund och syfta till att, med iakttagande av lokaliseringsprincipen, främja näringslivets utveckling inom kommunen.

Ekonomisk analys

Hysesintäkterna har minskat för fastigheten Färtickan med 1,6 mnkr p.g.a. konkurs i ett hyrande företag. (Totalt har intäkten minskat med 2,4 mnkr men fakturerad hyra avseende 1:a kvartalet bokförs dels som hyresintäkt och dels som kundförlust och ingår i externa kostnader med 0,8 mnkr).

Nya hyreskontrakt för fastigheterna Tjuren, Lien och Häggen har tillkommit och ökat hyresintäkterna med 0,5 mnkr. I budget räknades med 0,1 mnkr i intäkter till följd av nyinvestering som inte ingår i prognosen.

Kostnader för el, vatten och värme som faktureras hyresgästerna preliminärt under året har i samband med den avräkning som görs under hösten visat sig vara lägre än verklig kostnad vilket inneburit att intäkterna ökat med 0,1 mnkr.

I övriga kostnader ingår kundförluster under 1:a kvartalet avseende fastigheten Färtickan med 0,8 mnkr (se ovan). I budget ingick en utranteringsförlust med 0,3 mnkr då fönster som inte var helt avskrivna planerades att bytas på fastigheten Häggen. Det har skjutits framåt i tiden och kommer att utföras först under nästa år. I övrigt har kostnad för försäkring minskat med 0,1 mnkr, övriga fastighetskostnader med 0,2 mnkr och kostnad för reparation och underhåll har ökat med 0,2 mnkr till totalt 0,9 mnkr.

Tkr	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Nettoomsättning	9 946	11 052	-1 106	10 208	9 829
Övriga rörelseintäkter					109
Realisationsvinst				631	
Summa intäkter	9 946	11 052	-1 106	10 839	9 938
Personalkostnader	-23	-36	13	31	-335
Övriga kostnader	-5 191	-4 823	-368	-4 105	-4 062
Avskrivningar	-1 331	-1 579	248	-1 296	-1 187
Summa kostnader	-6 545	-6 438	-107	-5 370	-5 584
Rörelseresultat	3 401	4 614	-1 213	5 469	4 354
Finansiella intäkter					4
Finansiella kostnader	-1 213	-1 207	-6	-1 206	-1 211
Resultat efter finansiella poster	2 188	3 407	-1 219	4 263	3 147
Koncernbidrag	-770	-2 500	1 730	-3 190	-1 708
Skatt	-327		-327	-233	-219
Resultat	1 091	907	184	840	1 220

Kostnad för avskrivning har minskat då tillbyggnaden på fastigheten Färtickan beräknas vara klar för avskrivning 7 månader senare än beräknat. Investeringen

på Vallgatan beräknas också vara klar för avskrivning 7 månader senare än beräknat.

Koncernbidrag har lämnats till moderbolaget Skara Kommun Förvaltnings AB med 0,8 mnkr vilket motsvarar det skattemässiga resultatet.

Investeringsredovisning (Tkr)

Investering	Projekt- budget TOT pågående fr tidigare år & 2017	Projektkost- nad TOT Ack 2017/231	Avvikelse TOT (prognos)	Bokslut 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Tillbyggnad	1 607	5 000	3 393			
Färtickan 1	9 500	10 021	-521	8 414	1 607	
Ombyggnad Lien 3	2 000	543	1 457	503	40	
Ombyggnad Oxen 33		66	-66	66		
Ombyggnad Lien 3					557	
Ombyggnad Oxen 33					91	2 521
Ombyggnad Häggen 1						216
Summa nettoinves- tering						

Verksamhetsanalys

Under 2016 togs beslutet att godkänna en utbyggnad av lagerlokal om 1 100 kvm på fastigheten Färtickan. Arbetet är färdigställt under 2017.

Under 2016 genomfördes en utredning angående värmedistribution till de olika fastigheterna på Lien. Ombyggnad av anläggningen har färdigställts under 2017. Fullmäktige i Skara kommun har 2017-12-11 tagit beslutet att Centrumbostäder i Skara AB ska förvärva och fusionera bolaget till Centrumbostäder AB.

Under 2018 blev ett nytt hyreskontrakt undertecknat avseende fastigheten Oxen 33 som gäller fr.o.m. 1 oktober 2018. Kontraktet avser 2 363 kvm och därmed är all yta uthyrd på denna fastighet. Hyresgästen blir bolagets näst största. En ombyggnation kommer att genomföras under våren till en kostnad om 10 mkr.

Utfalls- och jämförelsetal

	2017	2016	2015	2014	2013
Omsättning mnkr	9 946	10 208	9 829	9 389	11 148
Resultat efter finansnetto mnkr	2 188	4 263	3 147	162	1 328
Nettoinvesteringar mnkr	8 983	2 295	2 737	1 094	0
Soliditet %	46,8	46,5	45,3	49,5	48,6
Antal anställda	0	0	0	9	9

Skara Energi AB

Skara Energi AB:s verksamhet består av eldistribution, produktion och distribution av fjärrvärme, produktion och distribution av vatten, omhändertagande och rening av avloppsvatten och data- och telekommunikation inom Skara kommun.

Tkr	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Nettoomsättning	136 892	135 209	1 683	139 029	134 300
Övriga rörelseintäkter	16 330	11 765	4 565	19 747	16 895
Aktiverat arbete	1 640	1 600	40	1 404	830
Summa intäkter	154 862	148 574	6 288	160 180	152 025
Personalkostnader	-20 982	-23 058	2 076	-23 259	-23 121
Övriga kostnader	-79 170	-78 805	-365	-82 456	-77 623
Avskrivningar	-26 892	-27 167	275	-26 777	-25 201
Summa kostnader	-127 044	-129 030	1 986	-132 492	-125 945
Rörelseresultat	27 818	19 544	8 274	27 688	26 080
Finansiella intäkter	2 275	1 790	485	1 528	1 225
Finansiella kostnader	-3 211	-4 702	1 491	-4 201	-5 870
Resultat efter finansiella poster	26 882	16 632	10 250	25 015	21 435
Avskrivning utöver plan	-16 100	0	-16 100	-15 130	-18 700
Koncernbidrag	-8 700	-2 571	-6 129	-8 600	-2 211
Skatt	-10	0	-10	18	-176
Resultat	2 072	14 061	11 989	1 303	348

Ekonomisk analys

Resultatet för 2017 blev 26,9 mnkr före koncernbidrag och skatt.

Intäkterna blev högre för fjärrvärme och vidare för anslutningsavgifter för både VA, fjärrvärme och elnät.

Kostnaderna har blivit lägre för personalkostnader, reparationer och underhåll av anläggningar än budgeterat. Personalkostnaderna har varit lägre till följd av avgångar och vakanser. Finansnettot är högre än budget, vilket beror på högre utdelning, amortering av lån samt låg rörlig ränta.

Investeringsredovisning (Tkr)

Investering	Budget 2017	Bokslut 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Elnät	7 750	6 957	2 879	2 194
Fjärrvärme	3 000	1 452	2 256	4 095
VA	5 000	2 398	2 844	1 950
Stadsnät	8 790	6 918	7 611	8 660
Tjänster		7 108	0	0
Gemensamma funktioner	1 600	1 985	0	0
inventarier		639	336	315
Summa nettoinvestering	26 140	27 457	15 926	17 214

Verksamhetsanalys

Bolaget har under året fortsatt den omfattande utbyggnaden av fiber i Skara. Gällande satsningen på villor börjar det närma sig sitt slut och bolaget räknar med att färdigställa detta under 2018. Under året har utbyggnad av VA i Vinköl påbörjats vilket är bolagets första område på landsbygden.

Skara Energi har under året certifierats enligt ISO 9001 och 14001.

Utfalls- och jämförelsetal

	2017	2016	2015	2014	2013
Omsättning mnkr	154 862	160 180	152 025	147 220	155 881
Resultat efter finansnetto mnkr	26 882	25 015	21 435	18 398	15 949
Nettoinvesteringar mnkr	27 457	15 926	17 214	13 930	29 388
Soliditet %	45	43	40	35	34
Antal anställda	33	36	39	38	39

Måluppfyllelse

Medborgare	Verksamhet	Personal	Miljö	Folkhälsa	Tillväxt & utveckling	Ekonomi
<p>Kommunfullmäktiges mål</p> <p></p> <p>Alla invånare ska erbjudas bästa möjliga förutsättningar för att leva, bo och verka i Skara.</p>	<p>Kommunfullmäktiges mål</p> <p></p> <p>Skara kommuns verksamheter ska präglas av samverkan, effektivitet och kvalitet.</p> <p>Alla ska erbjudas möjligheter att delta i kultur- och fritidsaktiviteter</p>	<p>Kommunfullmäktiges mål</p> <p></p> <p>Skara kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare där ledare tillsammans med medarbetare utvecklar verksamheten</p>	<p>Kommunfullmäktiges mål</p> <p></p> <p>Alla beslut ska bidra till ett hållbart samhälle.</p>	<p>Kommunfullmäktiges mål</p> <p></p> <p>Alla barn och unga ska ges rätt förutsättningar till en god hälsa och en trygg uppväxt.</p>	<p>Kommunfullmäktiges mål</p> <p></p> <p>Utbildningsnivån i Skara kommun ska höjas.</p>	<p>Kommunfullmäktiges mål</p> <p></p> <p>Alla verksamheter ska ha kostnadskontroll och redovisa ekonomisk balans.</p>
<p>Nämndens mål</p> <p></p> <p>Skara kommun klarar det statliga bredbandsmålet och Skara Energi är den dominerande aktören.</p> <p></p> <p>Låga taxor och avgifter för att höja Skaras konkurrenskraft</p>	<p>Nämndens mål</p> <p></p> <p>Certifiering enligt ISO 9001 och 14001</p>	<p>Nämndens mål</p> <p></p> <p>Medarbetarna trivs och är stolta över att jobba på Skara Energi!</p>	<p>Nämndens mål</p> <p></p> <p>Skara Energi ska bidra till en hållbar utveckling av Skara.</p>	<p>Nämndens mål</p> <p></p>	<p>Nämndens mål</p> <p></p>	<p>Nämndens mål</p> <p></p> <p>Kassaflöde som tillåter nödvändiga investeringar</p>

Music Development Factory AB

Bolagets verksamhet är att verka för att främja utveckling av människor och företag verksamma inom kreativa industrier med ljudet i fokus. Bolaget ska vara en drivande kraft lokalt, regionalt och nationellt när det gäller att synliggöra viktiga utvecklingsfrågor såsom förutsättningarna för kompetensförsörjning, entreprenörskap och tillväxt inom kreativa industrier i syfte att stärka Skara kommuns konkurrenskraft och profil inom området. Bolaget ska inom Skara kommun kunna erbjuda ändamålsenliga lokaler och utrustningar för uthyrning till utbildningsaktörer inom kreativa industrier.

Tkr	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Nettoomsättning	1 585	3 400	-1 815	3 195	3 292
Övriga rörelseintäkter	1 118	2 432	-1 314	2 353	2 158
Summa intäkter	2 703	5 832	-3 129	5 548	5 450
Personalkostnader	-2 345	-2 768	423	-2 797	-2 664
Övriga kostnader	-2 419	-2 997	578	-2 943	-2 712
Avskrivningar	-61	-61		-64	-81
Summa kostnader	-4 825	-5 826	1 001	-5 804	-5 457
Rörelseresultat	-2 122	6	-2 128	-256	-7
Finansiella intäkter					
Finansiella kostnader	-3	-1	-2	-1	-1
Resultat efter finansiella poster	-2 125	5	-2 130	-257	-8
Koncernbidrag	2 117		2 117	249	
Skatt					
Resultat	-8	5	-13	-8	-8

Ekonomisk analys

I budgeten ingick 0,2 mnkr dels i nettoomsättningen och dels i övriga kostnader. I bokslutet har summan eliminerats då den avser interna intäkter som har kostnadsförts i flera projekt.

Nettoomsättningen har minskat med 0,5 mnkr då Showskolan sagt upp sitt kontrakt p.g.a. för få elever. Kontrakt med externa hyresgäster har avslutats 30 juni och därmed minskar intäkterna med 1,2 mnkr. En försäljning av inventarier har resulterat i en bokföringsmässig vinst om 63 tkr.

Övriga rörelseintäkter har minskat med 0,2 mnkr avseende beviljade medel för projektet SBL (Sound Business Lab) då projektet inte har genomförts. Ansökan om EU-projekt har inte varit aktuell p.g.a. beslut om avveckling av bolaget vilket minskat intäkterna med 0,3 mnkr. Intäkter från främst Kommunalförbundet och VGR avseende två nya projekt som inte ingick i budget har ökat intäkterna med 0,3 mnkr. Intäkter för projektet ”Music Passion” har minskat med 0,2 mnkr främst beroende av att personal övergått till att vara anställd av omsorgsförvaltningen fr.o.m. 1 maj. Intäkter till tillväxtprojektet har minskat med 1,0 mnkr då projektet avslutats tidigare än budgeterat.

Personalkostnader har minskat med 0,2 mnkr då personal anställd i projektet ”Music Passion” övergått till att vara anställd av omsorgsförvaltningen som nämnts ovan. Kostnader avseende projektet ”Spelutveckling i musik- och kulturskolor” som inte ingick i budget ingår i resultatet med 0,2 mnkr. I övrigt har kostnaderna minskat med 0,5 mnkr till stor del beroende av att VD avslutade sin tjänst 31 juli.

Övriga fastighetskostnader såsom bl a städning har minskat med 134 tkr då denna kostnad övergår till Music Center fr.o.m. 1 september. Kostnader avseende projektet ”Spelutveckling i musik- och kulturskolor” som inte ingick i budget ingår i resultatet med 91 tkr. Den övriga minskningen om 0,3 mnkr beror till största delen på att projekt har avslutats tidigare.

Koncernbidrag för att täcka underskottet var inte budgeterat.

Verksamhetsanalys

Under året har bolagets omsättning minskat betydligt. Detta beror på att friskolan Olinsgymnasiet i Skara fr.o.m. hösten 2017 drivit det estetiska gymnasieprogrammet med inriktning musik. Den kommunala gymnasieskolan (Katedralskolan) har i samma takt avvecklat sitt estetiska program.

Då rollen som konceptuthyrare därmed upphörde fattade styrelsen i mars månad beslutet att säga upp personalen och meddela fastighetsägaren avsikten att gå ur hyresavtalet vid kommande årsskifte. Vid nästa sammanträde i april beslöts att föreslå ägaren Skara Kommun Förvaltnings AB att avveckla bolaget. Det slutliga beslutet att avveckla bolaget fattades av kommunfullmäktige i december 2017.

Utfalls- och jämförelsetal

	2017	2016	2015	2014	2013
Omsättning mnkr	1 585	3 195	3 292	3 771	3 707
Resultat efter finansnetto mnkr	-2 125	-257	-8	-8	-129
Nettoinvesteringar mnkr	0	106	113	99	0
Soliditet %	41,4	55,6	75,2	75,3	66,2
Antal anställda	6	6	6	6	6

Revisionsberättelse för år 2017

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse, nämnder, kommunalförbund, stiftelser och genom utsedda lekmannarevisorer/revisorer den verksamhet som bedrivits i kommunens företag.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll i verksamheten samt för återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Vi har under året granskat årsredovisning, delårsredovisning, haft särskilda möten med samtliga nämnder samt genomfört fem fördjupade granskningar.

Vi noterar att kommunen redovisar ett bra resultat trots att nämnderna sammantaget visar ett kraftigt underskott mot budget. Vi är bekymrade över nivån på omsorgsnämndens och barn- och utbildningsnämndens kostnadsökningar.

Vår uppfattning är att nuvarande modell för målstyrning är alltför komplicerad, vilket innebär svårigheter för den enskilda kommuninvånaren att bedöma faktisk måluppfyllelse. Vi anser att modellen bör kraftigt förenklas.

Vi bedömer sammantaget att styrelse och nämnder i Skara kommun i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att styrelsens och nämndernas interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige uppställt.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse och nämnder samt enskilda ledamöterna i dessa organ.

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2017.

Till revisionsberättelsen hör granskning av årsredovisning, tidigare översända granskningsrapporter, granskningsrapporter från lekmannarevisorerna samt revisionsberättelser för samtliga företag ingående i koncernen Skara Kommun Förvaltnings AB.

Skara den 6 april 2018

Eva Eriksson

Lars Bergdahl

Barbro Berg

Freddie Wendin

Mari Lönnerblad

Lars Olén

Håkan Movitz

Skara vision 2025

Skara vision 2025 är antagen av kommunfullmäktige och ska ange riktningen för alla som arbetar i kommunen. Den ska vara en hjälp i det ständiga utvecklingsarbetet. Visionen är en målbild - så här vill vi att Skara ska vara år 2025. Den bygger på fyra utvecklingsområden där Skara har extra stor potential.

- I Skara är vi stolta
- Livsstilen som konkurrenskraft
- Vi främjar entreprenörskapet
- Självklart hållbart

I Skara är vi stolta

År 2025 genomsyras Skara av en stolthet. Som invånare trivs vi med att leva och bo i Skara. Vi inser vad det är som gör Skara speciellt. I Skara kommuns organisation är vi stolta över vårt arbete och vi motiveras av ett tydligt och visionärt ledarskap. Vi vågar göra prioriteringar och val utifrån vår situation. Skara har hittat sin egen väg framåt. Tillsammans bidrar vi alla till att stärka varumärket Skara både i och utanför kommunen.

Vi främjar entreprenörskapet

I Skara är kreativitet och entreprenörskap givna inslag i vardagen – i alla åldrar. Barn och unga uppmuntras att prova nya saker och att utveckla sina förmågor och talanger. I Skara finns en mycket väl fungerande samverkan och dialog med näringslivet. Skolan har ett givande samarbete med högre utbildning och arbetsliv. Därför är möjligheten att starta eget företag ett lika självklart val som fortsatta studier och anställning efter studenten. Skara har blivit hela Sveriges förebild för grön innovation och landsbygdsnäringar. Det driver på en spännande samverkan mellan landsbygdsentreprenörer som syns på många håll i kommunen.

Livsstilen som konkurrenskraft

I Skara är det lätt att få familje- och yrkeslivet att gå ihop. Det är nära till allt och man kan kombinera det goda livet på landet med stadens utbud. Här finns mötesplatser för kreativitet, gemenskap, fritid och företagande. Hos oss finns tid att njuta och plats för alla. Det äkta och det okonstlade finns ständigt närvarande i den vackra naturen, i våra levande kulturmiljöer och i den närproducerade maten. Bra kommunikationer och snabba uppkopplingar tar oss ut i världen och hem igen. Skara är en kreativ och livskraftig kommun mitt i Skaraborg som erbjuder en attraktiv livsstil i tiden.

Självklart hållbart

I Skara är det självklart att vi skyddar miljön och använder energi och naturresurser på ett effektivt vis. Våra hållbara vanor gör oss till ett föredöme som stärker normer och värderingar. Både på landsbygden och i staden finns goda möjligheter till att försörja sig. Skara kommun har en stabil ekonomi, och vi tar vara på lokala produkter och tjänster. Vi har en långsiktig hållbar tillväxt. Folkhälsan är god. Det finns ett starkt socialt skyddsnet och ett aktivt civilsamhälle där föreningslivet spelar roll. Våra invånare mår bra och deltar i samhället – oavsett bakgrund och livsstil. Det får hela Skara att må bra.

Strategier

Inom särskilda områden har kommunfullmäktige beslutat koppla strategier till visionen.

I strategierna finns mål som kopplas till visionens fyra områden eller de sju perspektiven för ekonomisk redovisning. **Handlingsplaner anger hur vi ska nå målen.**

Bostadsförsörjningsprogram 2016-2018

Programmet har tillkommit för att säkerställa och förbättra den sociala hållbarheten och ge människor förutsättningar för ett bättre boende. Behoven för äldre, unga vuxna, nyanlända, personer med särskilda behov och nya skaraborgare omnämns särskilt.

Cykelstrategi 2016 -

Cykel är viktigt för Skara på många sätt: folkhälsa, miljö, utbildning (cykelgymnasium) och besöksnäring (stora cykeltävlingar). Tanken med cykelstrategin är också att hitta och prioritera åtgärder som gör att fler väljer cykeln. Det är ett underlag för framtida investeringar i infrastrukturen. Strategin sätter även in Skara kommun i ett vidare perspektiv med mål om att skapa förutsättningar för cykelturism i kommunen som en del av en större region. Strategin har ett tjugouppåsperspektiv.

Landsbygdsstrategi 2016-2020 med handlingsplan

Strategin har tagits fram för att visa på hela kommunens betydelse för framtiden – relationen mellan staden, landet och mitt emellan. Strategins syfte är att sätta upp mål för de utvecklingsinsatser som behövs specifikt på landsbygden.

Näringslivsstrategi 2016-2020 med handlingsplan

Näringslivsstrategins övergripande mål handlar om fler arbetstillfällen och ökad sysselsättning i kommunen. Genom dialog och samverkan mellan näringslivet och kommunen finns förutsättningar för att stärka till exempel kompetensförsörjning och utbildning.

VA-policy och VA-plan 2016 -

Skara kommun arbetar med vatten- och avloppsplanering utifrån den vägledning som Naturvårdsverket och Havs- och Vattenmyndigheten ger kommunerna. En VA-policy som innehåller strategiska vägval, riktlinjer och prioriteringsgrunder antogs i december 2015. Den följs nu upp av en VA-plan med rutiner och handlingsplaner som används parallellt med kommunens löpande arbete med VA-frågor.

Integrationsstrategi 2017-2020

I Skara kommun bor människor med olika bakgrund och erfarenheter. Vårt uppdrag som kommun är att erbjuda bästa möjliga förutsättningar för alla att leva, bo och verka i Skara. Integrationsstrategin syftar till att tydliggöra kommunens mål i arbetet med integration samt tydliggöra ansvar, organisation och uppdrag inom arbetet. Strategin kommer att följas av en handlingsplan under 2017.

Strategi för ökad internationalisering 2017 med handlingsplan

Strategin syftar till att ange en inriktning och vara ett underlag för prioriteringar. Den ska bidra till att främja utbyte, förståelse och samverkan mellan människor, kulturer och nationer. Det i sin tur utvecklar och skapar nytta för Skara kommuns olika verksamheter och invånare. En målgrupp som speciellt framhålls i strategin är ungdomar och satsningar på ungdomsutbyten.

Miljöstrategi 2017-2015 med handlingsplan

Skara kommun har en tydlig miljöstrategi och en miljöhandlingsplan för allt från saneringsarbete till bättre vattenkvalitet och avfallshantering. Miljöstrategin har sin grund i nationell miljölagstiftning och målen bryts sedan ned till regional och lokal nivå. Strategin ska vara ett stöd för politiska prioriteringar och politiska beslut om insatser på miljöområdet. En tydlig struktur med lokala miljömål ska underlätta miljö- och hållbarhetsarbetet för kommunens verksamheter. Kärnan i strategin är de lokala miljömålen och sex olika fokusområden. Generationsmålet är tydligt. Vi ska inte lämna någon miljöskuld till våra barn och barnbarn.

Personalstrategi för Skara kommun 2014-2018

Skara kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare som möjliggör verksamhetens utveckling och säkerställer en god service av hög kvalitet till våra medborgare. Ledarskap och bemötande är fokusområden.

Strategiska mål kopplade till visionen

I Skara är vi stolta

Integrationsstrategi 2017-2020 - strategisk inriktning

- Skara ska vara en välkomnande plats
- Alla i Skara ska känna sig behövda och ska ha möjlighet att påverka sin framtid

Vi främjar entreprenörskapet

Bostadsförsörjningsprogrammet 2016-2018

- Privata aktörer bygger bostäder i Skara

Integrationsstrategi 2017-2020 - strategisk inriktning

- Alla ska ha möjlighet till kompetenshöjande insatser och validering av sina kunskaper
- Människors kompetenser och resurser ska användas för att utveckla samhället
- Skara kommun ska aktivt arbeta för att rekrytera människor med olika erfarenheter och bakgrund utöver relevant kompetens.

Landsbygdsstrategi 2016-2020

- Skara kommun främjar landsbygdsföretagande och entreprenörskap på landsbygden utifrån målen i kommunens Näringslivsstrategi 2020.

Näringslivsstrategi 2016-2020

- Fler arbetstillfällen och ökad sysselsättning
- Fler nystartade företag
- Höjd utbildningsnivå
- En attraktiv kommun
- Sveriges bästa dialog mellan kommun och näringsliv

Livsstilen som konkurrenskraft

Bostadsförsörjningsprogram 2016-2018

- Skara är en attraktiv boendekommun där det finns stort utbud av valmöjligheter och boenden med olika karaktär

Cykelstrategi 2016 -

- Cykelinfrastrukturen ska vara nytänkande och av god kvalitet.
- Skapa förutsättningar för motions- och rekreationscykling

Integrationsstrategi 2017-2020 - strategisk inriktning

- Det ska finnas många kontaktytor för dialog som stödjer tolerans och acceptans
- Det ska finnas mångfald av kultur och fritidsaktiviteter
- Det ska finnas människor med olika bakgrunder i kommunens bostadsområden
- Alla barn, ungdomar och vårdnadshavare ska aktivt delta inom barnomsorg och skola

Landsbygdsstrategi 2016-2020

- Skara kommun arbetar för att alla övergripande kommunala beslut är landsbygdsräkande
- Skara kommun främjar ett öppet samhälle där mångfalden välkomnas på landsbygden och där kvinnor och män, gamla som unga, oavsett härkomst har likvärdiga förutsättningar att bo, verka och leva och samma möjligheter till utveckling och ett rikt liv.
- Skara kommuns politiker och tjänstemän har väl fungerande och regelbundna kontakter med allmänheten och aktörerna på landsbygden.
- Skara kommun uppmuntrar och möjliggör för byggnation av olika boendeformer på landsbygden.
- Skara kommun stärker sin position som centrum för utbildnings- och utvecklingsinsatser för de gröna näringarna.

Självklart hållbart

Bostadsförsörjningsprogrammet 2016-2018

- Hög kvalitet och tillgänglighet i det befintliga bostadsbeståndet
- God planberedskap för alla typer av upplåtelseformer
- Alla bostadssociala grupper får möjlighet att etablera sig på bostadsmarknaden
- Skaraborgs kommuner samverkar kring bostadsförsörjning

Miljöstrategi 2017-2025

- Minskad energianvändning och minskade utsläpp av växthusgaser
- Minskade utsläpp från persontransporter samt fler som väljer cykel, gång eller kollektivtrafik
- Hållbar bebyggd miljö i hela kommunen
- Minimerad risk för allvarlig skada på människors hälsa och natur
- Värdefulla natur-, vatten- och kulturmiljöer bevara och förvaltas väl
- Välja varor, kemikalier och byggmaterial med låg negativ miljöpåverkan

Cykelstrategi 2016 -

- En ökad andel av de korta vardagstransporterna inom tätorter sker med cykel.
- Det ska vara tryggt och säkert att cykla.
 - Användandet av cyklar i kommunens organisation ska öka.
- Att skapa förutsättningar för arbetspendling med cykel mellan Skaras tätorter
- Skapa förutsättningar för en cykelturism över kommungränser och mot kontinenten.

Integrationsstrategi 2017-2020 - strategisk inriktning

- Det ska finnas en tydlig och strukturerad samverkan mellan föreningslivet, ideella organisationer, näringslivet och kommunen

- Det ska finnas bostäder för alla
- Alla människor ska ha möjlighet till egen försörjning

Landsbygdsstrategi 2016-2020

- Skara kommun värnar om ett rikt varierat landskap och en ökad biologisk mångfald.
- Skara kommun tydliggör de lokala ekosystemtjänsternas värde i kommunens fortsatta utveckling.
- Skara kommuns invånare och besökare ska ha tillgång till så konkurrenskraftiga digitala tjänster som möjligt, samt att 90 % av hushållen i Skara kommun har tillgång till/ska kunna beställa bredband med en kapacitet om minst 100 Mbits/s år 2020.
- Skara kommun arbetar för att kvinnor och män, pojkar och flickor som bor på landsbygden kan resa hållbart genom ökad tillgänglighet till kollektivtrafik och ökad tillgänglighet och trafiksäkerhet för cyklister.
- Den kommunala vägplanen hålls uppdaterad och ligger till grund för dialog och åtgärder i Skara kommun.

Vatten- och avloppsplan 2016 -

- Ingen övergödning
- Grundvatten av god kvalitet
- Levande sjöar och vattendrag
- God bebyggd miljö

Detta är mål som har direkt koppling till visionens fyra områden. Se mer information om strategierna på skara.se/strategier

Viktoriaskolan togs i bruk.
Den 19 augusti 2017 invigdes
skolan. Byggnationen kostade
302 mnkr ,vilket är Skaras
största investering någonsin.

Tusen år har gjort oss kloka.
Och nyfikna på framtiden.

SKARA